

Съгласувам: /п/

ИВАНКА КИРКОВА

Началник на РУО - Пловдив

Утвърждавам: /п/

ПРОФ. Д-Р ХРИСТИНА ЯНЧЕВА

Областен управител на област Пловдив

**Областна стратегия
за подкрепа за личностно развитие на децата
и учениците в област Пловдив
2024 – 2026 г.**

Пловдив, 2024 г.

Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г. е съгласувана от Областния съвет за развитие на област Пловдив на редовно заседание на 11.09.2024 г. с Решение № 1, взето с Протокол № 1, ОКД-05-22/16.09.2024 г., и от РУО - Пловдив съгласно чл. 196, ал. 5 от ЗПУО.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

ВЪВЕДЕНИЕ	3
I. ОБЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ (ПЛР) В КОНТЕКСТА НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И НАРЕДБАТА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ	5
II. АНАЛИЗ НА ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	7
III. СТРУКТУРА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА МРЕЖА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	23
IV. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНАЛНО НИВО	27
V. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ (по общини)	40
VI. ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ.....	89
VII. ВИЗИЯ	90
VIII. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА	90
IX. ПРИНЦИПИ	92
X. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	92
XI. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА	95
XII. ВРЪЗКА С ДРУГИ СТРАТЕГИИ	96
XIII. КООРДИНАЦИЯ, МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА	96

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Използвани съкращения:

ДГ	Детска градина
ЕПЛР	Екип за подкрепа за личностно развитие
ЗБППМН	Закон за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
НПрО	Наредба за приобщаващото образование
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
МОН	Министерство на образованието и науката
МС	Министерски съвет
НЕИСПУО	Национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование
НУ	Начално училище
ОУ	Основно училище
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
ПО	Приобщаващо образование
ПГ	Професионална гимназия
ПЛР	Подкрепа за личностно развитие
РЕПЛР	Регионален екип за подкрепа за личностно развитие
СПУО	Система на предучилищното и училищното образование
СУ	Средно училище

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия е изготвена на основание чл. 196, ал. 1 и ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование и чл. 5 от Наредба за приобщаващото образование, приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г., в сила от 18.12.2018 г. (НПрО). Тя има за цел да постави на основата на стратегическото планиране подкрепата за личностното развитие на децата и учениците на регионално ниво за периода 2024 – 2026 г.

Образованието е национален приоритет и като процес включва обучение, възпитание и социализация. Реализира се в съответствие със следните принципи:

- ✓ единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;
- ✓ ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- ✓ равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- ✓ равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- ✓ запазване и развитие на българската образователна традиция;
- ✓ хуманизъм и толерантност;
- ✓ съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- ✓ иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- ✓ прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- ✓ автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- ✓ ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование. То е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността. Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование.

Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024 – 2026 г. е изготвена в тясното сътрудничество с регионалните звена на държавните институции – РУО-Пловдив и РЗИ-Пловдив, 18-те общини и образователните институции в СПУО на територията на област Пловдив.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

В основата на Областната стратегия стоят анализите на общините на територията на област Пловдив за потребностите от подкрепа по чл. 196, ал. 3 от ЗПУО, приети от 18-те общински съвети, както следва:

- ✓ Община Асеновград – Решение № 80, взето с Протокол № 5 от 31.01.2024 г. на ОбС – Асеновград;
- ✓ Община Брезово – Решение № 11, взето с Протокол № 3 от 05.12.2023 г. на ОбС – Брезово;
- ✓ Община Калояново – Решение № 27, взето с Протокол № 5 от 25.01.2024 г. на ОбС – Калояново;
- ✓ Община Карлово – Решение № 55, взето с Протокол № 6 от 25.01.2024 г. на ОбС – Карлово;
- ✓ Община Кричим – Решение № 34, взето с Протокол № 5 от 29.01.2024 г. на ОбС – Кричим;
- ✓ Община Куклен – Решение № 6, взето с Протокол № 3 от 29.11.2023 г. на ОбС – Куклен;
- ✓ Община Лъки – Решение № 18, взето с Протокол № 4 от 21.12.2023 г. на ОбС – Лъки;
- ✓ Община „Марица“ - Решение № 34, взето с Протокол № 2 от 24.11.2023 г. на ОбС – „Марица“;
- ✓ Община Перушица – Решение № 14, взето с Протокол № 1 от 15.02.2024 г. на ОбС – Перушица;
- ✓ Община Пловдив – Решение № 49, взето с Протокол № 2 от 15.02.2024 г. на ОбС – Пловдив;
- ✓ Община Първомай – Решение № 35, взето с Протокол № 5 от 25.01.2024 г. на ОбС – Първомай;
- ✓ Община Раковски – Решение № 71, взето с Протокол № 4 от 31.01.2024 г. на ОбС – Раковски;
- ✓ Община Родопи – Решение № 60, взето с Протокол № 2 от 12.02.2024 г. на ОбС – „Родопи“;
- ✓ Община Садово – Решение № 49, взето с Протокол № 6 от 11.03.2024 г. на ОбС – Садово;
- ✓ Община Сопот – Решение № 31, взето с Протокол № 6 от 30.01.2024 г. на ОбС – Сопот;
- ✓ Община Стамболийски – Решение № 27, взето с Протокол № 6 от 29.01.2024 г. на ОбС – Стамболийски;
- ✓ Община Съединение – Решение № 101, взето с Протокол № 16 от 21.12.2023 г. на ОбС – Съединение;
- ✓ Община Хисаря – Решение № 50, взето с Протокол № 4 от 23.01.2024 г. на ОбС – Хисаря.

Стратегията е отворен документ, който подлежи на промени в зависимост от потребностите на образователната система и измененията в нормативната уредба.

При изготвянето на стратегията са приложени следните основни източници на информация, които определят националната, регионалната и местната политика в областта на развитието на подкрепата за личностното развитие на децата и учениците, а именно:

- Закон за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.);

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

- Наредба за приобщаващото образование (Приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г., обн., ДВ, бр. 86 от 27.10.2017 г., в сила от 27.10.2017 г.);
- Наредба № 15/2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (обн. ДВ, бр.61 от 2 Август 2019 г., изм. и доп. ДВ, бр.101 от 27 Ноември 2020 г., изм. и доп. ДВ. бр. 80 от 24 Септември 2021 г.);
- Наредба за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби (Приета с ПМС № 298 от 17.12.2003 г., обн., ДВ, бр. 111 от 22.12.2003 г., посл. изм. ДВ, бр. 28 от 8.04.2016 г., в сила от 1.08.2016 г.);
- Закон за закрила на детето (обн., ДВ, бр. 48 от 13.06.2000 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 99 от 20 Ноември 2020 г.);
- Закон за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (обн. ДВ. бр.13 от 14.02.1958 г., посл. изм. ДВ, бр.101 от 27 Декември 2019 г.);
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030);
- Стратегически и нормативни документи на общините в област Пловдив.

I. ОБЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ (ПЛР) В КОНТЕКСТА НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И НАРЕДБАТА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ.

Законът за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) определя образованието като национален приоритет и чрез него се гарантира прилагането на основополагащи принципи като:

- ориентираност към интереса, към мотивацията и към възможностите на детето и на ученика;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики;
- хуманизъм и толерантност.

Съгласно чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Образователните институции предоставят подкрепа за личностно развитие на всички деца и ученици, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.

Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на децата и учениците (чл. 176, ал. 1, ал. 2 от ЗПУО и чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от НПрО).

Подкрепата за личностно развитие е обща и допълнителна (чл. 177, ал. 1 от ЗПУО). Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в детските градини, училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР).

За организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в детската градина и училището в

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

началото на всяка учебна година със заповед на директора се определя координатор, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците (чл. 7 от НПрО).

Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към всички деца и ученици, гарантира участието и изявата им в образователния процес. Определена е в чл. 178, ал. 1 от ЗПУО и глава втора „Условия и ред за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ в НПрО и включва:

- ✓ екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- ✓ допълнително обучение по учебни предмети;
- ✓ допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
- ✓ допълнителни консултации по учебни предмети;
- ✓ консултации по учебни предмети;
- ✓ кариерно ориентиране на ученици;
- ✓ занимания по интереси;
- ✓ библиотечно-информационно обслужване;
- ✓ грижа за здравето;
- ✓ осигуряване на общежитие;
- ✓ поощряване с морални и материални награди;
- ✓ дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- ✓ ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
- ✓ логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, от училищата, от центровете за подкрепа за личностно развитие и от специализирани обслужващи звена. Допълнителната подкрепа е насочена към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания (чл. 187, ал. 2 от ЗПУО) и включва:

- ✓ работа с дете или ученик по конкретен случай;
- ✓ психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- ✓ осигуряване на достъпна архитектурна среда, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- ✓ предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ✓ ресурсно подпомагане.

Съгласно чл. 188 от ЗПУО и чл. 70 от НПрО допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците. В началото на всяка учебна година със заповед на директора се създава екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за определено дете или ученик. Функциите на ЕПЛР са определени в чл. 189, т. 1-4 от ЗПУО и чл. 129, ал. 2, т. 1-10 от НПрО.

Според вида си допълнителната подкрепа е краткосрочна и дългосрочна. Краткосрочната подкрепа обхваща периода от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование. Дългосрочната подкрепа се предоставя

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

за повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето/ученика.

Качественото образование предполага непрекъснато надграждане на знания и умения с оглед максимално развитие на потенциала на всяко дете и ученик и възможност за пълноценна социална реализация. Образованието трябва да позволи да се развие заложеното у всяко дете и ученик. То трябва да насърчава проявлението и максималното развитие на способностите на децата и учениците, както в процеса на обучение, така и в процеса на възпитание.

II. АНАЛИЗ НА ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ ЗА 2022* ГОДИНА (*анализирани данни от РЗИ Пловдив към началото на 2024 г.)

При анализиране на здравословното състояние на децата, както и на учениците, са използвани данни от извършените профилактични прегледи и диспансерно наблюдение от общопрактикуващите лекари.

Обект на настоящия анализ са деца и ученици, посещаващи детски/учебни заведения заведения и подготвителни групи към учебни заведения в Област Пловдив, групирани по признаците пол и възраст.

Анализите съдържат данни за антропометричните показатели на децата и учениците, съпоставени с нормата за съответната възрастова група. Посочен е и броят на децата/учениците, покрили нормите за физическа дееспособност.

Представени са данни за броя на децата и учениците, чиито заболявания подлежат на диспансерно наблюдение и общия брой новорегистрирани заболявания чрез извършените профилактични прегледи.

➤ АНАЛИЗ НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА

1. Общи данни и обслужван контингент: Общият брой на децата, за които са представени данни от медицинските специалисти в детските заведения и подготвителни групи/подготвителен клас към учебните заведения в Пловдив област за 2022 г., е **24 168**. От тях на възраст от 1 до 3 години са 3 425 деца, а от 3 до 7 години – 20 928. По пол разпределението е следното: 12 525 от всички деца са момчета, а 11 828 са момичета.

Общ брой детски заведения и филиали към тях на територията на област Пловдив – 219

Общ брой подготвителни групи към учебни заведения – 35

Таблица 1

Общ брой групи	Общ брой деца	От тях на възраст		В това число	
		1- 3 г.	3 - 7 г.	Момчета	Момичета
1 057	24 168	3 425	20 928	12 525	11 828

Таблица 1 - представя общо изследвания контингент деца от детските заведения и подготвителни групи към учебните заведения Област Пловдив

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

2. Данни за антропометричните показатели

Таблица 2

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой деца (X ± 1S)				брой деца между (X ± 1S) и (X ± 2S)				под (X - 2S)				над (X + 2S)			
1-3		3-7		1-3		3-7		1-3		3-7		1-3		3-7	
М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
1 704	1 566	9 462	9 050	48	66	968	835	18	16	139	139	11	6	168	157

Таблица 2 - представя сбор от данните с оценка на показател ръст при децата от 1 до 3 години изразено в абсолютни единици.

Графика 1

Постъпили са данни за ръста на 24 168 деца, разпределени в три основни групи – в норма, в разширена норма и извън норма.

Във възрастта от 1 до 3 години по показател ръст в норма са 95.20%, в разширена норма 5.60% и в трета група, извън норма са 1.48% от децата.

Графика 2

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

В групата от 3 до 7 години в норма са 88.05%, в разширена норма 8.62%, а извън норма са 2.88% от обхванатите деца.

Представените данни показват, че с нарастване на възрастта при децата се наблюдава процес на нарастване в отклоненията от нормата по показател ръст.

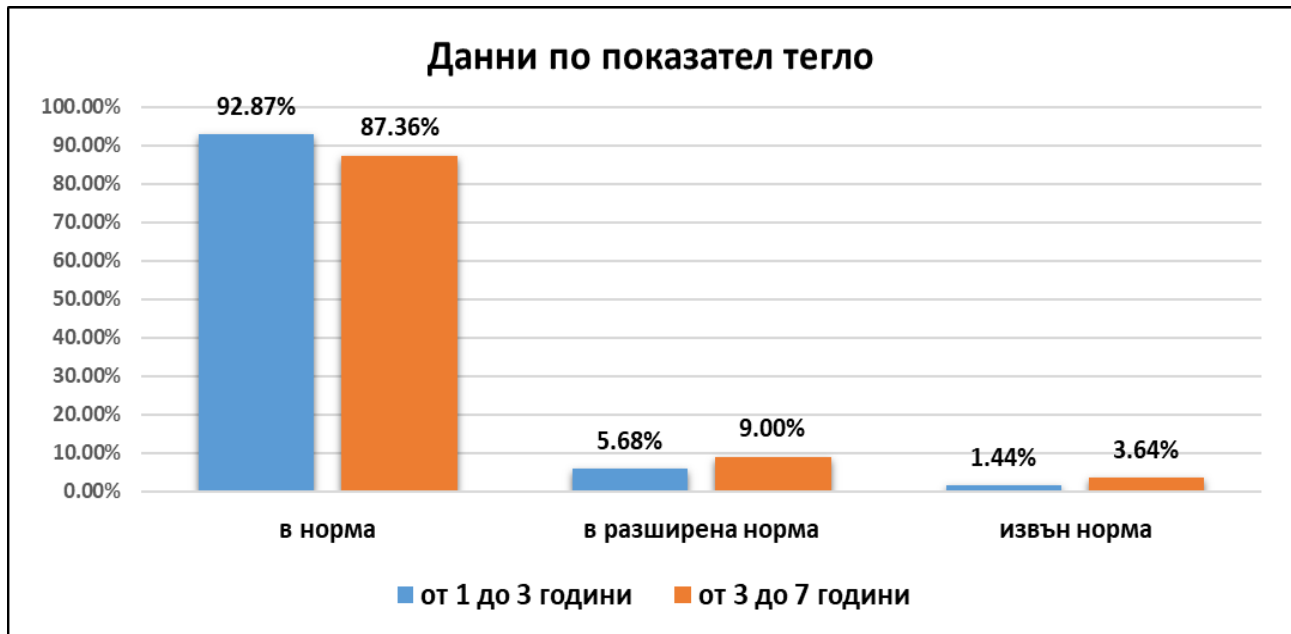
Таблица 3

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой деца (X ± 1S)				брой деца между (X ± 1S) и (X ± 2S)				под (X - 2S)				над (X + 2S)			
1-3		3-7		1-3		3-7		1-3		3-7		1-3		3-7	
М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
1 742	1 608	9 338	8 785	62	143	977	890	12	18	134	121	10	12	257	244

Таблица 3 – представя сбор на данните от оценка на антропометричен показател тегло при децата от 1 до 7 години, изразено в абсолютни единици.

Графика 3

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.

По отношение на показател тегло (*Графика 3*) данните са сходни с тази при оценка на ръста на децата в двете възрастови групи.

В групата от 1 до 3 години 92,87% от децата са в норма, 5,68% от връстниците им са в разширена норма, а 1,44% са извън норма.

При децата от 3 до 7 години ситуацията е следната: 87,36% са в норма, 9,00% са в разширена норма, а 3,64% - извън норма.

При сборната оценка и по този показател отново е налице изводът, че с нарастване на възрастта на децата нарастват и регистрираните отклонения от нормалното тегло.

Процентът на деца на възраст от 3 до 7 с наднормено тегло е по-голям от процента на деца с ръст над нормата.

3. Изследване на физическа дееспособност

Броят на децата, покрили нормите за физическа дееспособност е 18 892, което съставлява 90,27% от всички деца във възрастова граница от 3 до 7 години.

При сравнение на същите показатели от 2021 г. е налице малко по-висок процент на децата покрили нормите при изследване на физическата им дееспособност.

4. Диспансерно наблюдение (по Наредба № 8 от 03.11.2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, публикувана в ДВ, бр. 92 от 22.11.2016 г.)

Наблюдава се повишение на броят на диспансеризираните деца през 2022 г. - **603**, в сравнение с предходната 2021 година, когато броят им е бил 582 за сметка на следните заболявания: генерализирани разстройства в развитието, детски аутизъм, детска церебрална парализа и епилепсия.

От общия брой деца на възраст от 0 до 6 години, за които са представени данни от медицински специалисти в детските заведения в Пловдив област, **23 565** е броят на здравите деца или **97.50%** и съответно - **2.49%** е процентът на диспансеризираните деца.

Заболяемостта, подлежаща на диспансерно наблюдение, обозначена в таблиците е както следва: **астма и неалергична астма 372,39‰** през 2022 г. – отчита се понижаване в

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

сравнение със стойностите 437,31‰ за 2021 г.; **намаление на зрението на двете очи** – 311.16‰ за 2021 г., при 227.57‰ за 2022 г. – отново се наблюдава понижаване на заболяемостта.

Аналогична е ситуацията и при регистрираните заболявания с **инсулинозависим диабет**, като през 2021 г. стойностите са 50.46‰, а през 2022 г. 41.38‰.

Случаите от заболяемост с **епилепсия** показват значително повишаване на стойностите си – 121.94‰ през 2021 г., срещу 153.10‰ за 2022 г.

При **генерализирани разстройства в развитието, детски аутизъм** стойностите на регистрираната заболяемост са най-високи в сравнение с предшестващите три години – 430.32‰ за 2022 г., срещу 195.81‰, 216.09‰ и 248.09‰, съответно за 2019, 2020 и 2021 година, което индикира близо двойно повишаване за една година.

При **детска церебрална парализа** стойностите са съответно 113.53‰ за 2021 г. и 128.27‰ за 2022 г. – наблюдава се повишаване на броя заболели деца от тази диагноза.

При отчитане на показателите, свързани със заболявания изискващи диспансерно наблюдение при децата през 2022 година прави впечатление и броят случаи с **гнойно възпаление на средното ухо** – 42 случая или 173.78‰.

Стойностите на заболяемостта от диагнозата **други алергични ринити** са както следва: 107.58‰ за 2022 г. и 96.71‰ за 2021 г. или 26 регистрирани случая за 2022 г. срещу 23 случая за преходната 2021 г.

При заболяемостта от **други поведенчески и емоционални разстройства** се отчита леко повишаване от 96.71‰ за 2021 г. до 99.30‰ за 2022 г.

Значителен е броят на регистрираните случаи с **обикновен хроничен бронхит** – 66.20‰.

Тенденция на спад се наблюдава при **други сезонни и алергични ринити** със регистрирани 11 случая или 45.51‰, което е намаление в сравнение с 2021 г., когато отчетените случаи са 12 или 50.46‰.

Табличен и графичен израз на заболяванията, които изискват диспансерно наблюдение:

Таблица 4

Заболявания	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
<i>Астма и неалергична астма</i>	512.41‰	533.88‰	437.31‰	372.39‰
<i>Намаление на зрението на двете очи</i>	224.96‰	279.65‰	311.16‰	227.57‰
<i>Генерализирани разстр. в развитието детски аутизъм</i>	195.81‰	216.09‰	248.09‰	430.32‰
<i>Детска церебрална парализа</i>	124.98‰	114.40‰	113.53‰	128.27‰
<i>Епилепсия</i>	116.65‰	101.69‰	121.94‰	153.10‰
<i>Инсулинозависим диабет</i>	29.16‰	25.42‰	50.46‰	41.38‰

Заболеемост на 100 000 души население

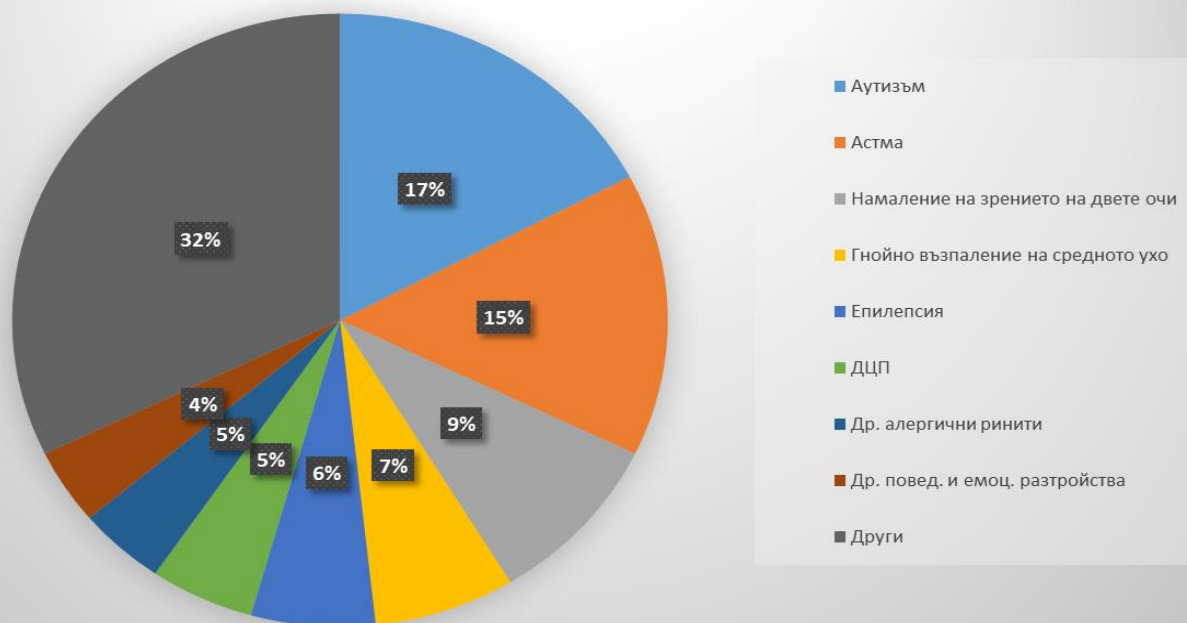
Графика 4

Заболеваемост на 100 000 души население

Графика 5

Процент случаи

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

На **Графика 5** е представено процентното изражение на данните за заболяванията, изискващи диспансерно наблюдение с най-висока честота (на базата на общия брой заболели).

На първо място е генерализирани разстройства в развитието - детски аутизъм с **17.25%**, следван от **астма - 14.93%**, на трета позиция с **9.12%** е намалено зрение на двете очи, следва гнойно възпаление на средното ухо – **6.97%**, епилепсия с **6.14%**, детска церебрална парализа – **5.14%**. Значителен е дялът на децата с диагноза други алергични ринити – **4.31%** и други поведенчески и емоционални разстройства – **3.98%**. Процентният дял на други заболявания е **32.17%**.

5. Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода от септември до декември 2021 г., отразен в личните им профилактични карти.

При регистрираните заболявания при децата от 1 до 7 години за 2022 година водеща е заболяемостта от смущение в зрението - 318.60‰, като се забелязва увеличение в сравнение с 2021 г., когато стойностите са били 214.45‰. Второ място се заема от затлъстяване - 206.89‰, като в сравнение с предходната година се наблюдава понижаване на заболяемостта, когато стойностите са били 323.77‰.

Регистрираната заболяемост от хронични заболявания на тонзилите също отбелязва спад през 2022 г. - 148.96‰, в сравнение със стойностите през 2021 г., които са 239.68‰.

Същата тенденция на понижаване на стойностите се наблюдава и при заболяемостта от алергичен ринит – 144.82‰ през 2022 г., както и при астма – 132.41‰, епилепсия – 82.75‰ и детска церебрална парализа – 45.51‰.

Значителен ръст бележи заболяемостта от пневмония, като през 2022 г. достига 140.68‰.

Таблица 5 - представя най-често срещаните регистрирани заболявания през 2019 г., 2020 г., 2021 г., 2022 г.

Таблица 5

Заболявания	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Затлъстяване	224.96‰	296.60‰	323.77‰	206.89‰
Хронични заболявания на тонзилите	91.65‰	161.01‰	239.68‰	148.96‰
Смущение на зрението	224.96‰	228.80‰	214.45‰	318.60‰
Астма	195.80‰	233.04‰	185.01‰	132.41‰
Алергичен ринит	91.65‰	135.59‰	155.58‰	144.82‰
Пневмония	166.64‰	101.70‰	109.33‰	140.68‰
Епилепсия	66.65‰	63.56‰	92.51‰	82.75‰
ДЦП	66.65‰	72.03‰	75.69‰	45.51‰

Заболеваемост на 100 000 души население

Графика 6

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Заболелост на 100 000 души население

Графика 7

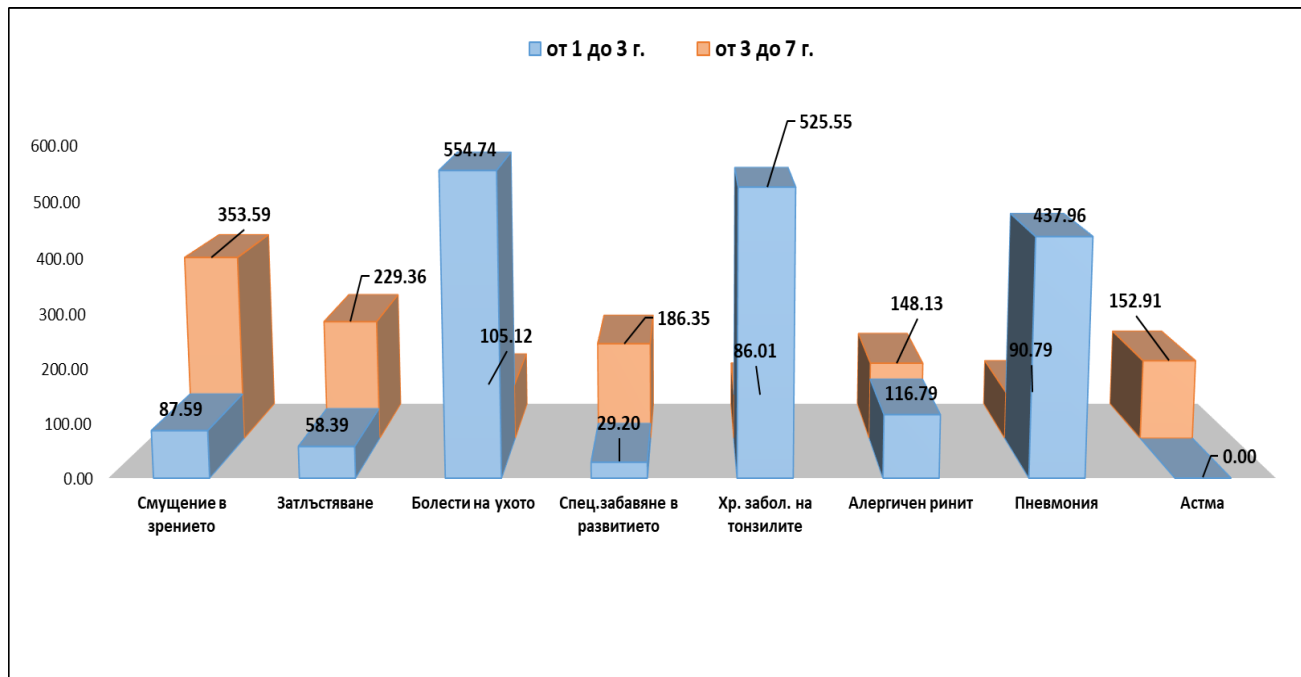
При скалиране на заболяванията, регистрирани при профилактичните прегледи в общата възрастова група от 1 до 7 годишна възраст (*Графика 7*) са налице резултатите: най-чести

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

заболявания през 2022 г. са смущение на зрението – 14.92%; затлъстяване – 9.69%; хронично заболяване на тонзилите – 6.98%; алергичен ринит – 6.78%; пневмония – 6.59%; астма – 6.20%; и епилепсия и детска церебрална парализа, чиито проценти са еднакви – 3.88%.

Съотношението на най-често регистрираните заболявания в процентно изражение повтаря съотношението на честотата на стойностите на заболяемостта.

Графика 8

Заболяемост на 100 000 души население

Представеното чрез *Графика 8* представлява сравнителен анализ по възрастови групи от 1 до 3 и от 3 до 7 години на най-често срещаните заболявания отчетени при основния профилактичен преглед при децата.

От графиката е видно, че с увеличаване на възрастта на децата заболявания като смущения в зрението, затлъстяване, астма, специфично забавяне в развитието, алергичен ринит увеличават процента си. При хронично заболяване на тонзилите, болести на ухото и пневмония по-голяма заболяемост се отчита при децата на възраст от 1 до 3 години.

Положителни тенденции през 2022 г. спрямо 2021 г.: Отчита се понижаване на заболяемостта, подлежаща на диспансерно наблюдение, както следва: **астма и неалергична астма, намаление на зрението на двете очи и инсулинозависим диабет.**

Отрицателни тенденции през 2022 г. спрямо 2021 г.: Наблюдава се повишение на броя заболели деца от детска церебрална парализа, а при генерализирани разстройства в развитието, детски аутизъм стойностите на регистрираната заболяемост са най-високи в сравнение с предходните три години. Има значително повишение на стойностите на детската заболяемост с епилепсия.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

➤ АНАЛИЗ НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ ЗА 2022 ГОДИНА

1. Общи данни и обслужван контингент: Общият брой на учениците с данни от медицинските им картони в Пловдив област през 2022 г. е 66 088, обучаващи се в 3 032 учебни паралелки. От тях на възраст от 7 до 14 години са 41 755 ученици, като броят на момчета е 21 460, а този на момичетата – 20 295. Във възрастова група от 14 до 18 години са включени 24 333 ученици, от които 12 858 са момчета и 11 475 момичета.

Общ брой учебни заведения на територията на област Пловдив в анализа – 195

Таблица 1

Общ брой паралелки	Общ брой ученици	От тях на възраст			
		7-14 г.		14-18 г.	
		момчета	момичета	момчета	момичета
3 032	66 088	21 460	20 295	12 858	11 475

Таблица 1 представя общо изследвания контингент ученици в учебни заведения в област Пловдив.

2. Данни за антропометричните показатели: Сборна таблица за оценка на ръста на учениците от училищата

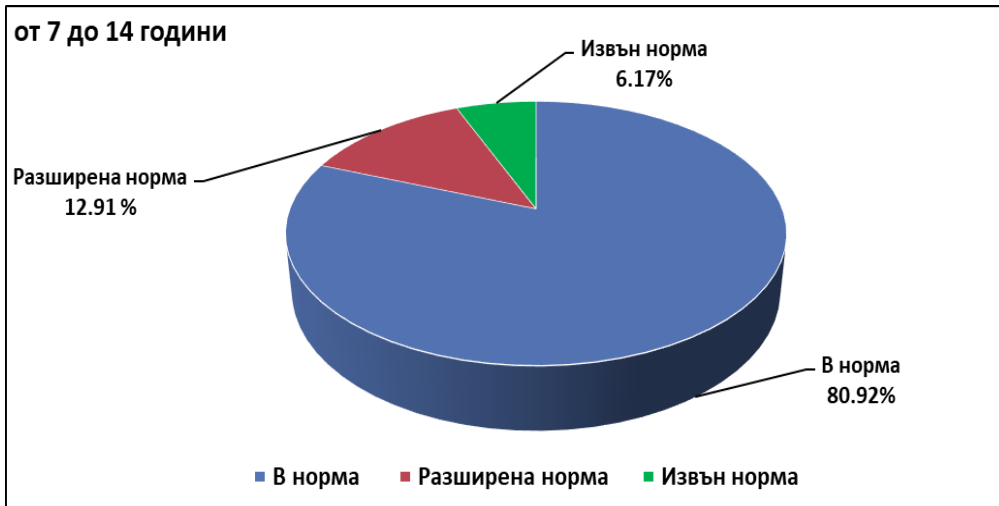
Таблица 2

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой ученици (X ± 1S)				брой ученици между (X ± 1S) и (X ± 2S)				под (X - 2S)				над (X + 2S)			
7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.	
Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
17 450	16 378	9 486	8 996	2 767	2 630	1 906	1 631	521	475	264	258	811	773	1104	629

Таблица 2 представя данните за антропометричен показател ръст при учениците на възраст от 7 до 18 години.

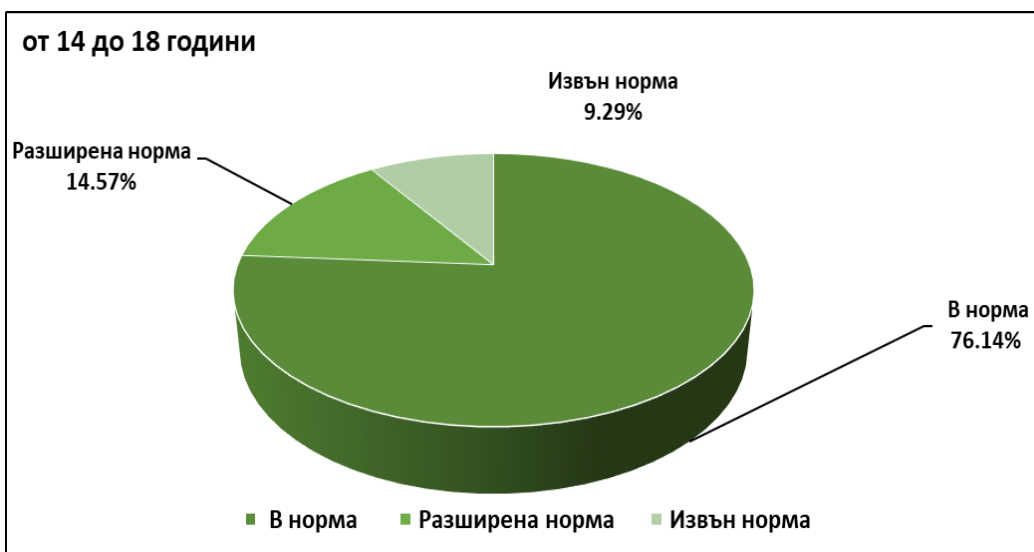
Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.

Графика 1

На **Графика 1** е представено процентното съотношение по антропометричен показател ръст. Във възрастовата група от 7 до 14 години в норма са 80.92%, в разширена норма 12.91%, извън норма са 6.17%.

Графика 2

Графика 2 – представя следващата възрастова група ученици от 14 до 18 години: в норма са 76.14% от учениците, в разширена норма 14.57%, извън норма са 9.29%.

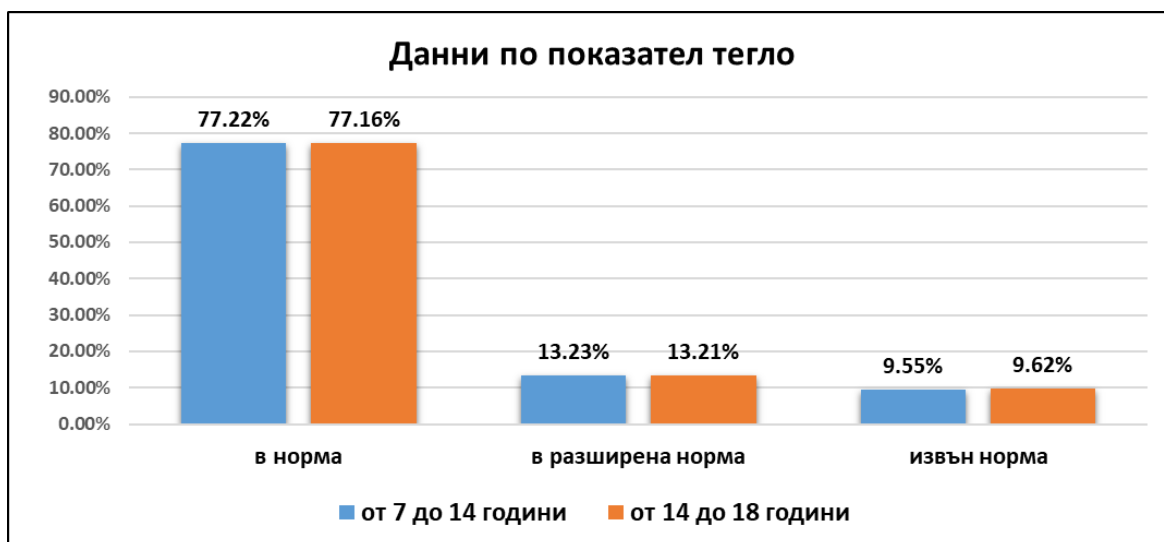
**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Таблица 3

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой ученици ($X \pm 1S$)				брой ученици между ($X \pm 1S$) и ($X \pm 2S$)				под ($X - 2S$)				над ($X + 2S$)			
7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.	
Момчета	Момичета	Момчета	Момиче- та	Момчета	Момиче- та	Момчета	Момиче- та	Мом- чета	Моми- чета	Мом- чета	Моми- чета	Мом-чета	Момиче- та	Мом- чета	Моми- чета
16 244	15 649	10 112	9 014	2 763	2 702	1 724	1 551	497	497	359	318	1 590	1 360	1 022	686

Таблица 3 - представя данните по антропометричен показател тегло на учениците от 7 до 18 години в абсолютни единици.

Графика 3

На **Графика 3** е представено процентното съотношение по антропометричен показател тегло в двете възрастови групи.

В първа група от 7 до 14 години в норма са 77.22% от учениците, в разширена норма 13.23%, извън норма – 9.55%.

В следващата възрастова група от 14 до 18 г. - данните са както следва: в норма 77.16%, в разширена норма – 13.21% и извън норма са 9.62% от учениците.

3. Изследване на физическа дееспособност

Брой ученици, получили оценка над среден (3)

Таблица 4

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Показател	Общ брой ученици	7 - 14 г.		14 - 18 г.	
		Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
Брой ученици, получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност	61 795	20 312	19 152	11 778	10 014
Брой ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	1 031	184	213	236	352
Брой ученици, включени в групи по лечебна физкултура в училище	123	34	30	0	0

93.50% от учениците в Пловдив област са покрили нормативите за физическа дееспособност с оценка над среден (3).

Покрилите нормативите ученици във възрастова група от 7 до 14 години са 94.51 %, а в групата от 14 до 18 години – 89.56%.

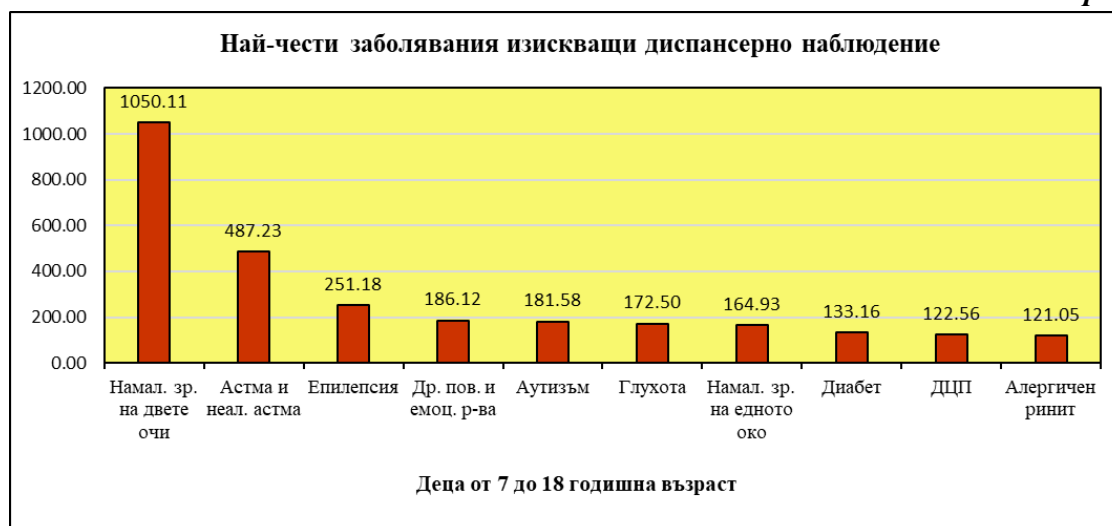
Процентът на момчетата, покрили нормативите за физическа дееспособност е 93.51%, а при момичетата – 91.80%.

4. Диспансерно наблюдение (по Наредба № 8 от 03.11.2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, публикувана в ДВ, бр. 92 от 22.11.2016 г.)

В Пловдив област през 2022 година на диспансерен отчет са подлежали **2 706** ученици, съставляващи **4.09%** от общия брой ученици на възраст от 7 до 18 години с данни от медицинските им картони. **95.90%** е процентът на здравите ученици през 2022 година.

Заболяемостта е както следва: **намаление зрението на двете очи** – 1 050.11%, следвано от **астма и неалергична астма** – 487.23 %, **епилепсия** – 251.18%, **други поведенчески и емоционални разстройства** – 186.12%, **аутизъм** – 181.58%, **глухота** – 172.50%, **намаление на зрението на едното око** – 164.93%, **диабет** – 133.16%, **детска церебрална парализа** – 122.56% и **алергичен ринит** – 121.05%.

Графика 4

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Заболяемост на 100 000 души население

Графика 5 - представя процентното изражение на данните от заболяванията, изискващи диспансеризация с най-голяма честота (обобщени от общия брой заболели ученици).

Графика 5

В процентно съотношение най-голям е дялът на учениците с **намаление на зрението на двете очи** – 25.65 %, следван от заболяемост от **астма и неалергична астма** – 11.90%, **епилепсия** – 6.13 %, **други поведенчески и емоционални разстройства** - 4.55%, **аутизъм** – 4.43%, **глухота** – 4.21%, **намаление зрението на едното око** – 4.03%, **инсулинозависим диабет** – 3.25%, **детска церебрална парализа** – 2.99% **алергичен ринит** – 2.96%, и 29.90% **други** заболявания.

На **Таблица 5** са представени данни от най-често регистрираните заболявания, изискващи диспансерно наблюдение през 2019, 2020 и 2021 година.

Таблица 5

	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Намал. зр. на двете очи	757.08%000	1 035.05%000	1 107.92%000	1 050.11%000
Астма и неал. астма	486.81%000	561.36%000	475.70%000	487.23%000
Епилепсия	270.27%000	272.22%000	262.40%000	251.18%000
Глухота	140.67%000	207.63%000	170.33%000	172.50%000
Др. пов. и емоц. р-ва	135.93%000	101.51%000	138.11%000	186.12%000
Диабет	102.74%000	141.49%000	121.23%000	133.16%000
Намал. зр. на едното око	102.74%000	106.12%000	110.49%000	164.93%000

Налице е лек спад на заболяемостта при **намаление на зрението на двете очи** - от 1 107.92%000 през 2021 г. до 1 050.11%000 през 2022 г. Същата тенденция се наблюдава при епилепсия, като през 2021 г. заболяемостта е била 262.40%000, а през 2022 г. е 251.18%000.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Регистрираните случаи от **астма и неалергична астма, други поведенчески и емоционални разстройства, диабет и намаление на зрението на едното око** през 2022 г. се повишават за сметка на 2021 година.

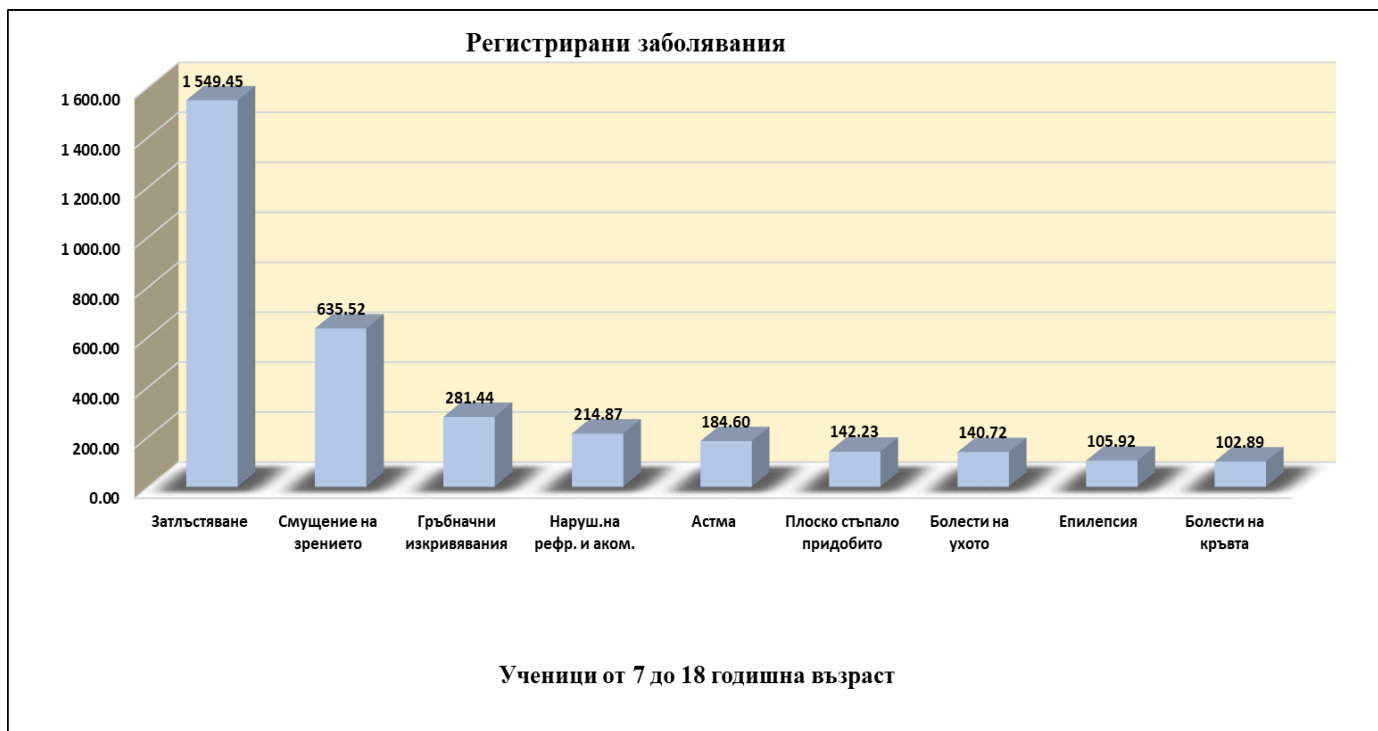
При **глухота** също се наблюдава минимално увеличение на заболяемостта, като през 2021 г. стойности са били 170.33‰, а през 2022 г. – 172.50‰.

5. Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода септември - декември, отразен в личните им профилактични карти

От общо 66 088 ученици в гр. Пловдив и областта, данни за извършен профилактичен преглед има за 62 779 ученици, т.е. 3 309 от тях са без данни за извършен профилактичен преглед в учебните заведения.

Важно е да се отбележи, че немалка част от посочения брой са в групата на учениците над 18-годишна възраст, които съобразно вида на анализа не са обект на наблюдение.

Графика 6

Забеляемост на 100 000 души население

Регистрираната заболяемост през 2022 г. при учениците от 7 до 18 годишна възраст е следната: най-високи са стойностите при затлъстяване – 1 549.45 ‰, следвани от смущения в зрението – 635.32‰, гръбначни изкривявания – 281.44‰, нарушение на рефракцията и акомодацията – 214.87‰, астма – 184.60‰, плоско стъпало, придобито – 142.23‰, болести на ухото – 140.72‰, епилепсия – 105.92‰, болести на кръвта – 102.89‰.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Таблица 6

Заболявания	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Затлъстяване	1 315.02‰	1 527.2‰	1804.59‰	1 549.45‰
Смущение на зрението	709.67‰	762.83‰	840.92‰	635.52‰
Гръбначни изкривявания	431.49‰	538.29‰	455.75‰	281.44‰
Астма	259.21‰	272.22‰	247.06‰	184.60‰
Епилепсия	113.80‰	147.64‰	139.64‰	105.92‰

Заболяемост на 100 000 души население

Сравнителният анализ на **Таблица 6** показва, че регистрираните случаи от затлъстяване през 2022 г. – 1 549.45‰ отбелязват понижение спрямо същите през 2021 г. – 1 804.59‰.

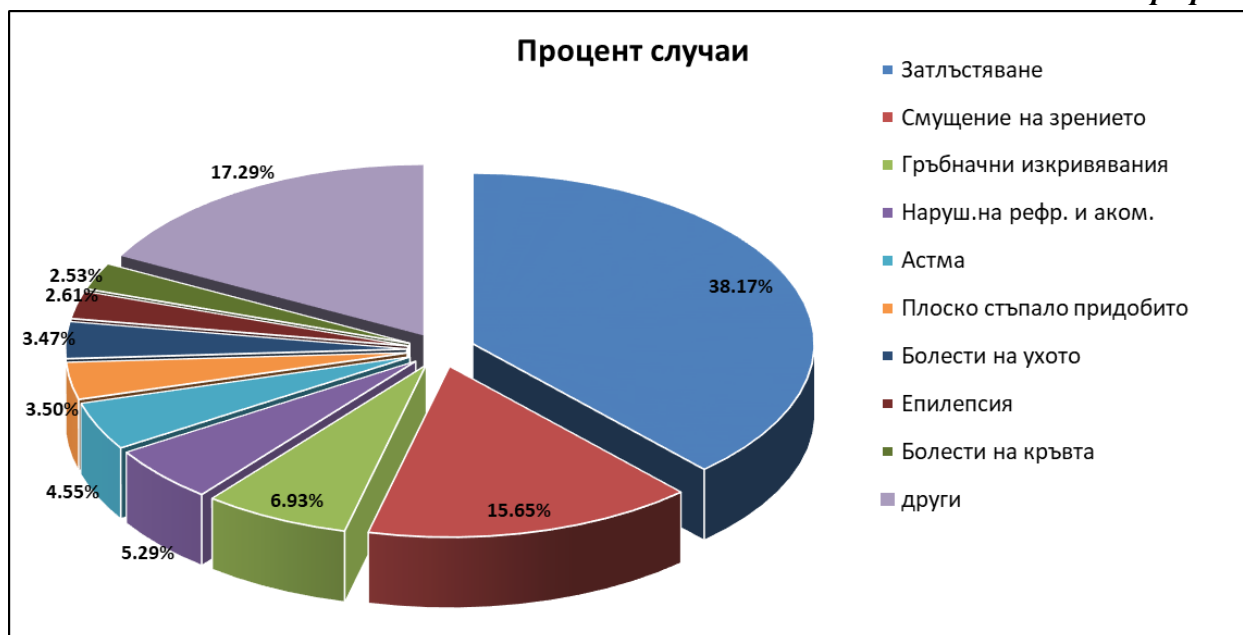
Заболяемостта от смущения в зрението – 635.52‰ също намалява спрямо посочените стойности в предшестващи години.

При регистрираните случаи от гръбначни изкривявания през 2022 г. са налице понижени показатели спрямо тези през 2021 г.

Аналогична е ситуацията със заболяемостта от астма – 184.60‰ за 2022 г. срещу 247.06‰ за 2021 година.

Понижаване на заболяемостта се наблюдава и при епилепсията, при което заболяване през 2021 г. са отчетени стойности – 139.64 ‰, а през 2022 г. – 105.92‰.

Графика 7

Представеното на Графика 7 представлява сравнителен анализ на най-често срещаните заболявания. Делът на затлъстяване през 2022 г. съставлява 38.17% от всички регистрирани

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

заболявания, следва смущения на зрението - 15.65%, гръбначни изкривявания - 6.93%, нарушение на рефракцията и акомодацията – 5.29%, астма 4.55%, плоско стъпало, придобито – 3.50%, болести на ухото – 3.47%, епилепсия – 2.61%, болести на кръвта – 2.53% и 17.29% са другите заболявания.

Положителни тенденции през 2022 г. спрямо 2021 г.: Отчита се леко понижаване на заболяемостта, подлежаща на диспансерно наблюдение, както следва: **намаление на зрението на двете очи и епилепсия.**

Отрицателни тенденции през 2022 г. спрямо 2021 г.: Повишават се случаите на **астма и неалергична астма, други поведенчески и емоционални разстройства, диабет и намаление на зрението на едното око.**

III. СТРУКТУРА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА МРЕЖА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

Областната образователна мрежа обхваща образователните институции на територията на 18 общини. На територията на областта в края на 2023 година са разположени 366 образователни институции, от които 324 са общински, 26 са държавни, 16 частни и 1 духовно. В община Пловдив са съсредоточени 139 от общия брой образователни институции (18 държавни; 105 общински, 15 частни и 1 духовно). Останалите 227 детски градини и училища са разпределени в другите 17 общини на територията на областта.

Общ брой образователни институции по общини на територията на област Пловдив (Вид по чл. 35-36 от ЗПУО)		
Община	Вид по чл. 35-36 от ЗПУО	Брой
Асеновград	Държавно	2
	Общинско	24
Брезово	Общинско	6
Калояново	Общинско	13
Карлово	Държавно	4
	Общинско	20
Кричим	Общинско	4
Куклен	Общинско	3
Льки	Общинско	2
Марица	Общинско	29
Перушица	Общинско	4
Пловдив	Духовно	1
	Държавно	18
	Общинско	105
	Частно	15
Първомай	Общинско	19
Раковски	Общинско	16
Родопи	Общинско	23

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

	Частно	1
Садово	Общинско	18
Сопот	Държавно	1
	Общинско	6
Стамболийски	Общинско	16
Съединение	Общинско	5
Хисаря	Общинско	11
ОБЩО:		366

От общия брой образователни институции в област Пловдив 192 са училища, 167 са детски градини, 5 ЦПЛР, 1 ЦСОП и 1 РЦПППО. В училищата се обучават **68 825 ученици** в I-XII клас. По вид училищата са: 12 начални, 97 основни, в това число 3 частни; 5 обединени; 37 средни училища, от които 34 общински и 2 са частни; 7 профилирани гимназии, от които 5 са общински, а 2 частни; 28 професионални гимназии в това число 10 общински, 16 държавни и 2 частни; 1 държавно специално училище, 1 държавно духовно училище и 3 училища по изкуствата, които са на подчинение на МК.

На общинско ниво дейностите са насочени към създаване и развитие на средищните училища, които да отговорят на социално-икономическите характеристики на общината и изискванията на пазара на труда. На ниво училище действията са насочени към намаляване броя на маломерните паралелки, осигуряване на възможност и условия за достъп на всяко дете до качествено образование.

В осемнадесетте общини на областта функционират 167 детски градини, като 159 от тях са общински, 2 държавни (към МО) и 6 частни детски заведения, в които се възпитават и обучават **24 170 деца**. В подготвителни групи в ДГ за 5 и 6 годишни се обучават 10 259 деца. Фокусът на работа с детските градини е насочен към реализиране на държавната политика в системата на предучилищното образование, както и подобряване на възможностите за достигане от децата на държавните образователни изисквания, определени в Наредба № 5 на МОН за предучилищно образование.

Оптимизиране на училищната мрежа: В областта през 2023 година не е извършвано оптимизиране на училищната мрежа, т. е. няма закрити или преобразувани училища. Открита е една нова детска градина: ДГ „Феникс“, гр. Раковски, общ. Раковски.

В областта функционират 46 средищни училища и 9 детски градини, както и 6 защитени училища и 4 детски градини.

Осигуреност с управленски и педагогически кадри в образователните институции на територията на област Пловдив: Към 31.12.2023 г. броят на педагогическите специалисти в образователните институции на територията на област Пловдив е 8271, като много малка част от тях са неспособни – някои са семестриално завършили студенти или участници в програмата „Заедно в час“, които използват иновативни методи на преподаване и с дейността си стимулират останалите учители в институцията, в която преподават. В последните години се наблюдава липса на кадри по математика, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, но се наблюдава и тенденция за включване в системата на учители, които са завършили преди много години, както и такива са се преквалифицирали.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Осигуреност с управленски и педагогически кадри в образователните институции на територията на област Пловдив за учебната 2023/2024 г.					
Педагогически специалисти	Педагогически специалисти: с функции по управление на институцията				Общ брой педагогически специалисти
	Заместник-директор	Директор на училище	Директор на детска градина	Директор на ЦПЛР	
8203	223	192	167	7	8792

Прием на ученици:

✓ Прием в първи клас: Дейностите по приемането и записването на учениците в първи клас в училищата на територията на областта са организирани на общинско ниво в съответствие с районирането. В училищата Педагогическите съвети са приели училищен план-прием, съобразен с капацитета на училищната сграда, възможностите за едноменен режим на обучение и целодневна организация на учебния ден. Приемът в първи клас в училищата на община Пловдив се извършва централизирано и електронно в изпълнение на Наредба на Общински съвет - Пловдив.

Броят на първокласниците за област Пловдив е 6053 за учебната 2023/2024 година.

✓ Държавен план-прием: До 15.01.2023 година в РУО – Пловдив постъпват предложения за държавен план-прием в общинските средни общообразователни училища, в профилираните гимназии и в общинските и държавни професионални гимназии за учебната 2023/2024 година. Предложението на началника на РУО – Пловдив за държавен план-прием за учебната 2023/2024 година се изготвя в съответствие с броя на учениците, завършващи основно образование в VII клас, заложените от МОН прогнозни целеви стойности за брой паралелки, % места в професионални паралелки и % места в STEM паралелки, съобразно предложенията на училищата, както и стратегиите, прогнозите, програмите, плановете за развитие на общините и визията за развитието на регионалната икономика, заявките на работодателските организации и информацията на агенцията по заетостта за потребностите от работна сила, включително за прием в дуална система на обучение.

За учебната 2023/2024 г. от планираните 236 паралелки са реализирани 226 с общ брой ученици 5590. От планираните 97,5 паралелки по STEM професии с 2535 ученици са реализирани 90,5 с 2229 ученици, което съставлява 39,9% от общия брой приети ученици 5590. От планираните 36 паралелки по STEM профили с 936 ученици, са реализирани 35 с 905 ученици, което съставлява 16,2% от общия брой приети ученици. Общият брой приети ученици по STEM профили и професии за учебната 2023/2024 г. съставлява 3134, което е 56,06% от общия брой приети ученици, което е под заложената прогнозна целева стойност за учебната 2023-2024 г. – 56,40%. От планирани 153 професионални паралелки с 3978 ученици, са реализирани 144 професионални паралелки с 3482 ученици, което съставлява 62,29% от общия брой приети ученици и е по-висок от прогнозната целева стойност за учебната 2023-2024 г. – 62,15%.

Приоритети на национално ниво за учебната 2022/2023 г. и 2023/2024 г.

✓ Ранно детско развитие. Разширяване на обхвата на децата в задължителното предучилищно образование. Ефективна социализация, качествено образование и грижи за всяко дете в задължителна предучилищна възраст.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

✓ Намаляване процента на отпадналите деца и ученици и на преждевременно напусналите от образователната система. Междуинституционално сътрудничество и създаване на условия за ефективно включване в образователния процес на всяко дете и ученик чрез дейностите, разписани в Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна училищна възраст. Създадена е необходимата организация и координация на екипите за обхват, проведени са регионални срещи във връзка с повишаване на компетентността на членове на екипите и подобряване взаимодействието с други органи и институции (областна администрация, общини, РУ на МВР, ДСП и др.).

✓ Подкрепа на деца и ученици с изяви дарби, от уязвими групи, на търсеци или получили международна закрила и на деца със специални образователни потребности: През учебната 2022-2023 година Регионално управление на образованието – Пловдив осъществява в пълен обем дейностите, планирани в изпълнение на посочения национален приоритет.

✓ Насърчаване прилагането на иновации в образователния процес. Оказване на методическа подкрепа на педагогическите специалисти за осъществяване на проектно-базирано обучение, за работа в екип, за създаване на учебни ресурси и учебно съдържание, за прилагане на междупредметни връзки в обучението при присъствено обучение и в условията на обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС): Прилагането на иновации в образованието предполага култура на преподаване, основана на партньорство, ефективно взаимодействие между учителите, достъп до модерни IT технологии. Увеличава се броят на иновативните училища - 42 бр., като 24 от тях осъществяват мобилности по НП „Иновации в действие“.

Промяната на образователната среда с фокус върху STEM допринася за прилагането на нов модел на учене. РУО – Пловдив съдейства на училищата за осъществяване на партньорски взаимоотношения с различни институции (библиотеки, музеи, културни институции, банки, предприятия) с цел използване на отворени образователни ресурси и методи на преподаване. Със своята дейност РУО – Пловдив се стреми към създаването на обновен облик на образователните институции, който тръгва от промяна на визията на преподаване, преминава през качествено управление на образователната институция, за да стигне до създаване на професионални педагогически общности и качествен образователен процес във всички сфери на училищния живот.

✓ Качествено провеждане на обучението от разстояние в електронна среда. Методическа подкрепа на педагогическите специалисти за развиване на дигитални компетентности на участниците в образователния процес, за стимулиране на активното учене и за формиращо оценяване на учениците, с акцент български език и литература, математика и профилирана подготовка: РУО-Пловдив оказва обща методическа подкрепа на учителите от област Пловдив за прилагането на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в учебно-възпитателната работа. Проведени са работни срещи, насочени към: иновативни практики за прилагане на компетентностния подход и проектно-базираното обучение, поделяне и наблюдение на добри практики, свързани с използването на иновативни методи и ИКТ в преподаването в електронна среда и тяхното приложение при присъственото обучение, споделяне на практически идеи за провеждане на обучение в дигитална среда и обсъждане на възникналите проблеми.

Осъществена е индивидуална методическа подкрепа на учители по предметите - начален етап, по български език и литература, математика, природни науки, история и цивилизации, философия, география и икономика, информационни технологии, компютърно моделиране чрез съвместно планиране, чрез наблюдение и анализ на учебни часове по предмети,

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

методически насоки на млади или новоназначени учители по предметите в училища от региона (с част от тях е работено по проект NEST).

✓ Продължаваща квалификация на педагогическите специалисти с фокус върху формиране и усъвършенстване на професионални компетентности при провеждане на обучение от разстояние в електронна среда, компетентностен подход и иновативни методи на работа.

✓ Системно взаимодействие с родителите за пълноценното развитие на детето/ученика в условията на сътрудничество и диалог. Ефективно включване на семейството като партньор, в частност и при обучението от разстояние в електронна среда.

IV. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНАЛНО НИВО

На регионално ниво общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие се осъществява в детските градини, училищата, Центровете за подкрепа на личностното развитие, Центъра за специална образователна подкрепа - Пловдив, Специално училище за ученици с увреден слух „Проф. д-р Стоян Белинов“, Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - Пловдив, НПО и други образователни и културни институции, осъществяващи сходна дейност и развиващи интересите на децата и учениците.

На територията на област Пловдив функционират 2 регионални центъра и 1 специално училище - Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Пловдив, Центъра за специална образователна подкрепа – Пловдив и Специално училище за ученици с увреден слух „Проф. д-р Стоян Белинов“. В общините Асеновград, Пловдив, Раковски, Сопот и Стамболийски осъществяват своята дейност 5 ЦПЛР.

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ПОДКРЕПА НА ПРОЦЕСА НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ - ПЛОВДИВ е специализирано обслужващо звено към МОН, чиято дейност е свързана с:

- провеждане на държавната политика за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;
- организационно и методическо подпомагане на детските градини и училищата по отношение на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- квалификация на педагогическите специалисти във връзка с приобщаващото образование и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- осигуряване на ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности в случаите, уредени в ЗПУО.

Основна цел на РЦПППО – Пловдив е осигуряване на подкрепа на процеса на приобщаващо образование за децата и учениците със специални образователни потребности чрез:

- ✓ Кадрова подкрепа на детските градини и училищата относно извършването на оценка на образователни потребности и осъществяване на ДПЛР;
- ✓ Получаване на адекватна и своевременна методическа подкрепа на Екипите за подкрепа на личностното развитие към учебните заведения;
- ✓ Включването и задържане на децата и учениците със специални образователни потребности в образователната среда като част от механизма по обхват;
- ✓ Ранно педагогическо въздействие;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

✓ Разгръщане на компетентностния подход чрез въвеждане и мултиплициране на иновативни методи и добри практики при подкрепата в обучението на деца и ученици със специални образователни потребности чрез **STEAM и ЕКО - образование**;

✓ Ориентиране на обучението на учениците със специални образователни потребности към професионално и профилирано обучение и включването им в **групи и ателиета по занаяти**;

✓ Развитие на силните страни на децата и учениците със специални образователни потребности чрез **включване в групи по спорт и изкуства**;

✓ Кариерно развитие чрез обучения и атестиране на специалистите от РЦПППО в професията с цел задържане на работа в образованието;

✓ Повишаване уменията и компетенциите на педагозите от общообразователните учебни заведения и родителите на деца със специални образователни потребности;

Във връзка с провеждане на държавната политика за подкрепа на процеса на приобщаващото образование през календарната 2023 г. РЦПППО – Пловдив реализира 47 мероприятия за промяна на нагласите към децата със специални образователни потребности, в които се включват общо 482 участия на деца и ученици със специални образователни потребности в извънкласни и извънучилищни дейности. Включилите се участници са от общо 85 образователни институции на територията на град Пловдив и областта.

Броя на наетите на пълно и частично работно време служители и работници по основни категории към януари 2024г. е 85,5 броя педагогически специалисти - ресурсни учители, психолози, логопеди, рехабилитатор на слуха и говора и учител на деца с нарушено зрение и непедагогически.

РЦПППО се помещава в две сгради, които ползва частично. Първа сграда, състояща се от етаж с три стаи, в които са обособени четири кабинета, и избени помещения и втора сграда - ½ от първи етаж и целия втори етаж от СДГ за ДУС „Ф. Урбих“ – Пловдив. Сграда 1 и първи етаж на сграда 2 са етапно ремонтирани от РЦПППО – Пловдив. Етаж 2 от сграда 2 е придобит с договор за безвъзмездно предоставяне на част от сграда публична държавна собственост от СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов“ – Пловдив.

Достъпна архитектурна среда и достъп до помещенията се осигурява чрез рампа, подходяща настилка и специализирано устройство за изкачване на стълби за инвалидни колички. Реновиран е дворът, като е сменена и облагородена настилката. Поправени са пързалките, беседки, направени са подвижни игри на земята от типа на дама, лабиринт, азбука и други, поддържат се тревните площи и се стопанисват градинки с цветя, като се съчетават екология и естетика.

В основната сграда са обособени 3 административни кабинета, консултативен кабинет, архивно помещение, склад и санитарен възел.

В сграда две са обособени две зони: **първа зона** - терапевтични кабинети - на първи етаж: кабинет за физиотерапия и кабинет за двигателно раздвижване, STEAM/биофийдбек кабинет, солна стая и кабинет РЕПЛР; на втори етаж - зала по психомоторика, сензорна зала, Монтесори кабинет, кабинет за ерготерапия и кабинет на сензорните педагози, арт кабинет, кабинет по музикотерапия и кабинет занаяти. Във **втора зона**: помещения за дейността на педагогическите специалисти, състоящи се от заседателна зала, спортен кабинет и подкаст - студио, архив, склад и помощно помещение за почивка и синдикална дейност.

В образователните институции, където екипите за подкрепа за личностно развитие участват специалисти от РЦПППО – Пловдив, функционират **106** ресурсни кабинета. През

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

настоящата учебна година са открити **8** от тях. Кабинетите се намират в следните образователни институции на територията на град Пловдив и областта: ДГ "Майчина грижа" – Пловдив, ДГ "Н. Вапцаров" - с. Поповица, ОУ "Димитър Димов" - Пловдив, ДГ " Десислава" - Пловдив ; ПГТСТ "Гоце Делчев " – Пловдив , ДГ “Пролет” – Царацово, .СУ"П. Р. Славейков" - гр. Кричим, ДГ "Тракийче" - гр. Перушица.

Всички ресурсни специалисти са обезпечени с дидактични материали и техника от РЦПППО – Пловдив. Образователните институции към РЦПППО – Пловдив през календарната 2023 година са отделили средства за осигуряване на подкрепяща среда както следва: едва 6% за ремонт на кабинети , 7% за техника, 22% за консумативи 58 % за дидактични материали. **От тези данни можем да направим извода, че все още е проблемен въпроса за разходването на средствата, които се отпускат на образователните институции за осигуряване на подкрепяща среда на деца и ученици със СОП и механизмите за целевото им използване.**

В детските градини и училищата, в които не са осигурени ресурсни кабинети, все още се налага да се търсят свободни стаи за работа, което затруднява предоставянето на допълнителна подкрепа. **46% от образователните институции не разполагат с ресурсен кабинет, като се аргументират с липса на материална база.**

През учебната 2022-2023 образователните институции със собствени екипи са 64. Тези образователни институции осигуряват допълнителната подкрепа на 868 деца и ученици със специални потребности, като от тях 70 са в детските градини, а 764 са в училищата. В ЦСОП – Пловдив се предоставя подкрепа на 135 ученици. В СУУУС „Проф. д-р Ст. Белинов“ – Пловдив са записани 91 деца и ученици. Всички отчитат, че са осигурили достъпна архитектурна среда, ресурсни кабинети и дидактични материали.

Специалистите, които осигуряват допълнителна подкрепа в образователните институции със собствени екипи са **80** ресурсни учители, **68** психолози или педагогически съветници, 1 УДНЗ и 1 РСГ на граждански договор, както и двадесет и четири помощник на учителя. Само в 43 образователните институции със собствени екипи от общо 64 има логопед, който предоставя рехабилитация на комуникативните нарушения.

	Брой деца ДГ – гр. Пловдив	Брой деца ДГ – Пловдив област	Брой деца училища – гр. Пловдив	Брой деца училища – област Пловдив	Общ брой деца
РЦПППО	189	113	147	244	31
Образователни институции със собствен екип	59	23	523	320	25

	Общ брой към януари 2024	Общ брой 2022/2023г.	Общ брой 2021/2022г.	Общ брой 2020/2021г.
РЦПППО – Пловдив	731	693	619	604

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Външни екипи	834	782	728	599
ЦСОП	135	123	113	116
ДГ „Елица“ (специални групи)	13	13	9	16
СУУУС „Проф. д-р Стоян Белинов“ – Пловдив	91	104	99	102

Към месец януари 2024 година децата и учениците на ДПЛР към РЦПППО – Пловдив са **731**. Тези към образователни институции със собствени екипи са **834**. Данните показват тенденцията за увеличаване на броя на децата и учениците, подпомагани от собствени екипи, както и поетапно увеличаване на броя на образователни институции, осигуряващи самостоятелно ресурсното подпомагане. Два пъти по-бързо е нарастването на броя на децата със специални потребности в образователните институции със собствени екипи, в сравнение с тези към РЦПППО – Пловдив. В град Пловдив учениците, които получават ДПЛР от екипи към образователните институции са **444**, а от РЦПППО – Пловдив **142**. Тук се отчита реализиране на политиката на МОН за приобщаващо образование, която да се осъществява от специалисти на място в детските градини и училищата. В област Пловдив учениците, които получават ДПЛР от екипи към образователните институции са **320**, тези към РЦПППО – Пловдив – **251**. Детските градини в областта преобладаващо ползват РЦПППО – Пловдив за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие. Тези различия са резонни предвид демографската специфика в по-малките градове и села в областта, в които често има по едно или две деца със специални образователни потребности в образователните институции. За разлика от повечето области в България, област Пловдив има множество градове и села, в които детските градини и училища не са със затихващи функции и продължават да съществуват, въпреки демографската криза в страната.

	Брой образователни институции	Ресурсни учители
РЦПППО	195	61
Образователни институции със собствен екип	64	78

Образователните институции към РЦПППО – Пловдив са **195**. Към януари 2024 година средният брой деца и ученици в група на ресурсен учител е приблизително 12. Запазва се тенденцията в детските градини със собствени екипи ресурсният учител да работи с малки групи деца със СОП – средно с по 8 деца, докато ресурсните учители в училищата със собствени екипи работят средно с 12 деца. Ресурсните учители от РЦПППО – Пловдив посещават средно 3 образователни институции в област Пловдив за реализиране на дейности от допълнителна подкрепа. Данните показват, че образователната система дори в отдалечени и малки населени места е чувствителна към нуждите на децата и учениците със специални образователни потребности и използва целево възможностите на Регионалния център, като звено, което предлага мобилна подкрепа там, където броят деца на ДПЛР не позволява обезпечаването на собствени специалисти.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Брой специалисти: За настоящата учебна година в РЦПППО – Пловдив работят 61 ресурсни учители – от тях 1 педагог на зрително затруднени деца и ученици и 1, 5 рехабилитатор на слуха и говора, 11 психолози, 11 логопеди, един двигателен рехабилитатор, 1 музикотерапевт и един арттерапевт – 85.5 педагогически специалисти, включително директор и двама заместник - директори и 5 непедagogически.

Брой специалисти, участващи в РЕПЛРДУСОП: В началото на учебната 2023/2024г. със заповед на Директора на РЦПППО – Пловдив беше сформиран Регионален екип за подкрепа на личностното развитие на деца и ученици със специални образователни потребности (РЕПЛРДУСОП) във връзка със Закон за предучилищно и училищно образование, с цел изготвяне на оценка на индивидуалните потребности на всички деца и ученици, за които е постъпило заявление от родител. В екипа бяха включени:

- от РЦПППО – Пловдив – 3 психолози, 4 логопеди (един, от които – координатор на РЕПЛРДУСОП), 1 педагог на деца с увреден слух, 1 педагог на зрително затруднени деца и ученици, 3 специални педагози, като постоянните членове от РЦПППО – Пловдив са девет и са подбрани с повече от една специалност в областта на специалната педагогика, с оглед обезпечаване на дейността на РЕПЛР.

- от ЦСОП – Пловдив – 1 учител на деца с умствена изостаналост;
- от СУ за УУС „Проф. д-р Ст. Белинов” – Пловдив – 1 рехабилитатор на слуха и говора;
- лекар – педиатър – 1;
- представител от Отдел закрила на детето – 1 социален работник.

Брой специалисти, определени за предоставяне на ресурсно подпомагане по детските градини и училищата в областта: През учебната 2023-2024г. ресурсно подпомагане на децата и учениците, обучаващи се в детските градини по чл. 35 от ЗПУО и училищата по чл. 38 и 39 от ЗПУО, се предоставя от 61 ресурсни учители, 11 психолога, 11 логопеда, 1 учител на деца и ученици с нарушено зрение, 1,5 рехабилитатор на слуха и говора и 1 двигателен рехабилитатор, 1 арттерапевт и 1 музикотерапевт.

Брой специалисти, участващи в РЕПЛРДУСОП и определени за предоставяне на ресурсно подпомагане по детските градини и училищата: Всички специалисти от РЕПЛРДУСОП – 4 логопеда, 3 психолога, 3 ресурсни учители, 1 рехабилитатор на слуха и говора и 1 един учител на деца с нарушено зрение предоставят допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата в детските градини по чл. 35 от ЗПУО и училищата по чл. 38 и чл. 39 от ЗПУО по график.

Анализ на резултатите от дейността на специалистите в РЦПППО – ПЛОВДИВ:

През учебната 2023/2024 г. **61** ресурсни учители оказват допълнителна подкрепа на **338** деца и **393** ученици в различни образователни институции в гр. Пловдив и областта. Освен участие в структуриране на педагогическата ситуация или учебния час, ресурсните учители съдействат за организиране и адаптиране на образователната среда и за ефективно включване на децата и учениците със специални образователни потребности в образователния процес; консултират и подпомагаха учителите при овладяване на учебното съдържание от ученици със специални образователни потребности; подпомагат родителите с конкретни похвати на работа с детето и ученика с цел създаване и развитие на полезни умения за самостоятелен и независим живот; участват в изготвянето на документацията – функционална оценка по

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

картата на ICF-CY, карта за проследяване динамиката на развитие, план за подкрепа, взеха участие в изготвянето на индивидуални учебни програми и индивидуални учебни планове.

Определянето на конкретни образователни цели и задачи, обем на учебно съдържание, специфичните методи за постигане на целите при изготвянето на индивидуалните учебни програми по учебните предмети от общообразователната подготовка е от изключителна важност за реализирането на ефективен образователен процес. Именно адаптирането на учебното съдържание към възможностите на ученика е ключов елемент за успешно приобщаване. За 227 ученици със специални образователни потребности са изготвени индивидуални учебни програми по един или няколко предмета. **42% от учениците, които са на ресурсно подпомагане, предоставено от РЦППО – Пловдив се оценяват с количествени оценки. Процентът на деца с разработен Индивидуален учебен план е 58%** и включва тези с качествени и смесени оценки (35% са смесени и само 23% са само с качествени оценки).

Оценяване училища	Брой	Процент
Количествени оценки /ДОС/	166	42%
Качествени оценки /ПИ, СС, СЗ/	88	23%
Смесени оценки /ДОС и ПИ, СС, СЗ/	139	35%

Висок е процента и на учениците със смесено оценяване – 35%, което е знак за гъвкав подход в работата на екипите. Процентът на учениците, които са изцяло по ДОС се запазва трайно през годините в съотношение 1/3 от общата бройка.

Все още срещан проблем е инертността в оценяването на учениците със СОП в някои училища, особено при тези със собствен екип. Той се изразява в нагласата на учителите – веднъж оценено с качествена оценка, детето да се приема като неспособно да достигне ДОС. Оттук произтича главната отговорност на ресурсните учители да консултират адекватно учителите по отношение изместване на фокуса от академичното представяне към формирането на знания и умения и нагласи, като се пречупи учебното съдържание през интересите и възможностите на детето със СОП и се адаптират методите на оценяване така, че да се формират ключови компетентности, които да подкрепят личностната реализация в по-дългосрочен план.

При 42% от учениците със СОП съществува реална възможност да получат документ за завършена степен на образование. Те биха могли да продължат образованието си без ограничение в профилирани или професионални паралелки, също така и във висши учебни заведения. Именно този факт възлага върху ЕПЛР към образователните институции голямата отговорност да подпомага усилията им и поощрява постиженията им.

При 23% от учениците, които по нито един от учебните предмети не достигат ДОС, е от голямо значение целите и задачите, заложи в Индивидуалните учебни програми, да бъдат съобразени с индивидуалните им потребности и възможности. Ресурсните учители, имат отговорността да оказват своевременна методическа подкрепа в подпомагането на педагозите в образователните институции относно адаптирането на учебното съдържание, съобразно способностите и потребностите на децата/учениците.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

За сравнение, в училищата със собствени екипи, където се обучават общо **764** ученици, оценяването се осъществява по следния начин:

Оценяване училища	Брой	Процент
Количествени оценки /ДОС/	183	24%
Качествени оценки /ПИ, СС, СЗ/	208	27%
Смесени оценки /ДОС и ПИ, СС, СЗ/	373	49%

И при училищата със собствени екипи, и при учениците, които се подпомагат от РЦПППО – Пловдив, броят на оценените ученици с качествен показател е приблизително равен. Прави впечатление, че количественото оценяване на учениците, които са на допълнителна подкрепа към РЦПППО, е с 18% повече в сравнение с училищата със собствени екипи. От тук следва да се направи извод, че специалистите в Регионалния център дават повече възможности за реализация на учениците след завършване на тяхното образование.

Ресурсно подпомагане на децата и учениците със СОП

Ресурсното подпомагане на деца и ученици със СОП се осъществява:

Място на обучение	Брой деца	Процент спрямо общия брой
В клас/група	124	17%
В ресурсен кабинет	199	27%
В клас/ресурсен кабинет	401	55%
В дома на детето	7	1%

Анализът на данните показва, че най-голям е броят на децата и учениците със СОП, които получават подкрепа в клас и в ресурсен кабинет, което е положителна тенденция с оглед целта на приобщаващото образование и социализацията на същите. Само в клас/група се осъществява подкрепата на 124 деца/ученици, което е 17% от общия брой. Само на 7 деца и ученици допълнителната подкрепа се осъществява извън образователната институция.

Форма на обучение при ресурсно подпомагане:

✓ РЦПППО - Пловдив

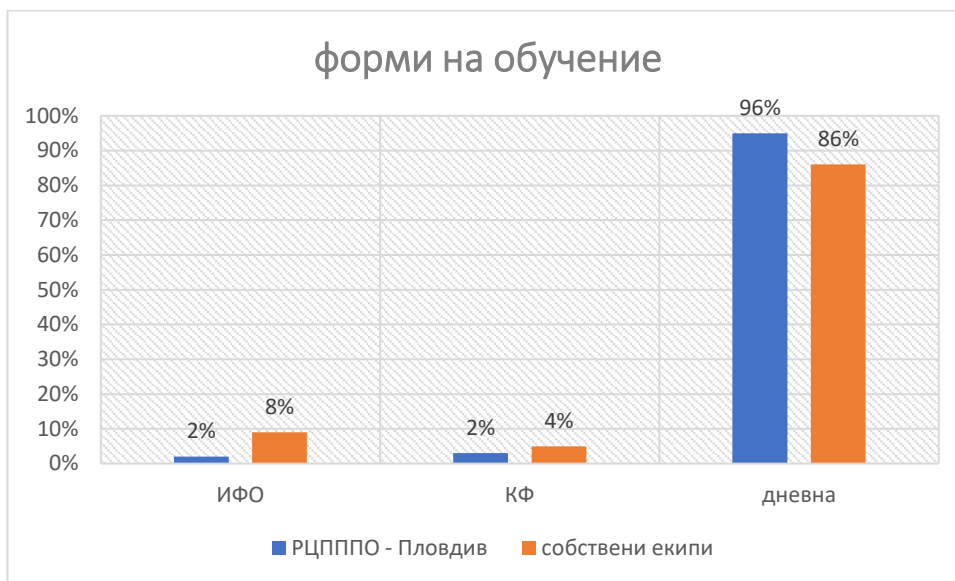
Форма на обучение	Брой деца	Процент от общия брой
Дневна	701	96%
Индивидуална	15	2%
Комбинирана	15	2%

✓ Собствени екипи

Форма на обучение	Брой деца	Процент от общия брой
Дневна	835	88%
Индивидуална	79	8%

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

<i>Комбинирана</i>	42	4%

Основната форма на обучение е дневната. За поредна учебна година комбинираната форма на обучение се отчита като непопулярна в системата, тъй като изисква общообразователните учители да провеждат индивидуални часове с учениците, което налага да се запознаят по-добре с реалните способности, интереси и специфичните начини на обучение на децата със СОП. Това налага необходимост педагозите в общообразователните училища да получават специализирано обучение в посока на практическата работа с децата със СОП. Тази форма на обучение изисква и добро съгласуване на дейността и опита на специалистите от ЕПЛР на конкретните ученици.

Дейност на сектор РПШТДУСОП: През учебната 2023-2024г. към сектор Ресурсно подпомагане и прилагане на терапевтични програми са 61 ресурсни учители, от които 1, 5 рехабилитатори на слуха и говора и 1 учител на деца с нарушено зрение. За оказване на подкрепа за личностно развитие на децата със СОП към РЦПППО – Пловдив са назначени и 12 логопеда, 12 психолога, един двигателен рехабилитатор, 1 арттерапевт и 1 музикотерапевт, които предоставят допълнителна подкрепа на **731** деца и ученици със СОП. От изброените специалисти един съвместява дейност като ерготерапевт, един осъществява рехабилитационна дейност по метода Монтесори и петима специалисти прилагат психомоторика за деца със СОП в специално оборудваните терапевтична база на РЦПППО – Пловдив.

Информация съгласно чл. 145, ал. 2 от наредбата по приобщаващото образование:

Брой деца със СОП по групи, които се обучават в детските градини по чл. 35 от ЗПУО

ДГ	Брой деца към РЦПППО - Пловдив	Брой деца към образователните институции със собствени екипи

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

1 група	44	0
2 група	64	8
ПГ-5 група	92	17
ПГ-6 група	138	45
СУ за УУС смесени групи		12
общо	218	82

Брой ученици със СОП по класове, които се обучават в училищата по чл. 38 и 39 от ЗПУО

Училища (клас)	Брой ученици	Брой ученици към образователните институции със собствени екипи
1 клас	47	63
2 клас	55	67
3 клас	46	98
4 клас	42	106
5 клас	33	70
6 клас	35	75
7 клас	42	87
8 клас	31	47
9 клас	24	46
10 клас	13	41
11 клас	14	26
12 клас	11	38

От данните в двете таблици става ясно, че в периода на училищна подготовка (трета и четвърта подготвителна група) броят на децата с регистрирани специални образователни потребности нараства, тъй като се търсят конкретни умения и компетентности за училищна готовност. Предвид задължителното предучилищно обучение в тези две възрастови групи, децата започват да посещават редовно детските градини и се очертават затрудненията в процеса на тяхното обучение и социализация.

От друга страна, предвид оказаната подкрепа в предучилищния етап на обучение, се наблюдава обратната тенденция към намаляване броя на учениците със специални потребности в училище по възраст. Следователно предоставената подкрепа в предучилищна и начална училищна възраст подпомага до такава степен децата и учениците, че някои от тях вече не се нуждаят от допълнителна подкрепа в следващ образователен етап.

Брой деца със СОП, записани в специални училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов“ – Пловдив – 12 в предучилищна група.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Брой ученици със СОП, записани в специални училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов“ – Пловдив – 79.

Клас	Брой ученици
1 клас	5
2 клас	9
3 клас	0
4 клас	7
5 клас	4
6 клас	7
7 клас	7
8 клас	12
9 клас	6
10 клас	7
11 клас	5
12 клас	10

Брой ученици със СОП, които се обучават в центрoвете за специална образователна подкрепа – 135.

Училища	Брой ученици
1 клас	17
2 клас	21
3 клас	7
4 клас	8
5 клас	14
6 клас	8
7 клас	13
8 клас	10
9 клас	12
10 клас	8
11 клас	8
12 клас	8

Брой деца и ученици по вида на специалните им образователни потребности:

Нарушения	Към РЦППО - Пловдив	към образователните институции и със собствени екипи	общо
<i>Сензорни нарушения- увреден слух</i>	16	69	85
<i>Сензорни нарушения – нарушено зрение</i>	11	6	17

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

<i>Интелектуални затруднения</i>	66	126	192
<i>Физически увреждания, ДЦП</i>	22	24	45
<i>Множество увреждания</i>	157	162	349
<i>Специфични нарушения на способността за учене</i>	108	173	281
<i>Езиково-говорни нарушения</i>	113	71	184
<i>Емоционално – поведенчески нарушения</i>	78	76	154
<i>Разстройства от аутистичния спектър</i>	160	188	348

В последните години тенденцията е към увеличаване броя на деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър и емоционално-поведенчески разстройства. С оглед на тази динамика приоритетна част от квалификацията на педагогическите специалисти е насочена към търсене на алтернативи за обучение и социализация на целевите групи (кръгла маса, брошури, листовка, плакат, обучения, форуми и презентации).

В резултат на голямата цифра деца със сериозни проблеми в адаптацията РЦПППО - Пловдив проведе два дискуссионни форума, на които се изведоха предложения от родители и специалисти на РУО – Пловдив да се обособят отделни групи в рамките на училището. Предвид структурата на класа в българското училище предизвикателството за качеството на процеса е много голямо. Поради тази причина училищата често прибегват към индивидуална форма на обучение.

Мотивирането на училищата да назначават допълнителни специалисти и да създават адекватна подкрепяща среда, за да подкрепят тези деца, е процес, който изисква обединени усилия между РУО, МОН, общините и ОЗД.

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА – ПЛОВДИВ

Център за специална образователна подкрепа – гр. Пловдив (ЦСОП – гр. Пловдив) е държавно звено в системата на предучилищното и училищно образование за обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП). ЦСОП – гр. Пловдив е приемник на Помощно училище „Стефан Караджа”, създадено през 1952 година - базова институция с традиции и новаторство в приобщаващото образование.

В ЦСОП – гр. Пловдив се осъществява допълнителна подкрепа за личностно развитие (ДПЛР) чрез диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на Регионалния екип за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности (РЕПЛРДУСОП) към Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа.

ЦСОП – гр. Пловдив предоставя обучение по индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми, изработени съвместно с педагогическите специалисти от училищата и професионалните гимназии. Обучението е насочено към ученици в задължителна училищна възраст (от I до VII клас) и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия (след VII клас, според индивидуалните възможности на учениците). По

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

актуални данни, в ЦСОП – гр. Пловдив се обучават 132 ученици от I до XII клас, от които 17 са на индивидуална форма на обучение. От VIII до XII клас в ЦСОП – гр. Пловдив се усвояват знания и практически умения по специалностите: „Озеленяване и цветарство“/, „Трайни насаждения“, „Работник в производството на кулинарни изделия в заведенията за хранене и развлечения“/„Хранително-вкусова промишленост“ и „Производство на тапицирани изделия“.

За всеки ученик в ЦСОП – гр. Пловдив се разработва индивидуален план за подкрепа. ЦСОП – гр. Пловдив предоставя допълнителна подкрепа от квалифицирани специалисти: специални педагози, психолози, логопеди, терапевти (арт терапия, музикотерапия, Монтесори терапия, кинезитерапия, ерготерапия). Заниманията са организирани в малки групи или индивидуално и се провеждат в терапевтичния комплекс на центъра, който е оборудван с иновативни дидактични материали, пособия, уреди. В последните години в центъра се работи със системи за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), които дават много надеждни резултати за развитието на децата и са възможност да се осъществи комуникация с невербални деца, деца с ДЦП и с множество потребности.

Обучението в ЦСОП – гр. Пловдив е целодневно (при заявено желание на родителя и по преценка на координиращия екип в центъра). За учениците, които са от населени места извън Пловдив, се предоставя общежитие и включване в интернатни групи. От понеделник до петък, с учениците работят специални педагози, което дава възможност за по-пълноценното им включване и постигане на добри образователни резултати, за развитие на социални и комуникативни умения и полезни навици за ежедневиия живот.

ЦСОП – гр. Пловдив прилага програми за подкрепа и обучение за семействата на учениците, консултации и допълнителни материали, свързани с обучението и възпитанието на децата, практически съвети за справяне с кризисни ситуации, за здравословен начин на живот и др.

ЦСОП - Пловдив осигурява подходящи социално-битови условия и специализирани учебно-технически средства за обучението на деца със СОП. Педагогическият щатен персонал на ЦСОП — Пловдив е 40, а непедagogическият -14. Педагогическите специалисти работят по Европейски програми и проекти, което допринася за обмен на добри приобщаващи практики и прилагане на иновации в работата с децата. Чрез включване в националните програми на Министерството на образованието и науката (МОН), ЦСОП – гр. Пловдив променя и адаптира средата, квалифицира педагогическите специалисти и създава партньорска мрежа с другите институции и заинтересовани страни. Дългосрочната цел на екипа на ЦСОП – гр. Пловдив е свързана с непрекъснато усъвършенстване и развитие, за да бъде предоставена адекватна и персонална подкрепа и обучение на учениците със специални образователни потребности.

СПЕЦИАЛНО УЧИЛИЩЕ ЗА УЧЕНИЦИ С УВРЕДЕН СЛУХ „ПРОФ. Д-Р СТОЯН БЕЛИНОВ“

СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов“ е училище със статут на държавно специално училище за ученици с увреден слух, намиращо се на територията на община Пловдив и в него

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

се обучават 93 деца и ученици на възраст от 3 до 20 години, разпределени в 11 паралелки и 1 подготвителна група (деца от 2 до 6 години). В училище се провеждат всички степени на образование в Р България - предучилищно, начално, основно, средно с придобиване на професия „Готвач“, специалност „Производство на кулинарни изделия и напитки“. Обучението е по общообразователни програми, като се изучават и специални предмети - индивидуални и групови занятия за развитие на слуха и говора, развитие на речта, реч и предметна дейност, фонетична ритмика и моторика, музикални стимулации.

През учебната 2023/2024 г. в училището работят 50 служители, в т.ч. 39 педагогически специалисти и 11 непедagogически персонал. Колективът се състои от учители с висок професионализъм. Педагозите, работещи в СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов“, гр. Пловдив, са с много добър опит в работата с деца със слухови увреждания, притежават образователна степен бакалавър или магистър и завършена професионална квалификация — V, IV, III и II. 75 % от колектива има придобита втора специалност по сурдопедагогика или рехабилитация на слуха и говора, както и мимико-жестова реч. Всички педагози участват в обучителни курсове, необходими за подобряване качеството на работа с учениците.

СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов“ притежава добра материална база, включваща училищна сграда с класни стаи, компютърен кабинет, STEM център, медицински кабинет, кабинети за обучение по професия, кабинети за индивидуална работа, сензорни стаи, стая за ерготерапия, интерактивна зала, зала за пантомима и гардеробна, зала за фонетична ритмика, стая по БДП, стая за кариерно развитие, библиотека, общежитие, физкултурен салон, две фитнес помещения, игрище, столова с осигурени безплатни закуски, обяд и вечеря. Осигурена е охранителна система с видеонаблюдение, гарантиран пропускателен режим и интернет мрежа.

Учебно-техническата и материална база се нуждаят от: ремонт на санитарни възли, бани, спални помещения в общежитието, стола на училището, освежаване на класните стаи и коридори, саниране на училището; озеленяване на двора на училището и осъвременяване на площадката за игра; обновяване на терена за спортна дейност на открито; увеличаване на библиотечния фонд и осигуреност с дидактични материала.

Образователната институция осигурява **обща подкрепа за личностно развитие, която включва:** екипна работа между учителите; допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона; допълнителни модули за деца - билингви; консултации по учебни предмети; кариерно ориентиране на учениците; занимания по интереси; библиотечно-информационно обслужване; грижа за здравето; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; работа с рехабилитатори на слуха и говора; работа с психолог и логопед.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва: работа с дете и ученик по конкретен случай; психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания; осигуряване на достъпна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със слухови увреди.

СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов“, гр. Пловдив, функционира в условията на:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

- ограничени финансови ресурси, които затрудняват обслужването на огромната материалната база на необходимото ниво;
- липса на ефективна координация между отделните институции - това води до изготвяне на справки, съдържащи еднакви данни. Липсва информация на национално ниво за децата с нарушени слухови възприятия;
- трудности, породени от смесеното обучение на деца с увреден слух и деца с множество увреждания. Обучението на деца с множество увреждания ангажира по-голям брой обслужващ персонал и демотивира децата с нарушени слухови възприятия към учебен процес;
- недостатъчна мотивация на учениците към учебния процес и към собственото участие в него, тъй като те усещат, че не могат да постигнат определеното ниво или пък, че положените усилия и време са твърде много;
- недостатъчна съпричастност на родителите към образованието и възпитанието на техните деца, занижен родителски контрол;
- ограничен избор на професионална квалификация на учениците, завършващи основното си образование;
- Минимална възможност на ученици с увреден слух от други училища да продължат професионалното си образование в СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов”;
- нередовно посещение на училище поради липса на средства и транспорт.

Изводи: Силните страни, възможностите и ресурсите, които притежава СУ за УУС „Проф. д-р Стоян Белинов”, гр. Пловдив, като институция с богат професионален опит, компенсират заплахите и слабите страни. Преодоляват се проблеми с не извинените отсъствия и ранното напускане на ученици от задължително обучение. Демографската криза и миграциите оказват влияние върху намаляване броя на учениците и педагогическия персонал през последните четири години.

Училището ще се утвърждава като притегателен център в образователната и професионалната подготовка на ученици със слухови увреждания. В него се осъществяват консултативна, диагностична, корекционно-рехабилитационна и възпитателни дейности, гарантиращи успешната социализация, цялостно развитие на децата със сензорни увреждания.

V. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ (ПО ОБЩИНИ)

ОБЩИНА АСЕНОВГРАД

ДЕТСКИ ГРАДИНИ: В община Асеновград има 10 (десет) общински детски градини с 6 (шест) филиала в селата. Една от детските градини - ДГ „Щастливо детство” в с. Тополово е защитена.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Наименование и местонахождение на детската градина	Брой деца		Капацитет	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
	Общ брой	От тях деца на ДПЛР			
ДГ "Пролет", ул. „З. Стоянов“ № 9, Асеновград	175	6	168	14	12
ДГ "Дружба", ул. „Съединение“ № 12, Асеновград	172		168	13,5	12
ДГ "Н. Вапцаров", ул. „В. Априлов“ № 11, Асеновград	318	7	320	27	20
ДГ "Мир", ул. „Гонда вода“ № 1, Асеновград	185	4	150	15,5	11,5
ДГ "Надежда", ул. „Спортист“ № 52, Асеновград	136		125	11,5	9,5
ДГ "Радост", ул. „Захария“ № 38, Асеновград Долно Воден	143	3	140	12	10
ДГ "Щастливо детство", ул. „Ал. Стамболийски“ № 1, Тополово	76		75	9,5	6
ДГ "Б. Динчо", ул. „Асенова крепост“ № 13, Асеновград	147		170	11,50	13
ДГ "Зорница", ул. „Княгиня Евдокия“ № 39, Асеновград	348	10	300	22	26
ДГ "Ас. крепост“, бул. „В. Левски“ № 17, Асеновград крепост"	230		175	15,5	13

УЧИЛИЩА: В община Асеновград има 16 (шестнадесет) неспециализирани училища, като от тях:

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

✓ Единадесет (11) са **основни училища**. Всички са общински. Четири (4) от тях са средишни – ОУ „Христо Ботев” Асеновград, ОУ „Отец Паисий” Асеновград, ОУ „Отец Паисий” с. Тополово и ОУ „Св. Климент Охридски” с. Златовръх;

✓ Две (2) средни училища, които са общински – СУ „Св. княз Борис I” Асеновград и СУ „Св. св. Кирил и Методий” Асеновград;

✓ Три (3) професионални гимназии, една от които е общинска – ПГ по ХВТ „Св. Димитрий Солунски” Асеновград и две държавни – ПГ „Цар Иван Асен II” Асеновград и ПГ „Св. П. Евтимий” Асеновград.

Таблица 2

Наименование и местонахождение на училището	Брой ученици		Капацитет	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
	Общ брой	От тях ученици на ДПЛР			
ОУ "Анг. Кънчев", пл. „Калоян“ № 1, Асеновград	440	3	500	37	8
ОУ "Христо Ботев", ул. „Цар Иван-Асен II“ № 2, Асеновград	488	1	550	42	11
ОУ "Отец Паисий", ул. „Хр. Ботев“ № 9, Асеновград	332	17	400	36	9
ОУ "Петко Каравелов", ул. „Ас-Карастоянов“ № 16, Асеновград	697	22	752	68	15
ОУ "Н. Вапцаров", ул. „Оборище“ № 110, Асеновград	483	8	800	47	11
СУ "Св. Св. Кирил и Методий", ул. „Княгиня Евдокия“ № 41, Асеновград	974	24		79,5	14,5

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

СУ "Св. княз Борис I", ул. „З. Стоянов“ № 7, Асеновград	663	13	722	48	15
ОУ "П. Волов", ул. „Захария“ № 36, Асеновград, Долно Воден	175	2	400	17	4
ОУ "Ас. Златаров" ул. „Рила“ № 2, с. Боянци	208	5	240	20	6
ОУ "Кл. Охридски", ул. „Кл. Охридски“ № 9, с. Златовръх	57	1	130	13	4
ОУ "От. Паисий", ул. „Еделвайс“ № 3А, с. Мулдава	62		180	10	3
ОУ "Отец Паисий", ул. „П. К. Яворов“ № 8, с. Тополово	123		200	18	6
ПГ по ХВТ "Св. Д. Солунски", ул. „Панайот Сребров“ № 6, Асеновград	212		290	19	6
ПГ "Цар Иван Асен II" ул. „Шипка“ № 4, Асеновград	450			38	15
ПГ "Св. Патриарх Евтимий", ул. „Училищна“ № 16, Асеновград	227	30	286	20	6

ЦЕНТЪРЪТ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ ГР. АСЕНОВГРАД е институция в системата на образованието и според чл. 49, ал. 1, т. 1 от ЗПУО осъществява дейността си за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

ЦПЛР се обучават 399 ученици в следните дейности:

- Изкуства – народни танци, автентичен фолклор /народно пеене/, музикален инструмент – гайда и китара;
- Спорт - авиомоделизъм, шах-мат, футбол;
- Науки - английски език.

Обхванатите деца и ученици са от почти всички населени места на общината, с различна етническа принадлежност и вероизповедание. В ЦПЛР развиват своите способности и дарби най-талантливите деца на Асеновград, като престижните награди и отличия спечелени от тях са доказателство за това.

Таблица 3

Наименование и местонахождение на ЦПЛР	Брой ученици	Капацитет	Педагогически персонал	Непедагогически персонал	Общ брой деца/ученици на ДПРЛ	От тях с изяви дарби
ЦПЛР"Васил Левски" гр. Асеновград, ул. „Захари Стоянов“ №1	399	320	6	1,5	12	12

Дейности за подкрепа на личностно развитие, с които не всички училищата и детски градини могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране са:

1. Грижа за здравето - Здравето на децата и учениците се наблюдава от 28 медицински специалисти, работещи в разкритите 22 здравни кабинети в детските градини и училищата на територията на община Асеновград.

2. Логопедична работа – при разпределяне на получените по стандарт средства за училищата, като допълнен компонент на формулата се предвиждат средства в размер до 0,02 на сто за финансиране на логопедични кабинети в училищата.

Логопедичната работа се осъществяваше от логопеди, работещи в два кабинета, разкрити в ОУ „Христо Ботев” Асеновград и ОУ „Петко Каравелов” Асеновград. Тези кабинети обслужват децата от всички училища и детски градини на територията на община Асеновград. Броя на децата, обхванати в двата кабинета са 54. Всеки ден от 15.00-16.30ч. се провеждат консултации по желание на родители.

3. Поощряване с морални и материални награди - Този вид подкрепа се използва широко от училищните ръководства и от община Асеновград. Община Асеновград стимулира и подкрепя морално и материално творческите изяви на даровити деца чрез Общинската програма на мерките за закрила на деца с изяви дарби.

4. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение - реализира се от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Превантивната си дейност Комисията извършва в две основни направления:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

от една страна организиране на масови мероприятия за ангажиране на свободното време, представяне на положителни модели за поведение и личностно развитие на децата и младежите и от друга страна пряка консултативно-възпитателна работа с децата под формата на индивидуални и/или групови консултации, тренинги и беседи.

През 2023 г. в МКБППМН са образувани 52 възпитателни дела срещу деца с противообществени прояви. Във всички възпитателни дела на МКБППМН, представител на Отдел „Закрила на детето” взема участие, като защитава правата и интересите на децата. За календарната 2023 година обществените възпитатели към МКБППМН-Асеновград са работили с 52 деца, извършили противообществените прояви, като голяма част от тях са за кражби, бягства от дома и неизвинени отсъствия в училище.

През 2023 година за поредна година беше проведена лятна академия за деца „Пъстро лято”. Всички над 150 подадени заявления бяха одобрени и децата бяха включени в съответните групи – плуване, колоездене, лека атлетика, танци, приложни изкуства, съвместно с Градска библиотека „П.Хилендарски” Асеновград.

5. Ресурсно подпомагане В община Асеновград не функционира Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности. Към момента община Асеновград използва услугите на Ресурсния център в гр. Пловдив. Част от училищата и детските градини, в които има по-голям брой деца на ресурсно подпомагане пристъпват към назначаване на специализиран персонал и самостоятелно организиране на тази дейност.

Не всички училища и детски градини, в които се обучават деца и ученици със специални образователни потребности, разполагат с кабинети, с необходимото оборудване за пряката работа на ресурсните учители.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: Материално-техническата база на детските заведения в община Асеновград е добра, но има нужда от обновяване. В детските заведения има добър педагогически екип с желание за квалификация по проблемите на приобщаващото образование и интеграция. Необходимо е създаването на подходяща среда за деца със СОП – достъпна архитектурна, обща и специализирана среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти.

Материално-техническата база на учебните заведения в община Асеновград е добра, но има нужда от осъвременяване със СТЕМ центрове, обучения и уроци. Има необходимост от модернизирани спортни площадки и физкултурни салони, саниране на голяма част от училищата, както и осигуряване на среда за деца със СОП – достъпна архитектурна, обща и специализирана среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти.

Съществува риск от нереализиран план-прием и намаляване на броя на учениците вследствие на демографски процеси и миграция. Повишаване на квалификациите и професионалната компетентност на педагогическите специалисти.

ОБЩИНА БРЕЗОВО

В община Брезово функционират 4 общински училища и 2 общински детски градини, като общият брой на децата и учениците е 674. От 16 населени места в общината само в три има учебни заведения: гр. Брезово, с. Борец и с. Стрелци. За всички деца и ученици, обхванати от общинските детски градини и училища, се прилагат адекватни и ефективни дейности,

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

съобразени с индивидуалните им потребности. За развиване на интересите и способностите на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта е необходимо създаване на подходящи условия чрез оборудване и обзавеждане на съвременни кабинети за работа в различните направления, външни площадки и вътрешни помещения за спортни занимания. Тази задача е трудно изпълнима в условията на бюджет, който не предвижда завишаване на средствата за материална база. Затова и работата по проекти и реализирането им е важен приоритет, както за учебните институции поотделно, така и за Общината.

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Таблица 1

Институция	Бр. деца	Бр. групи	Деца в II-ра подг. група	Деца в III-та подг. група	Деца в IV-та подг. група	Деца 2 – 4 год.	Пътуващи
ДГ „В. Благоева“ гр. Брезово	91	4	26	23	19	23	53
ДГ „Роза“ с. Борец	29	2	12	2	0	15	0

УЧИЛИЩА:

Неспециализирани училища (в т.ч. средищни и защитени):

1. НУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Борец
2. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Стрелци (средищно)
3. СУ „Христо Смирненски“ – гр. Брезово (средищно)

Професионална гимназия: ПГ „Златю Бояджиев“ – гр. Брезово

Таблица 2

Институция	Бр. учен.	Бр. парал.	Бр. учен. I-IV кл.	Бр. учен. V-VII кл.	Бр. учен. VIII-XII кл.	ЦДО	СФО	Пътуващи
НУ „Св. св. Кирил и Методий“ с. Борец	25 10 ПГ	4 1	25	-	-	25	-	8
ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ с. Стрелци	55	7	37	18	-	36	-	31
СУ „Христо Смирненски“	292	15	118	119	55	111	29	154

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

гр. Брезово								
ПГ „Златю Бояджиев“ гр. Брезово	172	10	-	-	172	-	22	135

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: Учебните заведения на територията на Община Брезово имат много добър сграден фонд, който се поддържа и обогатява според финансовите възможности. Необходимо е обновяване на оборудването и обзавеждането в учебните работилници и специализираните кабинети по професиите.

С децата и учениците работят отлични специалисти. На децата и учениците се осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията. Те се обучават и възпитават в съответствие с индивидуалните им образователни потребности. На територията на общината няма Център за подкрепа на личностното развитие, но функционира Център за обществена подкрепа, който освен социалната услуга „Психологическо консултиране“ организира и дейности за образователна подкрепа на децата и учениците. Необходимо е да се работи в посока повишаване мотивацията на учениците за учене и приобщаване на родителите към училищния живот.

За съжаление, драматично намалява броят на учениците на територията на община Брезово, което застрашава изпълнението на план-приема за следващата учебна година. Има опасност от сливане на паралелки.

ОБЩИНА КАЛОЯНОВО

Образователната система в община Калояново се състои от осем детски градини, четири основни училища и едно обединено училище.

Училищата в селата Песнопой, Ръжево Конаре, Дълго поле и Калояново са средищни, в тях се обучават учениците от населените места, в които няма училище.

Предучилищно образование (детски градини):

№	Детска градина	2-3 г.	3-4 г.	4-5 г.	5-6 г.	6-7 г.	Общ брой деца	Деца със СОП
1.	„Детелина“ с. Калояново	16	22	17	17	15	87	1
2.	„Детски свят“ с. Житница	18	14	15	19	14	80	2
3.	„Първи юни“ с. Дълго поле	7	16	15	11	12	61	1
4.	„Никола Инджов“	3	10	12	14	17	56	2

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

	с. Ръжево Конаре							
5.	„Щастливо детство“ с. Иван Вазово	2	2	4	4	3	15	1
6.	„Валентина Терешкова“ с. Долна махала	7	3	3	3	4	20	0
7.	„Радост“ с. Бегово	0	3	4	7	4	18	0
8.	„Иглика“ с. Дуванлий	2	2	3	7	3	17	0

Общински училища:

№	Училище	Общ брой деца	Дневна форма	Индивидуална форма	Самостоятелна форма	Деца със СОП
1.	ОУ „Иван Вазов“, с. Калояново	199	199	0	0	3
2.	Основно училище „Христо Смирненски“, с. Житница	67	67	0	0	3
3.	Основно училище „Христо Ботев“ с. Ръжево Конаре	86	86	0	0	1
4.	Основно училище „Отец Паисий“ с. Песнопой	51	51	0	0	0
5.	Обединено училище „Христо Ботев“, с. Дълго поле	115	114	1	0	10

В началото на учебната 2023-2024 година в общинските училищата на територията на община Калояново се обучават 500 ученици. Децата, които посещават детска градина са 354.

За учебната 2023-2024 г. Общински съвет Калояново е утвърдил 27 маломерни паралелки, като недостигът на ученици в паралелките се до финансира със средства от общинския бюджет.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Децата със специални образователни потребности в началото на учебната 2023-2024 година в общинските училища са 17, а в детските градини – 7.

Педагогическият персонал в училищата на територията на община Калояново е 76 специалисти, а 28 е броят на непедagogическите кадри. За детските градини ПП е 33 специалисти, НП – 39,5.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В община Калояново е изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигурява там, където е детето и ученикът – в детските градини и в училищата на територията на община Калояново.

В община Калояново съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на образованието съвместно с държавните и местните органи и структури.

Огромната потребност, която се забелязва в сферата на училищното образование е потребността от деца. Учениците са два пъти по-малко отколкото могат да поемат училищата в общината. Основен проблем в община Калояново е запълването на паралелките в училищата до необходимия минимум.

Друг сериозен проблем в областта на подкрепата е липсата на необходимите специалисти /логопед, психолог, ресурсен учител/ и липсата на достъпна архитектурна среда за деца с увреждания. В голяма част от институциите няма ресурсен кабинет.

ОБЩИНА КАРЛОВО

На територията на община Карлово функционират **8 основни общински детски градини** – 5 в град Карлово и 3 в другите градове на общината. Към всички основни общински детски градини има детски заведения с втори, трети и четвърти адрес от други населени места в общината. С яслени групи са 3 детски градини.

Наименование и местонахождение	Брой деца	Капацитет	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
ДДГ „Светлина“ – гр. Карлово	26	50	5	9
ДГ „Зорница“ – гр. Карлово	160	156	15	11
ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово	207	200	19	12,5
ДГ „Слънце“ – гр. Карлово	135	135	11	8
ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово	189	175	15	10,5
ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово	149	170	13	12
ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисурска	256	300	22,5	16,6
ДГ „Радост“ – гр. Калофер	118	136	9	8
ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня	115	125	11	7

Сградите на детските градини в гр. Карлово са санирани, дограмата е подменена, направено е вътрешно и външно боядисване. В настоящия момент външната им архитектура е в добро състояние. Материално-техническата база в тези детски градини осигурява адекватни условия за провеждане на учебно-възпитателния процес. Спазени са функционалните изисквания при оформяне на дворното пространство.

За съжаление не толкова е състоянието на останалите детски градини извън гр. Карлово. Единствено сградата на ДГ „Ана Козинарова“ - гр. Клисурска е санирана, а всички останали

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

детски градини нямат изолации. Детските градини извън гр. Карлово имат нужда от обзавеждане и ремонти на занималните, спалните помещения, подмяна на вътрешни врати и вътрешни преградни остъкления, санитарните възли и помещенията за разлив на храна. Помещенията в град Клисурса, новата сграда в село Розино и в село Христо Даново са след извършен ремонт.

Медицинските кабинети в повечето детските градини са обновени. Необходим е основен ремонт в ДГ - с. Христо Даново, ДГ- с. Дъбене и ДГ – с. Войнягово.

Плувен басейн няма нито една детска градина на територията на общината. Учебно-техническото оборудване е достатъчно в по-голяма част от детските заведения. Необходимо е осигуряване на преносими компютри, копирни машини, мултимедии, интерактивни дъски, нужда от оперативен и демонстративен материал по ДОС, а в някои детски градини и оборудване на кътове за игра.

За съжаление в детските градини извън град Карлово няма изградени физкултурни салони, а външните площадки не отговарят на изискванията.

Идентифицирани потребности:

- **Обновяване на материалната база:** Нужда от изграждане на масивни сгради в с. Кърнаре, с. Дъбене, с. Васил Левски, с. Климент с подходяща среда за провеждане на съвременен учебен процес. Нужда от подмяна на покривните конструкции на детските градини в с. Христо Даново и с. Кърнаре. Необходимост от саниране на ДГ „Радост“ – гр. Калофер.

- **Изграждане на физкултурни салони:** Липсват физкултурни салони в детските заведения извън град Карлово.

- **Обновяване на площадките за игра:** Наложително е основно преустройство на дворното пространство поради липса на съвременни настилки на двора и уреди за игра съгласно европейските стандарти в детските градини извън град Карлово.

- **Ремонт на вътрешната архитектура на част от детските градини извън гр. Карлово:** Необходимо е обогатяване и поддържане на материално-техническата база - осъвременяване на интериора на всички занимални; извършване на необходимите ремонти в отделните помещения (текущи и планирани).

- **Обогатяване на игровата и дидактичната база:** Обогатяване и разнообразяване на кътовете за игра в групите, както и пълноценно използване на наличната база.

- **Работа в посока на приобщаващото образование съгласно Наредба за приобщаващо образование от 11.11.2016 г.:** Разкриване на щатове за ресурсен учител, логопед и психолог.

- **Кандидатстване по различни проекти и програми за финансиране.**

На територията на община Карлово функционират **12 общински училища** – три средни, осем основни и едно начално, както и 3 държавни професионални гимназии. Подготвителни групи има в 5 училища. Във всички училища на територията на община Карлово е организирана целодневна организация на учебния процес. Обучението на територията на община Карлово се извършва на едноменен режим.

Наименование	Брой паралелки	Брой ученици	Капацитет	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
НУ „Васил Левски“ – с. Иганово	5	86	80	8	2

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Карлово	28	684	710	60	12
ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово	13	303	450	35	8
ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисура	7	130	166	20	4,5
ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино	15	335	420	38	10
ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре	10	221	260	19	10
ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Ведраре	7	100	350	14	5
ОУ „Неофит Рилски“ – гр. Баня	7	127	350	14	8
ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново	10	232	300	24	9
СУ „Христо Ботев“ – гр. Калофер	7	131	200	12	2.5
СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово	46	1136	1180	101	21
СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово	27	689	1200	63	16
ПГЖПТ „Хр. Смирненски“ - Карлово	15	293	400	28	9
ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ – гр. Карлово	11	209	500	20	7
ПГ по икономика „Тодор Влайков“ – гр. Клисура	8	150	260	18	4

Наличната материално-техническа база на училищата в община Карлово позволява нормалното протичане на качествен учебно-възпитателен процес. Училищата не изпитват затруднения при обезпечаване с класни стаи. Общото състояние е задоволително, но се нуждае от модернизирани и обновяване.

Материалната база има своята специфика и е от съществено значение и в професионалното обучение. За да се подобри качеството на подготовката на учениците са необходими уреди и апарати за обучението по специалностите в професионалните гимназии на територията на общината. Необходимо е да се изгради една материална среда, която да бъде устойчива на времето и на изискванията за максимален брой ученици и учители, преминаващи през нея за дълъг период от време.

Идентифицирани потребности:

- Саниране на сградите
- Ремонт на площадки и физкултурни салони
- Подновяване на отоплителните системи
- Изграждане на кабинет за психолог
- Изграждане на съвременна инсталация за охрана на сградите и дворовете
- Работа в посока на приобщаващото образование съгласно Наредба за приобщаващо образование от 11.11.2016г.:

В момента има непригодна среда в училище и недостатъчен брой ресурсни учители.

- Кандидатстване по различни проекти и програми за финансиране.

Общата подкрепа включва и всички онези допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат, а именно:

- Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- Допълнително обучение по учебни предмети;
- Допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
- Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

- Консултации по учебни предмети;
- Кариерно ориентиране на учениците: На родителски срещи се канят представители на средните училища и на професионалните гимназии, за да запознаят учениците в 7 клас с професионалните си направления. Всяка година, община Карлово и дирекция "Бюро по труда" – Карлово организират срещи с работодателите на територията на общината и училищата за представяне на възможностите за професионално реализиране и координиране на необходимостта от специалисти в различните области на дейности. Община Карлово организира и срещи с представители на висшите училища в страната.
- Занимания по интереси: Към читалищата има сформирани клубове, кръжоци с участие на деца и ученици от общината.
- Библиотечно-информационно обслужване: Ежегодно детските градини и училищата на територията на общината се стремят да обновят библиотечния си фонд и учебно-техническото оборудване.
- Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение: осъществяват се от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.
- Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения: При работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
- Логопедична работа: На територията на община Карлово има назначени логопеди в ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово, ДГ „Зорница“ – гр. Карлово, ДГ „Радост“ – гр. Калофер, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово, СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре, ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново, ОУ „Христо Г. Данов“ – гр. Клисурса, ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино. Осигурени са специализирани кабинети за диагностика и работа с децата. В останалите училища и детски заведения няма такъв специалист. Те ползват услугите, при необходимост на логопедичен център. Логопедите от гр. Карлово работят и с деца от други училища и населени места при потърсена помощ.

Допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности.

Във всички образователни институции на територията на община Карлово се работи по конкретен случай, като екип от специалисти установява потребностите и проблемите. Този екип разработва и индивидуални планове за работа. В зависимост от необходимата подкрепа се търси съдействие от Комплекса за социални услуги – Карлово, който включва в себе си:

- **Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания** – услугата предоставя индивидуална грижа за децата и младежите, лишени от родителски грижи, изграждане на умения за самостоятелен и независим живот.

- **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания** – В ЦНСТ е осигурена среда, близка до семейната, при която децата получават подкрепа за вписването им социалната среда, достъп до здравеопазване, медицинска и социална рехабилитация, качествено образование, професионална подготовка и ориентиране.

- **Дневен център за деца с увреждания** – осигурява комплекс от социални услуги с цел повишаване качеството на живот на децата с увреждания и техните семейства, чрез използването на иновативни методи и подходи.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

- **Център за обществена подкрепа** – услугите са насочени към деца и младежи, настанени в специализирани институции, деца и техните семейства в риск, деца с девиантно поведение, отпадащи от училище деца.

Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания: В ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово и ДГ „Зорница“ – гр. Карлово е осигурен специализиран кабинет за диагностика и психологична работа с децата. Имат назначен 1 щат психолог по проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“. В СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово, СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово и ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово на всички ученици със специални образователни потребности е оказана психо-социална рехабилитация, с цел подобряване на концентрацията, вниманието и реакциите.

Ресурсното подпомагане се осъществява от ресурсни учители и други педагогически специалисти, от екипите за подкрепа за личностно развитие в ДГ и училище. Провежда се в индивидуална програма и групова форма, в зависимост от плана за подкрепа и може да включва следните дейности: **адаптиране към учебното съдържание; осигуряване на помощни средства и технологии; съвместна работа между специалистите; терапевтична подкрепа; консултиране за използване на оптималните образователни ресурси; обучение чрез алтернативни форми на комуникация.**

При работа с деца със СОП се осъществява взаимодействие между учителя в групата, родителя, ресурсния учител и логопеда с цел осигуряване на подходяща среда за децата със СОП. Провеждат се консултации и наблюдения. Изработва се график за работните заседания на Екипа за комплексно педагогическо оценяване. Реализират се срещи на Екипа за подкрепа на личностното развитие по график от координатора с участие на всички заинтересовани страни. За всяко заседание се води протокол. Предвид особеностите на детето се съставя индивидуален план за работа и се попълва оценка за общото му развитие.

Осигуряването на кабинет с необходимите технически средства за работа с деца със СОП е задължително, но не във всички образователни институции има обособени такива специализирани кабинети.

За да бъдат социализирани в ежедневието на детското заведение и училището, децата със СОП се включват в дейности, подходящи за тяхното здравословно състояние.

Във всяко училище се провеждат **консултации с децата в риск** за установяване на проблема и адекватни мерки за справяне. Основни проблеми, водещи до отпадането на децата от училище: липса на родителски контрол и капацитет; липса на мотивация за посещаване на училище; недостатъчни доходи на семейството и бедност.

Подкрепата на деца с изявени дарби в училищата: дава се възможност на всяко дете да покаже своите умения с участието си в различни конкурсни направления. С утвърден план за подкрепа на изявените ученици те са стимулирани с грамоти, предметни и парични награди.

Информация за дете с **хронично заболяване** постъпва от родители и медицински специалист. Осигурява се подкрепяща среда от специалисти при необходимост – психолог, логопед, ресурсен учител. Изготвя се оценка на индивидуалните потребности в зависимост от ДОС. Провеждат се консултации и работа по предварително изготвен план.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В община Карлово има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование /СПУО/ за обезпечаване на общата и

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигуряват там, където са детето и ученикът – в детските градини и в училищата. Създаден е много добър микроклимат на работа и взаимоотношения между педагози, деца, ученици, родители, позитивен организационен климат, създадени условия за сътрудничество и ефективна комуникация. Налице са разнообразни условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания и др. на всяко дете и ученик, участващо във формите на извънкласна дейност.

Като слаби страни са посочени: Ограничен достъп до услуги в подкрепа на личностното развитие на учениците от селата; Невъзможност за осигуряване на педагогически съветник, логопед и ресурсен учител във всяко училище на територията на общината; Липса на подходяща архитектурна среда за обучение на ученици с физически увреждания; Намаляване броя на децата (ниска раждаемост), поради липса на работа за младите хора и изселването им от общината.

ОБЩИНА КРИЧИМ

Община Кричим се стреми да създава условия и възможности за усъвършенстване на образователната система и осигуряване на различни видове и степени образование. На територията на общината функционира образователна инфраструктура, която включва институции на предучилищното обучение, общо и профилирано образование. До всички училища е осигурен безплатен транспорт за учениците.

На територията на община Кричим функционират 2 общински училища – едно начално и едно средно, както и две детски градини. В общината функционират и Център за обществена подкрепа и Общински младежки дом, които ефективно се включват в работата с деца.

Учебно заведение	Учебна година	Брой деца		Педагогически	Непедагогически
		Общ брой	От тях със СОП		
ДГ „Незабравка”	2023-2024 г.	111	2	9,5	10
ДГ „Ралица”	2023-2024 г.	124	1	10	10
НУ ”Васил Левски”	2023-2024 г.	164	0	-	-
Средно училище „П. Р. Славейков”	2023-2024 г.	412	4	-	-

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: Двете детски градини разполагат с материална база, която покрива базовите потребности на децата за провеждането на учебния процес и осигуряват безопасна среда. Нуждаят се от физкултурни салони, липсата на които сериозно ограничава децата през зимния сезон. Липсва изградена достъпна среда за деца със специални потребности.

Училищата на територията на община Кричим също се намират в сгради, публична общинска собственост. Директорите им са второстепенни разпоредители с бюджет, а бюджетът им се формира на същия принцип като при детските градини. Основна причина за недостатъчни финансови и материални ресурси са делегираните бюджети на училищата. Поради постоянното намаляване на учениците в училищата в малките общини, не всяко училище може да подсили необходимите специалисти от една страна, а от друга – в училищата се изпитват затруднения с обезпечаване на материалната база и специализирана литература и помагала за работа с деца със СОП. За тях конкретно са необходими много помагала и игри, които да им помагат по-лесно и бързо да усвояват преподаваните им знания и те да се приближат до тези на своите съученици.

В училищата има непрекъснато сътрудничество между родители, преподаватели, училищно настоятелство. Създадени са добри условия за комуникация и сътрудничество. Осъществява се предимно личен контакт между родителите, класните ръководители, преподавателите и училищното ръководство. И в двете училища има назначени педагогически съветници, в голямата сграда на средното училище има и психолог. Директорките и на двете училища се възползват от кандидатстването по различни програми и назначават социални работници в помощ за обгрижването на децата със СОП.

ОБЩИНА КУКЛЕН

На територията на общината функционират една детска градина с детска ясла на целодневна форма на обучение с брой деца към 2022/2023 г. както следва: 213 деца. Сградите на Детската градина и Детската ясла в гр. Куклен, отговарят на изискванията. Единственият проблем е липсата на изграден физкултурен салон. Физическите упражнения и игри се провеждат на открито. Персоналът към момента покрива нуждите на обучение на децата в детската градина и детската ясла.

В община Куклен има 1 средно училище и 1 професионална гимназия, които се намират в гр. Куклен. Те задоволяват нуждите на децата в град Куклен, като в професионалната гимназия има и ученици от други населени места. В останалите населени места в община Куклен няма достатъчно деца и ученици за поддържане или изграждане на училища или детски градини.

В училищата в Община Куклен са създадени условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите за личностно израстване и реализация на децата и учениците в свободното от учене време. Съществуват условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания и др. С успех се реализират извънкласни форми, като вокални и танцови групи, арт работилници и др., за които има много добра материална база.

На територията на община Куклен съществува Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/, който предава следните услуги – терапия и рехабилитация, обществена работа, информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, обучение за придобиване на умения. Децата, които посещават ЦСРИ, се включват в занимания на арт терапия, участие в организиране на тържества и събития с участие на деца.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Неправителствени организации – почти във всяко селище на общината има Читалище, което е в помощ и подкрепа на училището и личностното развитие на децата и учениците.

В Читалище „Пробуда 1923г.“- с. Яврово има организирани кръжоци: “Лятна занималня“, от която се възползват най-малките потребители деца и ученици. Същата включва дейности по ръчна изработка на знамена, рекламни дигпаяни и брошури, изработка на предмети от естествени материали, ръчна изработка на оцветени вази и буркани, провеждане на изложба от направените ръчно изделия, приготвяне на ястия, характерни за района.

В Читалище “Никола Вапцаров 1909г.“ гр. Куклен има танцова формация “Кукленче“, която изпълнява народни танци от всички етнографски области на България. Участниците са деца и ученици.

В Община Куклен са регистрирани три спортни клуба: по футбол за деца и младежи, по баскетбол – момчета и момичета и джудо.

За здравето на децата и учениците се грижат един медицински специалист в здравен кабинет в СУ „Отец Паисий“ гр. Куклен, 2-ма медицински специалисти в ДГ „Приатели“ в здравен кабинет и 4-ма медицински специалисти в двете групи на детските ясли.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на деца и ученици в община Куклен е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО, с променящите се потребности на образователната система и налага координираност между всички участници в образователния процес и органи на управление на централно и местно ниво, с цел осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик.

Налице е потребност от реконструкция и обзавеждане на съществуваща сграда в УПИ II училище, кв. 62 по регулационни план на гр. Куклен с цел осигуряване на необходимите условия за ученици от гимназиалния етап.

Необходимо е да се изгради физкултурен салон, който да обезпечи нуждите на децата от детската градина, включително детската ясла от база за физически упражнения и игри.

ОБЩИНА ЛЪКИ

Брой деца и ученици в образователните институции на територията на община Лъки

	Брой паралелки	Брой ученици	Брой групи* в ДГ	Брой деца в ДГ
2022-2023г.	10	95	2	52
2023-2024г.	11	101	2	42

* - Към ДГ функционира и една Яслена група, освен горепосочените Целодневни детски групи

** - 1 ученик в самостоятелна форма на обучение за учебната 2023/2024 година, посочен по-горе.

В следващата таблица е отразен броя на работещите (педагогически и непедагогически кадри) в образователните институции на територията на община Лъки.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Учебно заведение	Учебна година	Персонал общо	Педагогически	Непедагогически
СУ „Христо Ботев” – гр.Лъки	2021-2022г.	25	20	5
СУ „Христо Ботев” – гр.Лъки	2022-2023г.	25	20	5
СУ „Христо Ботев” – гр.Лъки	2023-2024г.	27	22	5
ДГ „Юрий Гагарин” –гр.Лъки	2021-2022г.	10	4	6
ДГ „Юрий Гагарин” –гр.Лъки	2022-2023г.	10	4	6
ДГ „Юрий Гагарин” –гр.Лъки	2023-2024г.	11	5	6

Брой деца и ученици със СОП

В СУ „Христо Ботев” – гр. Лъки за учебната 2023/2024 г. има 2 ученика със СОП, които се обучават по индивидуални учебни програми.

Институция	Учебна година	Брой ученици със СОП
СУ „Христо Ботев” – гр. Лъки	2021-2022г.	1
СУ „Христо Ботев” – гр. Лъки	2022-2023г.	2
СУ „Христо Ботев” – гр. Лъки	2023-2024г.	2

В ДГ „Юрий Гагарин” за учебната 2023/2024 г. няма дете със СОП, видно от следващата таблица.

Институция	Учебна година	Брой деца със СОП
ДГ „Юрий Гагарин”– гр. Лъки	2021-2022 г.	0
ДГ „Юрий Гагарин”– гр. Лъки	2022-2023 г.	1
ДГ „Юрий Гагарин”– гр. Лъки	2023-2024 г.	0

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: Детските и учебните заведения на територията на Община Лъки имат добър сграден фонд с достатъчно като количество и обем на помещения, дворно пространство и др., но е необходимо осъвременяване и ново оборудване. Осигурена е кадрова обезпеченост с правоспособни учители, педагогически и непедагогически персонал, но е

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

необходимо повишаване на квалификацията им. Основните заплахи са свързани с намаления брой на децата, поради демографски срив и липсата на специалисти за работа с деца със СОП.

ОБЩИНА „МАРИЦА“

На територията на община Марица функционират 16 детски градини в които се обучават и възпитават **1 228** деца на възраст от 2 до 7 години. В ДГ „Бисер“, с. Труд са разкрити две яслени групи, в ДГ „Пролет“, с. Рогош и в ДГ „Весела“, с. Калековец по една яслена група.

Осигурена е много добра материално - техническа база, отговаряща на потребностите на децата в детските градини и са създадени отлични условия за отглеждане на децата и за провеждане на учебно-възпитателен процес.

№	Населено място	Детска градина	Брой деца	Брой деца със СОП	Персонал	
					педагогически	непедагогически
1.	с. Бенковски	ДГ “Елица“	43	0	4	5,5
2.	с. Войводиново	ДГ “Ралица“	89	1	10	8
3.	с. Войсил	ДГ “Слънчо“	18	0	2	2
4.	с. Граф Игнатиево	ДГ “Здравец“	80	1	7	6
5.	с. Калековец	ДГ “Весела“	103	1	8	7
6.	с. Костиево	ДГ “Буратино“	67	0	8	6
7.	с. Радиново	ДГ “Щастливо детство“	34	0	4	4
8.	с. Рогош	ДГ „Пролет“	168	2	13	14
9.	с. Маноле	ДГ “Мечта“	107	0	9	9,5
10.	с. Манолско Конаре	ДГ “Лилия“	29	1	2	2
11.	с. Скуtare	ДГ “Синчец“	85	0	7	5
12.	с. Строево	ДГ “Детелина“	52	1	4	4
13.	с. Труд	ДГ “Бисер“	212	2	16	17
14.	с. Трилистник	ДГ “Ален мак“	19	0	2	2
15.	с. Царацово	ДГ “Пролет“	86	2	10	7,5
16.	с. Крислово	ДГ “Детелина“	36	1	4	4

На територията на община Марица функционират 13 неспециализирани училища в които се обучават **1945** ученици. От тях три средни училища с професионални паралелки, осем основни и две начални. В СУ „Георги Бенковски“, с. Бенковски от учебната 2024/2025 година ще бъдат разкрити професионални паралелки в областта на електрониката и автоматизацията, с цел осигуряване на квалифицирани кадри за предприятията на територията на Тракия икономическа зона.

Училищата разполагат с една много добра материално-техническа база за обучение, възпитание и труд. Учебно-възпитателния процес се осъществява с успешно прилагане на

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

съвременни информационни технологии - технически добре оборудвани компютърни зали, ремонтирани и новообзаведени класни стаи, разполагат с медицински кабинет, столова, специализирани кабинети, работилници-за провеждане на часовете по технологии и предприемачество, библиотеки, физкултурен салон и STEM кабинети.

№	Населено място	Училище	Брой ученици	Брой ученици със СОП	Персонал	
					педагогически	непедагогически
1.	с. Бенковски	СУ „Георги Бенковски“	92	2	13	3
2.	с. Войводиново	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	129	1	18,5	4
3.	с. Войсил	НУ „Св. Климент Охридски“	29	0	5	3
4.	с. Граф Игнатиево	ОУ „Граф Н. Игнатиев“	175	6	20	5
5.	с. Динк	НУ „Отец Паисий“	77	0	8,5	1,5
6.	с. Калековец	СУ „Св. Св. Кирил и Методий“	300	6	33,5	8,5
7.	с. Костиево	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	104	3	16	4
8.	с. Маноле	СУ „Васил Левски“	275	4	30,5	8,5
9.	с. Рогош	ОУ „Васил Левски“	255	12	29,5	10
10.	с. Скутаре	ОУ „Св. Климент Охридски“	128	5	16	5,5
11.	с. Строево	ОУ „Христо Смирненски“	94	0	13,5	4
12.	с. Труд	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	208	12	22	6
13.	с. Царацово	ОУ „Дядо Иван Арабаджията“	79	0	15	3

В училищата и детските градини са определени екипи за организиране и координиране на процеса на приобщаващото образование за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа. По тяхно предложение за всяко дете на обща подкрепа /за преодоляване на обучителни трудности, повишаване на вътрешната мотивация, преодоляване на поведенчески проблеми/ и допълнителна подкрепа /деца на ресурсно подпомагане, деца в риск, изявени ученици/ са сформирани екипи за подкрепа и са утвърдени индивидуални планове за работа по утвърден график. В екипите за допълнителна подкрепа са включени и ресурсни учители от РЦППО-логопед, психолог, социален работник. В училищата има назначени ресурсен учител, логопед, социален работник, образователен медиатор. В училищата е осигурена самостоятелна стая за работа с учениците със СОП, осигурени са дидактически материали и средства, компютърна

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

техника. Конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие за всяко едно дете са определени с индивидуален план за подкрепа.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: Училищата и детските градини на територията на община Марица разполагат с функционални и съвременно оборудвани сгради и са осигурени много добри условия за качествено обучение. Организиран са разнообразни клубове по интереси, извънкласни дейности, които развиват заложбите и уплътняват пълноценно свободното време на учениците.

Основните заплахи са свързани с намаляване на броя на учениците и увеличаване на броя на маломерните паралелки.

Основна слабост се явява осигуряването на допълнителна подкрепа за личностно развитие, тъй като някои училища нямат финансова възможност за назначаване на специалист-психолог, ресурсен учител, педагогически съветник на щат към училището.

ОБЩИНА ПЕРУЩИЦА

На територията на Община Перушица има две детски градини – ДГ „Радост“ и ДГ „Тракийче“, както и две общински училища – Основно училище „Петър Бонев“ и Професионална гимназия по лозарство и винарство „Христо Ботев“.

ДГ „Радост“ разполага с добра материално-техническа база, но има недостиг на финансов ресурс за текущи ремонти и поддръжка на сградата. Осигуряването на финансов ресурс е необходим за: обновяване на съоръженията за игра в дворното пространство, обновяване на кухненския блок с ново оборудване, обновяване на начина на отопление.

За ДГ „Тракийче“ е необходим цялостен ремонт на покривното пространство, подмяна на ВиК и ел. инсталация. Необходима е цялостна подмяна на подовата настилка във физкултурен салон, занималнята, музикалния кабинет и кабинет за работа с деца със СОП. Липсват достатъчно лаптопи за работата на педагозите, а кухненското оборудване е недостатъчно.

В ОУ „Петър Бонев“ е налична много добра материално-техническа база за осигуряване на адекватни условия за провеждане на учебния процес.

В ПГЛВ „Христо Ботев“ може да се провежда адекватен учебен процес, но има нужда от реконструкция на външни игрища, санитарните възли и част от покривното пространство. Материалната база е остаряла и има нужда от постепенно подновяване. Сградата разполага с общезитие, което за съжаление е неизползваемо, поради нуждата от цялостен ремонт. Има необходимост от изграждане на библиотека/„кът за четене“.

Общата подкрепа в детските заведения на територията на община Перушица включва:

- Осъществява се екипна работа между учителите от всички групи с цел ефективно взаимодействие и обмяна на опит по посока предоставяне на обща подкрепа за всяко дете, съобразена с индивидуалните му особености, нужди и предпочитания;

- В подкрепа на усвояването на българския език се реализира допълнително обучение по Български език и литература;

- Организиране на занимания по интереси за доразвитие на способностите и компетентностите на децата, но и за изявяване на дарбите им;

- Обособена „детска библиотека“ във всяка група с различни детски книжки, съобразени с възрастта на децата, които са достъпни свободно по всяко време за тях;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

- Грижа за здравето чрез осигуряване на постоянно медицинско присъствие. Грижата за здравето е обект на заниманията в допълнителните форми на педагогическо взаимодействие;
- Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

Допълнителната подкрепа в ДГ се организира за работа с дете по конкретен случай с подкрепата на екип от специалисти от РЦПППО – Пловдив, съгласно индивидуален план за подкрепа. Тя се реализира за деца със СОП или хронични заболявания. Няма назначени психолог, логопед или ресурсен учител. Осигурени са необходимите дидактични материали и оборудване за работа в кабинета за деца със СОП.

Общата подкрепа в учебните заведения на територията на община Перушица включва:

- Осъществяване на екипна работа между учителите чрез провеждане на STEM уроци, обмяна на добри практики, работни срещи, съвместна работа с училищния психолог, ресурсен учител и екип за обхват;
- Подпомагане на кариерното ориентиране чрез кампании, информационни родителски срещи;
- Реализиране на занимания по интереси чрез сформирани групи по приобщаващо образование за развитие на способностите и компетентностите на учениците в областта на технологиите, спорта, гражданското и екологично образование;
- Осигурява се библиотечно-информационно обслужване чрез свободен достъп до училищната библиотека;
- Грижа за здравето се осигурява чрез медицинско обслужване и провеждане на кампании за здравно образование и здравословен начин на живот;
- Провеждане на допълнителни консултации по учебни предмети по утвърден график;
- За превенция на насилието и преодоляването на проблемно поведение се провеждат консултации с училищния психолог;
- Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия.

Допълнителната подкрепа в учебните заведения се осигурява чрез разработване на план за подкрепа за всеки конкретен случай. За ПГЛВ „Христо Ботев“ е осигурено ресурсно подпомагане от РЦПППО-Пловдив, тъй като в училището няма назначен психолог, логопед и ресурсен учител. Докато допълнителната подкрепа за личностно развитие в ОУ „Петър Бонев“ се осъществява от училището. Осигурена е достъпна архитектурна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти. През учебната 2022/2023 г. по проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ са провеждани дейности с ресурсен учител на петима ученици. За учебната 2023/2024 г. учениците със СОП са десет.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В учебните и детските заведения на територията на община Перушица са осигурени условия за учене, възпитание и социализация на деца и ученици в безопасна, подкрепяща и позитивна среда. Материалната база се поддържа според възможностите, но е остаряваща и често възникват проблеми по нея, необходима е и модернизация на външни площадки. Осигурена е обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците от квалифициран педагогически персонал, но липсват логопеди, психолози и ресурсни учители в три от образователните институции. Има необходимост от изграждане на STEM център. Налице е намаляне броя на децата и учениците и голям брой билингви.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

ОБЩИНА ПЛОВДИВ

В град Пловдив в системата на предучилищното образование са обхванати над 11 000 деца във функциониращите 59 детски градини – 52 общински, 1 държавна и 6 частни. В общинските детски градини за учебната 2023/2024 г. се обучават 10 687 деца на възраст от 3 до 7 години. Групите в детските градини са целодневни - 386 и 13 яслени групи с 315 деца.

В училищата на град Пловдив има разкрити 29 групи , от които 7 целодневни групи със 152 деца и 22 полудневни групи с 441 деца. Общият брой на децата, които се обучават в предучилищни групи в училищата е 593. В една от детските градини на гр. Пловдив - ДГ “Елица” има 2 специални групи, в които се обучават общо 13 деца на възраст от 3 до 7 години.

Обучението и възпитанието на децата в общинските детски градини се осъществява от 894 педагози и 740 човека непедагогически персонал.

Район	Брой детски градини			Брой на допълнителните сгради (втори и трети адреси)	Брой групи	Брой деца (към 16.12.2023 г.)
	детски градини	детски градини с яслени групи	Всичко			
Централен	11	1	12	6	80	2155
Източен	7	1	8	2	49	1299
Западен	5	2	7	2	54	1510
Северен	5	2	7	3	53	1508
Южен	9	1	10	4	91	2566
Тракия	7	1	8	2	72	1964
Всичко	44	8	52	19	399	11002

На територията на град Пловдив в системата на училищно образование за учебната 2023/2024 година са обхванати 44 350 деца и ученици, които се обучават в общо 77 училища в дневна, индивидуална, комбинирана, обучение чрез работа и самостоятелна форма на обучение, включително и в групите за предучилищно образование за 5- и 6-годишни деца.

Общинските училища в града са 52 на брой. От тях 4 са начални (до 4 клас), 21 основни училища, 2 обединени училища, 18 СУ (средни училища), 5 профилирани гимназии (3 езикови, математическа и хуманитарна) и 2 професионални гимназии. В общинските училища се обучават общо 34950 деца в подготвителни групи преди I клас (за 5- и 6-годишни деца) и ученици от I до XII клас дневна, индивидуална, комбинирана, обучение чрез работа и самостоятелна форма на обучение, в общо 1441 паралелки и подготвителни групи. В обучението на децата и учениците в общинските училища са включени 3015 педагози и 629 непедагогически персонал.

Държавните училища в град Пловдив са 16. От тях 10 са професионални гимназии, 1 специално училище (средно училище за ученици с увреден слух), 1 духовно училище, 3 средни

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

училища по изкуствата и 1 спортно училище. Общият брой на учениците в държавните училища е 8550.

Пловдивските частни училища, в които се обучават 850 ученици, са 9 – 2 основни, 2 средни, 3 профилирани гимназии и 2 професионални гимназии.

Училища в град Пловдив за 2023/2024 учебна година

Вид на училищата		Държавни	Общински	Частни	Общо
Неспециализирани	Начални		4		4
	Основни		21	2	23
	Обединени		2		2
	Профилирани гимназии		5	3	8
	Средни		18	2	20
	Професионални гимназии	10	2	2	14
	Общо	10	52	9	71
Специализирани	Духовно	1			1
	Спортно	1			1
	По изкуствата	3			3
	Общо	5			5
Специални	Специални	1			1
Общ брой на училищата		16	52	9	77

Центърът за подкрепа за личностно развитие - Общински детски комплекс – Пловдив е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират и провеждат дейности по:

1. развитие на интереси, способности, компетентности и изяви в областта на науката, технологиите, изкуствата и спорта;
2. кариерно ориентиране и консултиране.

Календарна година	Брой групи	Брой деца и ученици, обхванати в групите	Брой изяви, реализирани от ЦПЛР	Брой участия в изяви на регионално, национално и международно ниво	Персонал, назначен по трудови правоотношения
2023	274	3664	136	318	64, от които педагогически - 49

ЦПЛР-ОДК – Пловдив осъществява своята дейност за развитие на интереси, способности, компетентности и изяви в три области: „Науки и технологии”, „Изкуства” и „Спорт”,

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

организатор е на ученически игри и домакин на Национален конкурс за изпълнители на детска забавна песен по Календара на МОН за изяви по интереси на децата и учениците.

В рамките на **Комплекса за социални услуги за деца и семейства** към Община Пловдив функционира няколко центъра за работа с уязвими групи деца и семейства:

- **Център за социална рехабилитация и интеграция на деца със специални образователни потребности** – ползва се от 34 деца със специални потребности или застрашени от отпадане от училище. Предоставя следните социални услуги: терапия, рехабилитация, обучение за придобиване на умения, информиране и консултиране. Услугите се предоставят от следните специалисти: социални работници, психолог, логопед, музикотерапевт, кинезитерапевт.

- **Център за работа с деца на улицата** – ползва се от 19 деца със специални образователни потребности или риск от отпадане от училище. Предоставят се следните социални услуги: терапия, обучение за придобиване на умения, информиране и консултиране, посредничество и застъпничество. В центъра услугите се предоставят от социални работници и психолог.

- **Център за обществена подкрепа** – ползва се от 11 деца със специални потребности или риск от отпадане от училище. Предоставят се следните социални услуги: терапия, информиране и консултиране, посредничество и застъпничество.

- **Център за настаняване от семеен тип „Майка Тереза“** - ползва се от 5 деца със специални потребности или риск от отпадане от училище. Предоставяните социални услуги са: резидентна грижа, информиране и консултиране, посредничество и застъпничество, терапия. Услугите в центъра се предоставят от социални работници, психолог и логопед.

Общата подкрепа за личностно развитие в училището, която е насочена към всички ученици в класа, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището и включва: екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; допълнително обучение по учебни предмети; кариерно ориентиране на учениците; занимания по интереси; библиотечно-информационно обслужване; грижа за здравето; осигуряване на общежитие; поощряване с морални и материални награди; дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; дейности за превенция на обучителните затруднения; логопедична работа.

Осигурена е допълнителната подкрепа за личностно развитие, която включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

През настоящата учебна година в общинските училища има 499 ученици със специални образователни потребности като 359 са на ресурсно подпомагане. Психо-социалната рехабилитация се осъществява от педагогическия съветник/психолог. В 43 училища в община Пловдив работят педагогически съветници - общо 47,5 щатни бройки.

В 37 общински училища има оборудвани ресурсни кабинети, разполагащи с различни дидактични материали за развитие на когнитивните процеси на учениците. В кабинетите работят ресурсен учител, а при необходимост и логопед.

В 28 общински училища има изградени различни елементи за достъпност на средата от ученици и лица с увреждания, а в сградите на 25 училища не са приложени мерки, осигуряващи достъпна среда.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата в предучилищна възраст /3-7 години/ се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. В детските градини на територията на Община Пловдив се осигурява допълнителна подкрепа на децата със СОП, деца в риск, деца с изяви дарби и деца с хронични заболявания. Децата със СОП са 258.

В детските градини се осъществява ресурсно подпомагане от ресурсни учители на 254 деца, като 53 от тях се обучават от ресурсни учители, назначени в детските градини и 201 деца се обучават от ресурсни учители от РЦПППО - Пловдив. В детските градини за оказване на допълнителна подкрепа за личностно развитие, наред със специалистите от РЦПППО с децата работят и специалисти, назначени на допълнителни щатове в детските градини:

- логопеди - 3 щатни бройки в 5 детски градини;
- ресурсни учители - 4 щатни бройки в 4 детски градини;
- психолози - 8,5 щатни бройки в 11 детски градини;
- педагог - 0,5 щатна бройка.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В образователните институции на територията на община Пловдив е създадена организация за осъществяване на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците. Осигурена е привлекателна, сигурна и достъпна учебна среда, но броят специализирани кабинети и/или класни стаи в някои училища е недостатъчен за преминаване на едноменен режим на обучение. Налице са частични липси по отношение на материално-техническата база.

Дейностите за развитие на дарбите и интересите на децата и учениците са разнообразни и имат традиции. Създадени са условия за професионално образование с подкрепата и в партньорство с бизнеса, осигуряващо възможност за последваща трудова реализация. Осигурена образователна STEM-среда и осъществена подкрепа на процеса за дигитализация в образованието. В Общината има квалифицирани специалисти – педагогически съветници, психолози, логопеди, ресурсни учители и учителски екип, но и липса на квалификация на голяма част от педагогическите специалисти за работа с ученици със СОП, деца в риск и деца с изяви дарби.

Рисков фактор за осигуряването на обща и допълнителна подкрепа е преждевременно напусналите образователната система деца и ученици, незаинтересованост на част от родителите, относно обучението и възпитанието на децата им и липсата на ефективни санкции за родителите.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

През учебната 2022/2023 г. образователна система в Община Първомай обхваща 7 детски градини и 12 училища.

Броят, капацитетът на детските градини в общината и децата на възраст между 2 и 6 през учебната 2021/2022 г. са както следва:

№	Детска градина/селище	2-4 годишни	5-годишни	6-годишни	Общ брой деца	брой групи	деца със СОП	Брой персонал	
								Педаг. персонал	Непедаг. персонал
1	ДГ "Осми март", гр. Първомай	129	53	62	244	10	6	20,5	17
2	ДГ "Марица", гр. Първомай	80	47	29	156	7	5	13,5	14
3	ДГ "Пролет", гр. Първомай, кв. Дебър	55	28	27	110	5	2	11,5	10
4	ДГ "Първи юни", с. Градина	42	29	32	103	6	2	11,5	12
5	ДГ "Искра", с. Искра	24	13	5	42	2	1	4	4
6	ДГ "Теменуга", с. Воден	11	6	9	26	2	0	4	4
7	ДГ "Детелина", с. Дълбок извор		11	11	22	1	2	2	2
	Общ брой деца в ДГ	341	187	175	703	33	12	67	63

№	Име на училище	Населено място	Финансиране	Брой ученици					Брой персонал		
				Дневна форма	Задочна форма	Самост. форма	Индив. форма	Общо ученици	Педаг. персонал	Непедаг. персонал	Общо
1	СУ "Проф.д-р Асен Златаров"	гр. Първомай	Общинско	873		3	1	877	81	15	96
2	ОУ "Св.св.Кирил и Методий"	гр. Първомай	Общинско	120			1	121	18,5	6,5	25
3	ОУ "Христо Ботев"	с. Градина	Общинско	174		6		180	21	7	28
4	ОУ "Георги Караславов"	гр. Първомай, кв. Дебър	Общинско	162		8		170	23,75	7	30,75
5	ОУ "Св.св. Кирил и Методий"	с. Дълбок извор	Общинско	39				39	9	3,5	12,5
6	ОУ "Васил Априлов"	с. Винаца	Общинско	63		2		65	8	2	10
7	ОУ "Отец Паисий"	с. Искра	Общинско	62		5		67	11	4	15

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

8	ОУ "Св.св. Кирил и Методий"	с. Караджалово	Общинско	59		16		75	13	3	16
9	НУ "Христо Ботев"	гр. Първомай	Общинско	66				66	8	2,5	10,5
10	ОУ "Любен Каравелов"	с. Бяла река	Общинско	55				55	8	3,5	11,5
11	ОУ "Д-р Петър Берон"	с. Буково	Общинско	21				21	8	2,5	10,5
12	ПГСС "Васил Левски"	гр. Първомай	Общинско	326	0	86		412	36	17	53
Общо:				2020	0	126	2	2148	245,25	73,5	318,75

Съгласно чл. 178, ал. 1 от ЗПУО, **общата подкрепа за личностно развитие включва:**

Осигурява се от :

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;	Всички институции
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;	Само училища
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;	Само детски градини
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;	Само училища
5. консултации по учебни предмети;	Само училища
6. кариерно ориентиране на учениците;	Всички институции
7. занимания по интереси;	Всички институции
8. библиотечно-информационно обслужване;	Само училища
9. грижа за здравето;	Всички институции
10. осигуряване на общежитие;	Училища и общежития
11. поощряване с морални и материални награди;	Всички институции
12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;	Всички институции
13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;	Всички институции
14. логопедична работа.	Всички институции

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Институция	Брой деца/ученици към 01.10.2022г.				Брой деца/ученици към 01.12.2022г.				Брой деца/ученици към 01.03.2023г.			
	Със СОП	На ресурсно подпомагане	От ресурсен специалист - РЦПППО	От ресурсен учител – в училище	Със СОП	На ресурсно подпомагане	От ресурсен специалист - РЦПППО	От ресурсен учител – в училище	Със СОП	На ресурсно подпомагане	От ресурсен специалист - РЦПППО	От ресурсен учител – в училище
ОУ "Д-р Петър Берон", с. Буково	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОУ "Любен Каравелов", с. Бяла река	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОУ "Васил Априлов", с. Виница	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОУ "Христо Ботев", с. Градина	5	5	5	0	5	5	5	0	5	5	5	0
ОУ "Свети Свети Кирил и Методий", с. Дълбок извор	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0
ОУ "Отец Паисий", с. Искра	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0
ОУ "Св. Св. Кирил и Методий", с. Карджалово	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОУ "Свети Свети Кирил и Методий", гр. Първомай	12	12	0	12	12	12	0	12	12	12	0	12
ОУ "Георги Караславов", гр. Първомай, кв. Дебър	7	7	7	0	7	7	7	0	7	7	7	0
НУ "Христо Ботев", гр. Първомай	3	3	3	0	3	3	3	0	3	3	3	0
СУ"Проф. д-р Асен Златаров", гр. Първомай	16	2	0	2	16	2	0	2	16	16	0	16
Общо:	45	31	25	24	45	31	25	24	45	45	25	28
ДГ „Осми март“, гр. Първомай	5	5	0	5	5	5	0	5	5	5	0	5
ДГ „Марица“, гр. Първомай	5	5	5	0	5	5	5	0	5	5	5	0
ДГ „Пролет“, гр. Първомай, кв. Дебър	2	2	2	0	2	2	2	0	2	2	2	0
ДГ „Първи юни“, с. Градина	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0
ДГ „Искра“, с. Искра	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ „Теменуга“, с. Воден	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ „Детелина“, с. Дълбок извор	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо:	15	15	10	5	13	13	8	5	13	13	8	5

Здравето на децата и учениците се наблюдава от 21 медицински специалисти, работещи в разкритите 13 здравни кабинети в детските градини и 10 в училищата.

Логопедичната работа през 2022/2023 г. се осъществяваше от логопеди, назначени на щат в детските градини и училищата, логопеди в една от социалните услуги – Център за обществена подкрепа (ЦОП), а ресурсното подпомагане от ресурсни учители от назначени на щат в детските градини и училищата и ресурсни учители от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦПППО), гр. Пловдив.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

След ежегодни обследвания на децата и учениците, извършени от логопедите, данните сочат, че се затвърждава тенденцията за увеличаване на броя на децата с логопедични проблеми в общината.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие: И през 2022/2023 учебна година, тенденцията се запазва, като най-много деца на ресурсно подпомагане се наблюдават в групата на **обучителните трудности**, следвана от деца и ученици с **езиково-говорни нарушения**, деца и ученици с **психични разстройства** и на последно място са децата и учениците с **умствена изостаналост**. При децата и учениците със СОП продължава да се наблюдава занижаване на долната възрастова граница. Все по-често съдействие, консултация и диагностика търсят родители на деца от 3 до 6 години. Липсата на занимателни игри на открито и у дома, актуалните вече тъч-скрийн „приятели“, с които децата прекарват по-голямата част от деня, прекомерното гледане на телевизия, както и динамиката на живот, наложения социомодел - „Родител/и зад граница“ са обективните предпоставки за фрустрация, промяна в поведението и проблеми в езиково-говорното развитие. От Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (Ресурсен център), гр. Пловдив се осъществява ранна интервенция на децата и учениците, при които диагнозата не предполага изчакване във времето.

Центърът за обществена подкрепа предлага комплекс от социални услуги за деца в риск и техните семейства. Основни цели и принципи на работа са гарантиране на най-добрия интерес на детето, подпомагане на детето за вписването му в социалната среда, предоставяне на възможност за пълноценното развитие потенциала на децата, съобразно техните потребности и възможности, информиране и насочване към други социални услуги в общността, предоставяне на услуги, подкрепящи семействата на децата в риск, повишаване на родителския капацитет, насърчаване на отговорно родителстване и други. Дейностите на Центъра са насочени към следните целеви групи: деца с отклоняващо се поведение – деца с противообществени прояви, деца страдащи от зависимост към упойващи вещества и др.; деца, жертва на насилие; деца на които е предоставена полицейска закрила; деца, напускащи институции; осиновители; деца, необхванати от образователната система, в риск от отпадане или отпаднали от училище, както и семействата на тези деца.

Центърът за обществена подкрепа е с капацитет 50 места, като през 2023 г. е осигурена подкрепа на 54 потребители на социалната услуга в различни направления и програми.

От месец май 2022 г. в Община Първомай функционира нова социална услуга - „**Център за социална рехабилитация и интеграция**“. Доставчик е СОНИК СТАРТ ООД. Услугата е в подкрепа на деца/лица в неравностойно положение и семейства от уязвимите групи чрез извършване на дейности по: Информирание и консултиране; Застъпничество и посредничество; Общностна работа; Терапия и рехабилитация; Обучение за придобиване на умения.

В Центъра работят социален работник, рехабилитатор, логопед и психолог. Услугата цели подкрепа на индивидуалното развитие, поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност на деца и лица с различен вид и степен на увреждане, както и подкрепа на деца и лица от различни рискови групи, чрез целенасочени дейности за интеграция и превенция на социалното изключване.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция е с капацитет 30 места, а през 2023 г. е осигурена подкрепа на 20 потребители на социални услуги.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания: предоставя комплекс от социални услуги, гарантиращи обучение, задоволяване на ежедневните и здравни потребности, потребностите от организация на свободното време и личните контакти, в среда близка до семейната.

Дейности на центъра са в следните направления:

Обучителни: изграждане и затвърдяване на хигиенни и битови навици; изграждане на умения за водене на здравословен начин на живот; изграждане, доразвиване и затвърдяване на уменията за четене, писане и смятане; запознаване и изграждане на умения за правилно боравене с кухненското оборудване, приготвяне и сервиране на храна, измиване на съдовете.

Социални: изграждане на умения за ползване услугите на здравни, социални и обществени институции, като отдел „Закрила на детето” към дирекция „Социално подпомагане”, болница, поща, общинска администрация, Център за обществена подкрепа и други; изграждане на контакти със съседската общност, децата и персонала от детските и учебни заведения, които децата от ЦНСТ ще посещават; оказване на емоционална подкрепа на децата за адаптиране към новата среда.

Капацитетът е 14 места, като през 2023 г. в центъра има настанени 13 деца, всички в училищна възраст и посещават общообразователни училища.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В Община Първомай съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в СПУО, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Регистрирани са потребности от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Първомай, както следва: със специални образователни потребности – 2,9 %, с изявени дарби – 1,0 %, в риск от социално изключване – 1,66%. Съществува необходимост от прилагане на активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми и фондове, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност.

ОБЩИНА РАКОВСКИ

На територията на Община Раковски за учебната 2023/2024 г. функционират следните образователни институции, които осъществяват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците:

- 8 детски градини /градински и яслени групи/;
- 5 основни училища;
- 2 професионални гимназии;
- Център за подкрепа за личностно развитие.

Всяка година преди началото на учебния процес се извършват различни ремонтни дейности и сградите се освежават и обновяват. Всички детски градини и училища на територията на общината са санирани. Поддържат се зоните за отдих и спорт на територията на училището/детската градина и в парковите зони на населените места от Общината.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

№	Име на институцията	Местоположение	Вид	Брой деца/ ученици	Налични ресурси за подкрепа за личностно развитие
Гимназии					
1.	ПГ „Петър Парчевич“	гр. Раковски	Професионална гимназия	397	Психолог, образователен медиатор, групи за занимания по интереси
2.	ПГСС	с. Белозем	Професионална гимназия	205	Педагогически съветник, групи за занимания по интереси
Училища					
1.	ОУ „Христо Ботев“	гр. Раковски	основно	678	Ресурсен учител, педагогически съветник, психолог, логопед, образователен медиатор, групи за занимания по интереси
2.	ОУ „Христо Смирненски“	гр. Раковски	основно	523	Ресурсен учител, педагогически съветник, психолог, логопед, образователен медиатор, групи за занимания по интереси
3.	ОУ „Гео Милев“	с. Белозем	основно	431	Образователен медиатор, психолог, групи за занимания по интереси
4.	ОУ „Отец Паисий“	с. Стряма	основно	264	Училищен психолог, групи за занимания по интереси, педагогически съветник, образователен медиатор
5.	ОУ „д-р Петър Берон“	с. Чалъкови	основно	120	Групи за занимания по интереси
Детски градини					
1.	ДГ „Детелина“	гр. Раковски	Целодневна ДГ	183	Ресурсен учител, логопед, Обособен кабинет за работа на екипа за подкрепа от РЦПППО
2.	ДГ „Иглика“	гр. Раковски	Целодневна ДГ	175	Ресурсен учител, логопед, Обособен кабинет за работа на екипа за подкрепа от РЦПППО

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

3.	ДГ „Щастливо детство	гр. Раковски	Целодневна ДГ	218	Ресурсен учител, логопед, Обособен кабинет за работа на екипа за подкрепа от РЦПППО
4.	ДГ „Първи юни“	гр. Раковски	Целодневна ДГ	139	Ресурсен учител, логопед, Обособен кабинет за работа на екипа за подкрепа от РЦПППО
5.	ДГ „Феникс“	гр. Раковски	Целодневна ДГ	78	Ресурсен учител, логопед
6.	ДГ „Синчец“	с. Белозем	Целодневна ДГ	201	Ресурсен учител, логопед, Обособен кабинет за работа на екипа за подкрепа от РЦПППО
7.	ДГ „Радост“	с. Стряма	Целодневна ДГ	148	Ресурсен учител, логопед, Обособен кабинет за работа на екипа за подкрепа от РЦПППО
8.	ДГ „Дъга“	с. Чалъкови	Целодневна ДГ	76	Ресурсен учител, логопед, Обособен кабинет за работа на екипа за подкрепа от РЦПППО
	Център за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците				
1.	ЦПЛР	гр. Раковски	ЦПЛР	245	Разнообразни форми за извънучилищни дейности, чрез които се осъществява обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците за развиване на техните интереси, способности и таланти в области на науката, изкуството и спорта.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Във всяка от образователните институции са осигурени: необходимите педагогически специалисти /педагози, ресурсни учители, логопед, педагогически съветници, психолог и др./; условията и ресурсите в зависимост от индивидуалните потребностите на детето/ученика се предоставя подкрепата за личностно развитие; подходяща среда /физическа, психологическа, социална/, която допринася за развитието на способностите и уменията на децата и учениците.

Данни за деца и ученици със специални образователни потребности

Деца със СОП в детските градини	12
Ученици със СОП в училища	71

Социални услуги на територията на община Раковски в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците:

ЦОП – Раковски - Основната цел на ЦОП – Раковски е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социалната среда, като предостави качествени социални услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни за всяко дете в риск и неговото семейство на територията на община Раковски.

ЦОП има за предмет предоставянето на социални услуги на деца и техните семейства в различни направления – превантивна и корекционно-възпитателна работа с малолетни и непълнолетни; социална рехабилитация и ресоциализация на деца с асоциални прояви; превенция на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции; реинтеграция на деца, настанени в специализирана институция или приемни семейства; двигателна рехабилитация на деца с увреждания, логопедична работа с деца с говорни проблеми; наблюдение и обучение на приемни семейства и деца настанени в приемна грижа, обучение на кандидат осиновители. Капацитет на ЦОП е 57 потребители, но към момента работи с повече от 90 потребители.

ЦНСТ – Раковски - Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания /ЦНСТ ДБТ/ е социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. Целевата група на ЦНСТ са: Деца от 3 до 18-годишна възраст, лишени от родителска грижа, за които до момента на приемането им в ЦНСТ са изчерпани възможностите за оставане и връщане в биологичното семейство, настаняване в семейството на близки и роднини или в приемно семейство. Възрастовите критерии за прием и напускане в ЦНСТ могат да бъдат гъвкави и съобразени с индивидуалните специфики и особености на децата. Деца под 3 години могат да бъдат настанени в ЦНСТ само в изключителни случаи, заедно със свои по-големи братя и сестри. Капацитета на СУ е 10, но към текущия момент в центъра са настанени 6 деца.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и се реализира като обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Общата подкрепа за личностно развитие в община Раковски се предоставя на всички деца и ученици в образователните институции в съответствие с Наредбата за приобщаващо образование, Национални, областни и общински стратегии. Учителите използват активно в своята работа различните видове форми на обща подкрепа за личностно развитие: екипна работа между учителите; допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона; консултации по учебни предмети; занимания по интереси; библиотечно-информационно обслужване; грижа за здравето; поощряване с морални и материални награди; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; логопедична работа.

Община Раковски разполага с петнадесет медицински кабинета с четиринадесет медицински специалисти и двадесет медицински сестри в яслени групи към детските градини, като всички образователни институции са разпределени между тях. Медицинските специалисти са запознати със здравословното състояние на децата и учениците, също така провеждат различни беседи. С профилактичните прегледи са обхванати деца и ученици с хронични заболявания и състояния, изискващи активно наблюдение.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици: със специални образователни потребности; в риск; с изяви дарби; с хронични заболявания. Констатира се, че подкрепата за децата със СОП се разширява - 71 ученика и 12 деца, спрямо предходните години.

Дейностите, касаещи допълнителната подкрепата се осъществяват от специалисти от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и от специалисти, назначени от училище. Прилага се индивидуален подход към всяко дете/ученик .

Отчетени са някои проблеми, които трябва да се преодолеят, за да бъде подкрепата за личностно развитие на децата и учениците по-ефективна:

- Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и ученик и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- Недостатъчен брой обучени учители за работа с деца със СОП;
- Липса на логопедичен кабинет;
- Недостиг на психолози;
- Необходимо е осигуряване на диетично хранене в детските градини;
- Необходимо е продължаване и задълбочаване на дейностите за изграждане на връзката с родителите и поддържане на тяхното постоянно участие като основен партньор на училищата и детските градини.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В детските и учебни заведения на територията на община Раковски са осигурени много добри условия за обучение и възпитание на децата и учениците. Материално-техническата база е много добра и се обновява, но липсва логопедичен кабинет. Във всяка от образователните институции са осигурени: необходимите педагогически специалисти, но има недостиг на психолози и обучени учители за работа с деца със СОП.

ОБЩИНА „РОДОПИ“

На територията на община „Родопи“ функционират 12 детски градини на целодневна форма на обучение с брой деца както следва:

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Детска градина	Брой деца през учебната 2022/23	Брой деца в началото учебната 2023/24
ДГ „Ралица“ с. Белащица	134	138
ДГ „Синчец“ с. Браниполе	103	102
ДГ „Надежда“ с. Брестник	85	87
ДГ „Първи юни“ с. Брестовица	96	103
ДГ „Първи юни“ с. Златитрап	47	43
ДГ „Мир“ с. Кадиево	50	48
ДГ „Снежанка“ с. Крумово	66	56
ДГ „Веселушка“ с. Марково	103	125
ДГ „Пролет“ с. Първенец	158	167
ДГ „Родина“ с. Устина	78	76
ДГ „Пролет“ с. Цалапица	104	119
ДГ „Проелт“ с. Ягодово	100	107
Всичко:	1126	1171

Детска градина	Педагози 2022/23 г.	Помощен персонал 2022/23 г.	Педагози 2023/24 г.	Помощен персонал 2023/24 г.
ДГ „Ралица“ с. Белащица	9	10	9	10
ДГ „Синчец“ с. Браниполе	10	10	10	10
ДГ „Надежда“ с. Брестник	7	6,5	7	6,5
ДГ „Първи юни“ с. Брестовица	10	10	10	10
ДГ „Първи юни“ с. Златитрап	4	4,75	4	4,75
ДГ „Първи юни“ с. Кадиево	5	6,5	5	6,5
ДГ „Снежанка“ с. Крумово	7	7,5	7	7,5
ДГ „Веселушка“ с. Марково	7	9	9	10
ДГ „Пролет“ с. Първенец	12	12	12	12
ДГ „Родина“ с. Устина	7	8	7	8
ДГ „Пролет“ с. Цалапица	7	9	9	10
ДГ „Проелт“ с. Ягодово	9	10	9	10
Всичко:	94	103,25	98	105,25

В детските градини на територията на община „Родопи“ са обхванати общо 1171 деца. В 11 от градините има обособени яслени групи, към 11 детски заведения функционират детски кухни и пунктове за раздаване на храна на деца от 10 месеца до 3 години. В детските градини има общо 98 души педагогически персонал и 105,25 непедagogически персонал.

В община „Родопи“ децата със СОП към 15.09.2023 г са 11 на брой съответно в детските градини на село Браниполе, село Брестник, село Брестовица, село Кадиево, село Крумово и село Устина. В предходната година е имало 10 деца съответно в детските градини на село Браниполе, село Брестник, село Брестовица, село Крумово и село Цалапица.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

Материално-техническата база и сградният фонд в детските градини на територията на община „Родопи“ е в добро състояние, но е необходимо да се извърши поетапно осъвременяване и модернизация на материалната база с цел създаване на среда, близка до семейната, креативна и провокираща детето за дейност. Променя се обзавеждането: нови съвременни дидактически шкафове, маси, столчета, легла, гардероби, постелъчен инвентар. Осигурени са в достатъчна степен дидактични и игрови материали, обособени са кътове по интереси, предразполагащи развиване на творческото мислене и въображение.

На територията на Община „Родопи“ има 11 основни училища, разположени в различни населени места, както следва:

Основни училища	Брой ученици през 2022/23 г.	Брой ученици в началото на 2023/24 г.	Педагогически персонал 2022/23 г.	Непедагогически персонал 2022/23	Педагогически персонал 2023/24 г.	Непедагогически персонал 2023/24
ОУ „Пенчо Славейков“ с. Белащица	121	131	16,5	3	17,5	4
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Браниполе	136	141	17	3,5	17	3,5
ОУ „Васил Левски“ с. Брестник	106	118	14,5	4	14,5	4
ОУ „Хр. Ботев“ с. Брестовица	136	139	14	4	15	4
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Кадиево	54	55	12	6	11,5	5
ОУ „Христо Ботев“ с. Крумово	108	117	18	5	18	5
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Марково	184	199	19	6	21,5	7
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Първенец	201	200	26	9	25	8,5
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Устина	105	99	15	4,5	15	4,5

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

ОУ „Паисий Хилендарски“ с. Цалапица	145	145	18	6	17	5
ОУ „Неофит Рилски“ с. Ягодово	133	128	15,5	5,5	16	5,5
Всичко:	1429	1472	185,5	56,5	188	56

В училищата на територията на община „Родопи“ са обхванати общо 1472 ученици при капацитет 2466. В училищата има общо 202 души педагогически персонал и 55 непедagogически персонал. Видно е от изложените данни, че броят на учениците се е увеличил, като общият им брой за учебната 2023/2024 г е 1472 ученика и е 43 бройки повече спрямо предходната учебна година. Няма необхванати деца и броя на децата в риск е минимален. Децата със СОП в училищата на територията на Община „Родопи“ са 39.

Основни училища	Брой ученици със СОП 2023/24 г.
ОУ „Пенчо Славейков“ с. Белащица	3
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Браниполе	0
ОУ „Васил Левски“ с. Брестник	0
ОУ „Хр. Ботев“ с. Брестовица	5
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Кадиево	3
ОУ „Христо Ботев“ с. Крумово	4
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Марково	3
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Първенец	3
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с. Устина	0
ОУ „Паисий Хилендарски“ с. Цалапица	9
ОУ „Неофит Рилски“ с. Ягодово	9
Всичко:	39

Всички сгради, в които се помещават училищата са построени с това предназначение. Полагат се необходимите усилия и грижи, както от училищните ръководства, така и от общинското ръководство, архитектурната среда във всяка сграда да е съобразена с изискванията за нормален учебен процес. На повечето от сградите на училищата на територията на община „Родопи“ са извършени основни ремонти. В някои от училищата на общината няма изградена подходяща достъпна архитектурна среда /рампи, платформи, подходящи санитарни възли/ с цел социално осигуряване и включване на равен достъп до образование на ученици със специални образователни потребности, необходима подкрепа за тяхното общообразователно обучение.

Идентифицирани потребности:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

✓ Необходимо е изграждането и оборудването на физкултурни салони в училищата, в които няма. Тяхната липса възпрепятства провеждането на учебните часове в периода ноември – март.

✓ Наблюдава се недостиг на нагледни материали и помощни средства за часовете по „Безопасност на движението“, „История и цивилизация“, „География и икономика“. Липсват и консумативи, и лабораторна техника по природни науки.

✓ Приоритет при задоволяване на идентифицираните потребности на училищата в община „Родопи“ трябва да е нуждата от квалифицирани учители за работа с деца със СОП, психолог или ресурсен учител към всяко учебно заведение. Необходимо е и изграждането на подходяща техническа база, отговаряща на изискванията за работа с ученици със СОП.

Общата подкрепа за личностно развитие, която се осигурява от детските градини и училищата включва: екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; допълнително обучение по учебни предмети; допълнителни модули за деца, които не владеят български език; консултации по учебни предмети; библиотечно-информационно обслужване; поощряване с морални и материални награди; дейности по превенция на населението и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения и грижа за здравето.

Здравето на децата и учениците се наблюдава от двадесет и двама медицински специалисти, работещи в двадесет и три здравни кабинета в детските градини и училища. Разкрити са здравни кабинети в детските градини и училищата. Здравните кабинети са ремонтирани, разполагат с необходимото медицинско оборудване и медикаменти в спешния шкаф. Във детските градини и училища се предлага храна, която отговаря на нормативните изисквания за здравословно хранене.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява на деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби.

Има общо 43 такива деца и ученици, записани в образователните институции на територията на община „Родопи“.

За осигуряването на допълнителна подкрепа на тези деца във всяко училище или детска градина е организирана работа с дете и ученик по конкретен случай. В тази насока се разработват планове за индивидуална работа с всяко от децата и учениците.

Специалистите от РЦПППО – гр. Пловдив, съвместно с екипите в училищата и детските градини, оказват основната методична помощ и подкрепа при идентифициране на потребностите, касаещи възпитателно-образователния процес.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В образователните институции на територията на община „Родопи“ са създадени условия за интегрирано предучилищно и училищно образование на деца, чийто майчин език не е българският, както и условия за интегрирано обучение на деца със СОП. Тези условия са необходими за подобряването на педагогическата и психологическата подкрепа, оказвана в детските градини и училищата. Оказването на по-голяма подкрепа на деца в неравностойно социално положение също е важен проблем при образователната и социалната интеграцията на децата и учениците.

Материално-техническата база и сградният фонд в детските градини и училищата на територията на община „Родопи“ е в добро състояние, но средствата за поддръжка на

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

материалната база са недостатъчни. Педагогическата колегия е с много добра квалификация и опит, но е недостатъчна за обезпечаване на различните дейности по интереси за ученици. Има необходимост от по-голям щатен и лекторски състав.

ОБЩИНА САДОВО

На територията на община Садово има 10 общински детски градини, от които 2 са средишни. В детските градини на територията на община Садово има 564 деца (при капацитет 584), 12 деца със СОП (към 01.01.2024 г.). Броят на педагогическия персонал е 54 души, на непедagogическия персонал е 68,5 души. Детските са с добре поддържан сграден фонд и сравнително добра материална база, изградени са екипи от квалифицирани педагози, няма текучество на кадрите, осигурена е безопасна среда за обучение и възпитание на децата.

По проект „Интеграция и добро образование” чрез допълнителни модули за деца с трудности и проблеми в усвояването на български език, се работи за постепенното им преодоляване. Обособени са кътове и са организирани групи за занимания по интереси.

На територията на община Садово има 7 основни училища, от които 3 са средишни и 1 професионална гимназия. В училищата на територията на община Садово има 63 паралелки, 1116 ученици (при капацитет 2390), като 42 ученици са на ДПЛР, от тях 24 са със СОП, 48 – в риск и 5 с хронични заболявания. Броят на педагогическия персонал е 120,5 души, на непедagogическия персонал 42 души. Външната архитектура на училищните сгради на територията на община Садово е в добро и много добро състояние, стените са санирани, подменена е дограмата на класните стаи. Осигурена е достъпна архитектурна среда с изключение на 3 училища – с. Катунца, с. Поповица, с. Чешнегирово. В някои училища има необходимост от: изграждане на физкултурен салон, ремонт на съществуващ физкултурен салон, обогатяване на МТБ и осигуряване на достъпна архитектурна среда.

В училищата на територията на община Садово е въведена процедура за осъществяване на **Обща подкрепа за учениците**, като в годишните планове се включва график за осъществяването ѝ. Учениците се включват в разнообразни извънкласни дейности за приобщаване към училищния живот. При необходимост и на ученици с изяви дарби се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика. Създадени са допълнителни модули за деца, невладеещи български език по проект „Твоят час”.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, се уведомява отдел „Закрила на детето” към ДСП по местоживеенето на детето, с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване нуждите на детето.

Допълнителна работа по рехабилитация на комуникативни нарушения, осигуряване на материали и оборудване за ресурсно подпомагане, индивидуални програми за развитие на учениците със СОП, директорите осъществяват чрез сключване на договор с РЦПППО – гр. Пловдив и ползват услугите на специалистите там – психолог, логопед, слухово-речеви рехабилитатор, ресурсен учител.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: Сградния фонд и материалната база на детските и учебни заведения на територията на община Садово са в добро състояние, но някои учебни заведения имат необходимост от изграждане или ремонт на физкултурен салон, обогатяване на МТБ и осигуряване на достъпна архитектурна среда.

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено или вече отпаднало.

ОБЩИНА СОПОТ

Образователната структура в община Сопот обхваща 3 детски градини, 3 училища – начално, средно и професионална гимназия, както и Център за личностно развитие.

Трите детски градини намиращи се на територията на община Сопот през учебната 2022/2023 година са били посещавани общо от 310 деца, през учебната 2023/2024 година децата отново са 310. Сградния фонд и материалната им база са добри. В трите детски градини работи квалифициран педагогически персонал. Създадена е добра организация на работния процес и добър микроклимат за развитие на децата. Общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата оказвана в детските градини е на добро ниво. В 3 детски градини има само 3 деца със специални образователни потребности, които получават необходимата подкрепа. Доброто взаимодействие между институциите в община Сопот спомага тяхно обгрижване да е още по-добро.

Трите детски градини активно участват в различни Проекти, като: „Подкрепа за приобщаващо образование“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014–2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове. Процедура по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за оборудване на нов кабинет за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със СОП и назначени педагогически специалисти: психолог и логопед; национална програма „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала в институциите от системата на предучилищното и училищното образование“; проект за предоставяне средства за подпомагане на физическото възпитание и спорт на децата и учащи за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и учащи в институции в системата на предучилищното и училищното образование и във висшите училища; Държавен Фонд „Земеделие“ Схема „Училищен плод“; Схема „Училищно мляко“; Схема „Био пчелен мед“; програма за подпомагане храненето с плод/зеленчук на децата от подготвителните групи в ДГ „Приказен свят“ за 2023 година; програма „По-здрави деца“ на „Нестле България“ АД през учебната 2023/2024 година; прилагане на педагогическа практика „Утринна приказка“ в първа и втора група; в детска градина „Приказен свят“ два пъти в седмицата се провеждат аеробни занимания за всички деца, включително и за децата от яслената група, която спомага за усъвършенстването на двигателните умения и навици в ранна училищна възраст.

Трите учебни заведения също са активни по отношение на кандидатстването и участието в различни проекти, които предоставя възможност за активно участие на децата и учениците в различни занимания според техните интереси.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

През последните години няма семейства, които да не осъзнават значението за реализацията на децата им на трудовия пазар. Все повече младежи завършват средно образование, голяма част от тях кандидатстват и завършват ВУЗ.

На територията на община Сопот преди 18 години е открит **Център за подкрепа на личностно развитие - Центърът за работа с деца**, който се грижи за организиране на свободното време на учениците, развивайки извънучилищна дейност под формата на обща подкрепа, осигурена в групи по интереси и в добре организирана лятна работа за децата на общината и деца - гости на общината. Обучението в клубовете и школите на Центъра отговаря на потребностите и интересите на децата и младежите от 7 до 19 години, организирани в групи по интереси.

В момента Център за подкрепа за личностното развитие – Център за работа с деца не разполага със собствена база за провеждане на занятията, има само кабинет на директора, който е и учителска стая и място за документацията. Занятията се провеждат в Народно читалище „Иван Вазов – 1871“ и в училищата на общината.

Център за обществена подкрепа Сопот е разположен в самостоятелно помещение към сградата на Народно читалище „Иван Вазов - 1871“, на площ 74 кв.м. Архитектурната среда е напълно достъпна, има рампа и помещенията са разположени на един етаж.

Центърът за обществена подкрепа в Сопот активно развива своята дейност като подпомага деца и семейства, насочени от социални работници от отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ Карлово, Детска педагогическа стая и Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, самозаявили се лица за ползване на конкретна услуга. Център за обществена подкрепа Сопот, извършва дейности по превантивна, диагностична, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици, педагогическа и психологическа подкрепа, прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата, по програми утвърдени за предоставяне на социални услуги. Центъра за обществена подкрепа осъществява дейности по превенция на: Риск от изоставяне на деца и повишаване на родителски капацитет- информационни срещи в общността, работа на терен; Превенция на агресивно поведение при децата - информационни кампании в училища и детски градини, тренинги; Превенция на риска от отпадане от училище - разговори, беседи с деца и родители, оказване на педагогическа помощ при обучителни проблеми.

Капацитета на услугата е 30 места, но броя на обхванати деца и лица, надхвърля капацитета. Центъра за обществена подкрепа работи по случаи на деца и ученици, както и техните семейства при необходимост от всички образователни институции на територията на община Сопот, както и от територията на община Карлово, Хисаря и Пирдоп.

В Центъра за обществена подкрепа Сопот работят специалисти (психолози, социални работници, логопед и педагог), които са полезни за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за мотивирането на деца и ученици за посещение на детска градина и училище, както и работа с родители за осъзнаване на необходимостта от образование на децата им.

В условията на сложна обстановка и наложени ограничителни мерки, екипът на Център за обществена подкрепа изготвя и предоставя на деца и ученици с обучителни затруднения, обучителни пакети и занимателни игри, доставяше на карантинирани потребители лекарства и храни от първа необходимост.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Дневния център за деца с увреждания през 2023 година е посещаван от 34 потребителя, от които 23 са деца от община Сопот.

Основните дейности в дневния център целят ограничаването на социалната изолация, в която се намират хората с увреждания. Процесът на социална интеграция е стъпаловиден и включва реализацията на разнообразни програми, съобразен с конкретните нужди на потребителите. Главният приоритет на обучителната и терапевтичната дейност е постигането на практическа и социална автономност на децата с увреждания. Удовлетворени от ползването на услугата са и семействата на децата. Ползването на услугата дава възможност за трудова заетост на родителите им и повишаване на доходите в семейството.

Целите на социалните услуги са осигуряване помощ и подкрепа, насочена към организиране на бита на децата и лицата със специфични потребности, с оглед запазването им по-дълго време в тяхната обичайна домашна среда, ограничаване на социалната изолация и предотвратяване настаняването в институция. Социалната услуга е разположена в една еднотажна сграда заедно с Дневен център за пълнолетни лица с увреждания. Помещенията са разпределени и се използват, както следва: логопедичен кабинет; зала за рехабилитация; кабинет на психолог; медицински кабинет; кабинет на социален работник; кабинет на специален педагог; 3 санитарни възли и 1 баня; трапезария с разливочно помещение; зала за арт терапия; кулинарен кабинет.

От дома на потребителите до сградата на Дневния център и обратно ползвателите се извозват със специализиран 16 – местен автобус. Сградата се намира в близост до центъра на града, до сградата на общинска администрация, болница, поща и други обществени институции. От гр. Сопот до околните населени места има удобен автобусен превоз.

Не всяко учебно заведение на територията на община Сопот разполага със собствен психолог, логопед и ресурсен учител, за това при възникнала необходимост от ползване на услуги на такъв специалист се обръщат към Дневен център за деца с увреждания, които разполага с такива. Специалистите от социалната услуга оказват обща или допълнителна подкрепа за личностно развитие на всяко дете или ученик, имащи такава необходимост.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В община Сопот съществуват условия за осъществяване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие от институциите в системата на образованието, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчици на социални услуги. Потребността от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици на територията на община Сопот се покрива от дейностите, заложи в социалните услуги действащи в община Сопот.

На територията на община Сопот няма общински център за ресурсно подпомагане, при установени потребности от такава подкрепа, грижата за децата и учениците може да бъде предоставена от специалистите в социалните услуги или при необходимост от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Пловдив.

В община Сопот са създадени условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование. Община Сопот и образователните институции прилагат целенасочена политика и междуинституционални механизми за превенция на отпадането на децата и учениците от образователната система.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

В образователните институции в системата за предучилищното и училищното образование се прилагат планове за квалификация на педагогическите специалисти, но е необходима целенасочена квалификация на учителите за придобиване на компетентности и учения за приобщаващо образование. Броят на педагогическите специалисти /детски и училищни психолози, логопеди, ресурсни учители, специални педагози и други/ е недостатъчен и се осигурява чрез специалистите в социалните услуги на функциониращи на територия на община Сопот.

ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ

ДЕТСКИ ГРАДИНИ: На територията на община Стамболийски има 8 общински детски градини, като от тях в 3 има разкрити яслени групи.

В детските градини са създадени условия за хуманна, функционална и позитивна образователна среда, осигуряваща равен шанс и достъп за свободен избор и качествено предучилищно образование на всички деца.

Осигурени са възможности за избор и включване в значими дейности, адресирани към индивидуалните потребности на децата (кътове, материална база, дейности, ателиета, школи) и на учителите (работна среда, работно поле за изява).

Използват се съвременни форми и широко сътрудничество между детската градина и семейството, държавните и културни институции при осъществяване на държавните образователни стандарти, в т.ч. и за приобщаващото образование.

Наличната материално-техническа база и създадените условия за провеждане на учебно-възпитателния процес в детските градини на територията на община Стамболийски отговарят на потребностите на децата, но е идентифицирана нуждата от подобрието и в следните направления: изграждане на достъпна архитектурна среда за деца/лица с увреждания; изграждане на физкултурни салони в някои детски заведения; изграждане на площадки по БДП; осигуряване на интерактивни дъски във всички детски градини; изграждане и ремонт на площадки и съоръжения за игра; саниране и подмяна на дограмата в някои детски градини.

Детските заведения в община Стамболийски разполагат с квалифициран учителски състав, но има недостиг на специалисти с ключови компетентности – логопед, психолог, ресурсен учител. Необходими са повече средства и специализиран персонал във връзка с наличието на все повече деца със СОП, които изискват специални грижи.

На територията на община Стамболийски има 7 общински училища.

Учебните заведения в община Стамболийски разполагат с добър сграден фонд с необходимост от поетапно обновяване съобразно потребностите: осигуряване на достъпна архитектурна среда, саниране на сгради, изграждане на физкултурен салон в някои от училищата.

В училищата има висококвалифицирани учители, но има липсват специалисти (логопед, психолог, ресурсен учител), назначени на щат в училище. Голямата част от учителите в прогимназиален етап са лектори.

Като заплахи са отчетени: трудовата миграция; увеличаване броя на маломерните паралелки; ниска мотивация за учене при децата; образованието не е приоритет за родителите и децата отпадат рано от училище.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Общинския Център за работа с деца (ОбЦРД) - гр. Стамболийски се помещава в сградата на ДГ „Слънце“. ОбЦРД е в системата на образованието с нормативната уредба на МОН и осигурено финансиране.

Възможностите за подкрепа, които ОбЦРД предлага на всички деца от града и общината са: безплатно обучение без задължителен характер и в извънучилищна обстановка; кариерно ориентиране на учениците; свободен избор на вида и формата на школата; място за духовно здраве и изграждане личността на децата; превантивен център срещу негативни влияния на улицата; висококвалифицирани преподаватели; осигуряване на летни занимания за всички деца от града, независимо дали са се обучавали в школите на ОбЦРД; разнообразие на формите - наука, изкуство; възможност за участие в национални и международни конкурси.

Като слаби страни са отчетени: липсата на подходяща среда за деца с увреждания, както и липса на разкриване на нови школи поради ограничен щат. Необходимо е осъвременяване на материалната база и оборудване на всички школи с подходящи материално-технически средства.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания е социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценно израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното им семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство.

Услугата стартира своята дейност на 22.04.2014 г., с капацитет 14 потребители. Към 01.01.2024 г. в ЦНСТ има 12 потребители, от които 11 младежи и 1 дете.

В ЦНСТ за деца и младежи се реализират дейности за осъществяването на социалната услуга, които се извършват успоредно и паралелно във времето на престоя на децата, свързани с:

- Осигуряване на основните жизнени потребности - потребностите от храна, облекло, самостоятелно легло, чистота, сигурност, безопасност, закрила, потребност от структура, отсъствие на страх, ползване на общи помещения и на място за игра;
- Грижи за здравето;
- Осигуряване на психологична подкрепа и психологично консултиране съобразно индивидуалните потребности на всяко дете и всеки младеж, насочено предимно към потребностите от любов, привързаност, идентификация и чувство за принадлежност;
- Осигуряване на достъп до подходящо предучилищно и училищно образование - Обучението се провежда в сградата на ЦНСТ;
- Организиране на занимания през свободното време, подкрепа и насърчаване децата и младежите да участват в подходящи за тях дейности;
- Работа с общността, други институции и организации.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: В детските градини и училищата на територията на община Стамболийски обучението на децата и учениците със специални образователни потребности се подпомага от ресурсен учител съобразно потребностите им. Броят на ресурсните учители се определя от броя на децата и учениците със СОП, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане.

Работата с децата и учениците със специални образователни потребности се организира в училищата и детските градини - там където са в тяхната образователна среда. Ресурсното

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

подпомагане на децата и учениците от община Стамболийски се осъществява от специалисти на Ресурсен център - Пловдив.

Досегашната работа и натрупаният опит при провеждането на цялостния образователно-възпитателен процес показва и някои проблеми в обучението на децата и учениците със СОП, които трябва да се преодолеят, за да бъде подкрепата на личностното им развитие по ефективна:

- Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- Недостатъчен брой обучени учители;
- Недостатъчно финансиране за функционирането на логопедичен кабинет;
- Необходимост от психолог в ежедневната работа с децата;
- В условията на многобройните групи, в които се интегрират децата със СОП, е затруднена индивидуалната работа, особено в случаите, когато детето е с множество тежки увреждания;
- Целодневният престой на децата с тежки увреждания е предизвикателство за тях и останалите деца;
- Проблеми, свързани с осигуряването на подходяща физическа среда: сградите на детските градини и училищата не разполагат с рампа и асансьор, неприспособени са стълбищата и сервизните помещения за децата с увреждания.

ОБЩИНА СЪЕДИНЕНИЕ

На територията на община Съединение функционират 2 общински училища – едно начално училище и едно средно училище, 3 детски градини – ДГ с ЯГ в гр. Съединение, ДГ в село Царимир и ДГ в село Голям чардак.

№	ДГ/Училище	Общ брой деца/ученици	От тях със СОП	Брой педагогически персонал	Брой непедагогически персонал
1	СУ „Христо Ботев” гр. Съединение	361	15	35	12
2	НУ „Любен Каравелов” гр. Съединение	140	4	16	5
3	ДГ с ЯГ „Осми март” гр. Съединение	233	4	17	26
4	ДГ „Светлина”, с. Царимир	56	3	4	5
5	ДГ „Авлига”, с. Голям чардак	16	0	2	2

Забележка: информацията е по данни от НЕИСПУО за учебната 2023/2024 година

След направени заявки от директорите на съответните учебни заведения за допълнителна подкрепа на учениците и децата в Община Съединение Регионалният център за приобщаващо образование – Пловдив е осигурил следните специалисти: 2 психолози; 1 логопед; 1 рехабилитатор на слуха и говора.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляването на проблемно поведение в община Съединение се осъществяват от **Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни**. МК оказва съдействие на образователните институции за обхващане в училище на подлежащите на задължително образование деца и ограничаване на отпадането от училище на деца в криминогенен риск и криминални прояви, извършва дейности по ранна превенция и откриване на симптоми за извършване на криминални деяния, както и превантивна работа с родителите.

Състояние и предизвикателства пред общата подкрепа за личностно развитие: В хода на изготвяне на Анализа по смисъла на чл. 178, ал. 1 от ЗПУО става ясно, че учителите използват активно в своята работа различни видове форми на обща подкрепа за личностно развитие:

- Екипна работа между учителите – основно организационно средство за интелектуално, емоционално, социално, морално и физическо развитие на децата и учениците;
- Допълнително обучение по предмети при условията на закона – често се осъществяват благодарение на одобрени проекти на МОН;
 - Консултации по учебни предмети;
 - Занимания по интереси;
 - Библиотечно-информационно обслужване - необходимо е осъвременяване на библиотечното обслужване с цел то да стане привлекателно и желано;
 - Грижа за здравето – осигурява се въз основа на информация от родителя за здравословното състояние на детето/ученика и за проведените медицински изследвания и консултации;
 - Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения – осигуряване на консултации и допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;
 - Логопедична работа – при установена необходимост.

Състояние и предизвикателства пред допълнителната подкрепа за личностно развитие: Описание на наличните форми на допълнителна подкрепа: Работа с дете/ученик по конкретен случай; Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, рехабилитация на комуникативните нарушения; Осигуряване на достъпна среда, технически средства, дидактически материали, методики и специалисти; Ресурсно подпомагане.

На територията на община Съединение функционира **Център за обществена подкрепа** – той предлага комплекс от социални услуги за деца в риск и техните семейства. Основната цел на Центъра е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социална среда, като предостави качествени социални услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни за всяко дете в риск и неговото семейство. ЦОП е комплекс от социални услуги, предназначени за деца и семейства с цел предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск,

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

оценяване, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви. С децата и техните семейства работят следните специалисти: психолог, социални работници и логопед.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: След изложената информация за състоянието на предучилищното и училищното образование на територията на община Съединение и взаимодействието между ключовите фактори в процеса на предоставяне на подкрепа на личностното развитие, се направи оценка, идентифицираха се нуждите и се изведоха следните изводи:

- С цел да се отговори на изискванията за създаване на приобщаващо и подкрепящо образование за личностно развитие на децата и учениците, да се осигурят условия, както и екипи от висококвалифицирани специалисти: педагози, психолози, ресурсни учители, логопеди, които да направят оценка и да осъществят допълнителна подкрепа на деца и ученици, имащи необходимост от приобщаване и социализация;

- Създаване на подходяща подкрепяща среда за деца със СОП повсеместно – достъпна архитектурна, обща и специализирана среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали и специалисти;

- Да се приложат различни форми на обучение, заложи в ЗПУО, с цел да се отговори на потребностите и да се даде достъп до образование, както и да се предотврати преждевременното отпадане и ранно напускане на училище;

- Повишаване на квалификацията и професионалната компетентност на педагогическите специалисти;

- Създаване на условия за сътрудничество между всички участници в образователния процес – учебни заведения, органи на местното самоуправление и Регионалното управление на образованието, семействата и общността;

- Включване на учениците в групи за допълнителна подготовка;

- Разширяване на извънкласните занимания съгласно интересите на учениците;

- Да се обогати книжната база на библиотеките, за да станат любимо място за отход и творчество.

ОБЩИНА ХИСАРЯ

ДЕТСКИ ГРАДИНИ: На територията на община Хисаря има 6 общински (в т.ч. и средишни) детски градини. Сградният фонд на детските заведения е в добро състояние, като 3 от ДГ са санирани, а останалите три не са и липсва енергийна ефективност. Във всички детски заведения липсва достъпна архитектурна среда за трудноподвижни лица, както и специализирано оборудване и дидактични материали. Медицински кабинети има в половината от детските заведения. Във всички ДГ има изградени външни площадки, които са поддържани и безопасни.

Наименование и местонахождение	Брой деца* към	Капацитет	Педагогически персонал	Непедагогически персонал

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

ДГ „Мечо Пух” гр. Хисаря	106	142	12	11
ДГ „Пиноккио” гр. Хисаря	42	44	4	4
ДГ „Дъга” гр. Хисаря	36	44	4	4
ДГ „Слънце” с. Паничери	22	22	2	2
ДГ „Чайка” с. Старосел	11	22	2	2
ДГ „Мечта“ с. Красново	32	22	2	2

* Броят на децата към 31.12.2023 г.

Идентифицирани потребности: Необходимо е да се представи съотношението на наличностите и недостига на материално-техническата база спрямо децата в детските градини на територията на общината за осигуряване на адекватни условия за провеждане на учебния процес.

Община Хисаря се грижи да осигури адекватни условия за провеждане на учебно-възпитателния процес в детските градини.

Потребностите са свързани с обновяване на съоръженията в дворовете на детските градини, осигуряване на специализирано видеонаблюдение и обновяване на информационните технологии.

Неспециализирани училища (в т.ч. средищни) на територията на община Хисаря са пет, от които: 3 основни, 1 профилирана гимназия и 1 обединено училище.

Състояние на сградния фонд на училищата в община Хисаря: 2 училищата са санирани, 2 не са и 1 е частично санирано. Няма осигурена достъпна архитектурна среда за трудноподвижни лица, но към момента няма такава необходимост. Спортните съоръжения са безопасни, но в по-голямата си част са доста стари.

Наименование местонахождение	Брой паралелки*	Брой ученици*	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
СУ „Христо Смирненски” гр. Хисаря	23	415	47	11
ОУ „Климент Охридски” гр. Хисаря	9	119	16	4
ОУ „Васил Левски” гр. Хисаря	7	68	13	3
ОУ „Христо Ботев” с. Паничери	7	39	15	2
ОбУ „Христо Ботев” с. Красново	11	100	20	2
ОБЩО	57	741	111	22

* Броят на паралелките и броят на учениците е към 31.12.2023 г.

Идентифицирани потребности: Във всички училища в община Хисаря са осигурени адекватни условия за провеждане на учебния процес.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Осигурена е материално-техническата база, необходима за провеждане на качествено обучение и възпитание.

В някои от училищата е необходимо да се подновят по-голямата част от спортните съоръжения и компютри.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ: Осигуряват се подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците.

Във връзка с подготовката за оказване на обща и допълнителна подкрепа по-голямата част от педагогическите специалисти са преминали обучения, свързани с агресия, решаване на конфликти, работа в интеркултурна среда и работа с ученици със СОП.

Изградени са групи за занимания по интереси и за ученици с обучителни затруднения по математика и български език.

Осъществено е и добро взаимодействие между институциите във връзка с мероприятия и дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение - МКБППМН, ЦОП, РУП – Хисаря, БЧК, РЗИ и др.

Като слабост е посочено наличието на педагогически съветник само в едно от училищата, който работи и като логопед. В училищата няма назначени психолог и социален работник.

VI. ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Въз основа на изготвения анализ на състоянието и потребностите за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив могат да се направят следните заключения и препоръки:

- Отчита се намаляване на броя на децата и учениците във всички общини с изключение на община Пловдив, в която неравномерното разпределение на учениците в отделните учебни заведения води до натоварване на част от училищата и съответно до недостиг на сграден фонд, което е причина за въвеждане на двусменния режим на обучение.

- В здравословно отношение от общия брой деца на възраст от 0 до 6 години, за които са представени данни от медицински специалисти в детските заведения в област Пловдив, диспансеризираните деца са 2.49%, които в сравнение с предходната година нарастват, макар и минимално. От общия брой на учениците на възраст от 7 до 18 години в област Пловдив 4,09% се водят на диспансерен отчет, като се отчита леко понижаване на заболяванията, подлежащи на диспансерно наблюдение. Като отрицателна тенденция се отбелязва повишаването на случаите с намаляване на зрението, следвано от астма, епилепсия, затлъстяване и поведенчески разстройства.

- Областната образователна мрежа е много добре организирана с бъдещ потенциал за развитие.

- Материално-техническата база на детските и учебни заведения е добра, но има необходимост от модернизиране на спортни площадки и физкултурни салони, саниране на голяма част от сградите, както и осигуряване на среда за деца със СОП – достъпна

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

архитектурна, обща и специализирана среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти.

- Във всички общини, с изключение на община Пловдив, има необходимост от осъвременяване на образователните ресурси със STEM центрове и развитие на процеса за дигитализация в образованието.

- В област Пловдив приоритет са обхватът и задържането на децата и учениците в СПУО, но отчитането на преждевременно напуснали е рисков фактор, върху който е необходимо да се работи в дългосрочна перспектива.

- Във всички общини се обособяват училища с концентрация на ученици, за които българският не е майчин език, което е предпоставка за по-трудно осъществими интеграционни процеси.

- Предлагащата обща и допълнителна подкрепа в СПУО е неравномерна и недостатъчна по отношение на пълния обхват на регламентираната подкрепа с осигуряването на необходимите ресурси, съответстващи на потребностите на децата и учениците.

- Във всички образователни институции се отчита недостиг на квалифицирани специалисти – детски и училищни психолози, логопеди, ресурсни учители, както и липса на квалификация на голяма част от педагогическите специалисти за идентифициране на нуждаещите се в начален етап и за работата с ученици със СОП, деца в риск и деца с изяви дарби. Необходима е целенасочена квалификация на учителите за придобиване и прилагане на компетентности за приобщаващо образование.

- Отчита се, че основният финансов ресурс в СПУО се делегира от републиканския бюджет въз основа на единни стандарти, който се оказва недостатъчен за покриване на потребностите особено в по-малките общини и в образователните институции с по-малък брой деца и ученици.

- Препоръчва се укрепване на междуинституционалното сътрудничество и на партньорството с родителите за напредък в оказването на ефективна и навременна обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците от област Пловдив.

VII. ВИЗИЯ

В системата на предучилищното и училищното образование на област Пловдив се осигурява ефективна и качествена подкрепа за личностно развитие на всяко дете и ученик за реализация на потенциала им в подходяща среда и в съответствие с индивидуалните им потребности. В област Пловдив успешно се прилагат политики за междуинституционално сътрудничество и партньорство с родителите, както и с всички участници в образователния процес в оказването на ефективна и навременна обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците от област Пловдив.

VIII. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

От 2016 г. в България официално е въведено приобщаващото образование, чиято идея е да бъде насочено към индивидуалните потребности на детето и ученика. През изминалите години се осъществи прилагането на организацията и процедурите, изисквани от Закона за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващото образование.

Ключови предизвикателства в периода на действие на предходната стратегия (2021-2023 г.) бяха придобиването на нови компетентности и нов поглед от педагогическите специалисти върху собствената им работа. От актуалния анализ на образователната система на област Пловдив става ясно, че все още във фокуса е необходимостта от допълнителна квалификация на голяма част от педагогическите специалисти за работа с деца със СОП, в риск и с изяви дарби.

В Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в България (2021 – 2030) са определени 9 приоритетни области за развитието на образованието и обучението до 2030 година:

1. „Ранно детско развитие“ – ключов приоритет в образователните политики е обхващане на децата във форми на образование и грижи в ранна детска възраст предвид това, че предучилищното образование осигурява познавателни и социално-емоционални умения.

2. „Компетентности и таланти“ - придобиване на съвременните ключови компетентности и развитие на личностния потенциал на детето, осигуряване на условия за удовлетворяване на индивидуалните му потребности и ранно откриване на заложите му;

3. „Мотивирани и креативни учители“ - политиките са насочени към реформиране на образователния процес в педагогическите специалисти, за усъвършенстване на продължаващата квалификация и за устойчиво обезпечаване на образователната система с педагогически специалисти, като се наблегне на мерки, свързани с неравномерното разпределение на учители в страната;

4. „Сплотени училищни общности и сплотена работа с родителите“ – прилагане на политики за създаване и задълбочаване на връзки и взаимодействието в училищната общност между всички участници в образователния процес (деца и ученици, учители и други специалисти и родители), с местните власти и местната общност, както и с институции и граждански организации, имащи отношение към образованието и личностното развитие на децата;

5. „Ефективно включване и трайно приобщаване“ ще продължат изпълнението и надграждането на политиките за осигуряване на ранен и равен достъп до образование, превенция на отпадането и реинтеграция в образователната система. Мерките, които ще се изпълняват са насочени към гарантиране на устойчивост на процеса на образователна интеграция, намаляване на неравенствата, насърчаване на социалното включване, мотивация на деца и родители за образование и за привличането на родителите като пълноценни участници в образователния процес;

6. „Образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие“ целят промяна на културата на преподаване и създаване на по-привлекателна среда за учене. Иновациите стимулират креативното мислене и творчеството в процеса на обучение. Ще се

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

развиват образователни иновации във всички етапи и степени на образованието и във всички сфери на училищния живот;

7. „Реализация в професиите на настоящето и бъдещето“: акцентът е върху разширяването на професионалното образование и обучение, което се обуславя от развитието на дигитализацията и технологиите, прехода към зелена икономика и устойчиво развитие. Ще се прилагат политики за постигане на качествено и иновативно професионално образование и обучение, отговарящо на динамично променящите се изисквания на пазара на труда. Ще се актуализират учебни планове и програми за адаптиране към промяна в структурата на професиите. Ще се насърчават партньорства между професионалните гимназии, висшите училища, предприятията и изследователските центрове за споделяне на материална база и инициативи, както и включване в регионални, секторни, национални и европейски мрежи. Ще се увеличава дялът на дуалната форма на обучение;

8. „Учене през целия живот“ - усилията ще са насочени към създаване на привлекателни и гъвкави възможности за придобиване на нови компетентности, на квалификация и преквалификация във формалната образователна система и в неформалното обучение;

9. „Ефективно и ефикасно управление и участие в мрежи“, фокусът е върху образованието, което все по-осезаемо придобива характеристики на хоризонтална политика. В управлението на системата на всички нива ще се утвърждават интегрираният подход и ефективното взаимодействие със заинтересованите институции и гражданите.

Следва да се отбележи, че в периода на действие и на настоящата стратегия политиките за качествено приобщаващо образование трябва да бъдат трайно продължавани и надграждани. Необходимо е да се организират дейности с хоризонт за развитие и по-пълно използване на финансовите механизми, съобразени с особеностите в сферата на приобщаващото образование с привличане и на проектно финансиране.

IX. ПРИНЦИПИ

Водещи принципи в изпълнението на Стратегията са:

- ✓ Принцип на законосъобразност;
- ✓ Принцип на равните права и възможности;
- ✓ Принцип на устойчиво развитие;
- ✓ Принцип на партньорство и координация;
- ✓ Принцип на съгласуваност;
- ✓ Принцип на концентрация и допълняемост;
- ✓ Принцип за откритост и публичност.

X. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Стратегическото планиране представя целеполагането за краткосрочен двегодишен период (съгласно законовата разпоредба на чл. 197, ал. 2 от ЗПУО) във връзка с предприемане на изпълнение на действия, отговарящи на предизвикателствата, пред които се изправя образователната система при предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

Прилагането на иновации в образованието предполага култура на преподаване, основана на партньорство, ефективно взаимодействие между участниците в образователния процес, достъп до модерни ИТ технологии. Увеличава се броят на иновативните училища. Промяната на образователната среда с фокус върху STEM обучението допринася за прилагането на нов модел на учене.

Адаптирането на образователната система продължава, което налага повишаването на обхвата от подкрепа за придобиване на допълнителни умения като устойчив инструмент за социално включване и реализация на пазара на труда.

Основополагащ приоритет на стратегическото планиране е осигуряване на оптимални възможности за развитие и пълноценна личностна подкрепа на децата и учениците в област Пловдив.

Стратегическа цел 1: Осигуряване на условия за равен достъп до образование на всички деца и ученици и намаляване дела на отпадналите и преждевременно напусналите образователната система. Намаляване на социалното изключване и трайно приобщаване в СПУО.

Стратегическа цел 2: Повишаване на обхвата от подкрепа в образованието и обучението на децата и учениците за създаване на система от умения – формиране на социални и граждански компетентности; придобиване и усъвършенстване на цифрови и аналитични умения; развитие на способностите и талантите; постигане на образователна подготовка за кариерно ориентиране, оптимално съобразено с индивидуалните възможности и потребности и обществените нужди на пазара на труда.

Стратегическа цел 3: Повишаване на качеството на образованието, включващо регулирани и иновативни дейности за обща и допълнителна подкрепа, както и достъпна образователна среда. Осигуряване на ресурси (човешки, финансови, времеви, технически, материални и нематериални), съответстващи на потребностите от обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Стратегическа цел 4: Професионално усъвършенстване на кадрите в СПУО, ангажирани в реализирането на дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците. Разширяване и реализация на приложните компетентности, иновациите, STEM обучението и развитие на когнитивните умения.

Стратегическа цел 5: Подобряване на взаимодействието и работата между всички участници (деца-ученици-учители-родители) в образователните процеси за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците заедно с местните, териториалните, областните и националните органи на управление.

ОСНОВНИ МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Мерките са групирани според определените стратегически цели и представят насочващи направления и дейности за общините, образователните институции и другите институции, които ще планират и изпълняват конкретни дейности според своите компетентности. Мерките

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

могат да бъдат формулирани в общинските стратегии съобразно конкретни местни обществени специфики и потребности.

Група мерки и дейности, насочени към изпълнение на стратегическите цели

- Подкрепа на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система, в т.ч. проследяване на всеки случай на дете/ученик при пътуване и миграция и/или в риск от отпадане, както и подобряване на междуинституционалния обмен на информация; Поддържане и актуализиране на електронните централизирани системи за преодоляване на препятствията до достъп на образование на децата и учениците в институциите от СПУО;
- Разработване и прилагане на модели на взаимодействие дете/ ученик – родители/ учители – медиатори/ социални работници за превенция на отпадането от образователната система; Предоставяне на интегрирани услуги в детските градини и училищата и споделяне на добри практики за междусекторни услуги за образователна, социална и здравна подкрепа;
- Формиране на компетентности за междукултурен диалог и изява на активна гражданска позиция; Изграждане на цифрови и аналитични компетентности у учениците за формиране на креативно мислене и създаване на съдържание; Създаване на подходящи условия в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие за откриване и развиване на умения и таланти чрез разнообразни педагогически форми и дейности по интереси;
- Изграждане и прилагане на гъвкав механизъм за осъществяване на дейности за системно кариерно ориентиране от ранна детска възраст и в училище във връзка с успешната реализация на пазара на труда; Разширяване на практическото обучение в реална работна среда (дуална система на обучение) съобразно потребностите и възможностите за избор на специалности и професии; Прилагане и развитие на проектно-ориентирано учене;
- Насърчаване и развиване на взаимното учене и провокиране за иновативни решения във всички сфери на училищния живот от всички участници в образователния процес; Балансирано използване на дигиталните образователни решения и на традиционното учене съобразно възрастта на децата и учениците; Създаване във всяка институция от предучилищното и училищното образование на актуална технологична образователна среда и условия за преподаване чрез използване на интегрирани образователни платформи и облачни технологии; Осигуряване на достъпна образователна среда;
- Създаване на условия за подкрепа на индивидуалността на всяко дете/ученик чрез премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота; Прилагане на организационни, педагогически и управленски подходи, стимулиращи процеса на предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

- Разработване и използване на отворени образователни ресурси за пълноценно включване и приобщаване на децата и учениците със специални образователни потребности, с хронични заболявания, от уязвими групи и в риск; Обогатяване на специализираната подкрепяща образователна среда;
- Провеждане на квалификационни курсове и програми за формиране на интердисциплинарни професионални компетентности на учителите за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците; Проследяване на придобитите квалификации, на необходимостта от продължаваща квалификация и на ефекта от прилагането на проведените обучения за професионално развитие на учителите. Въвеждане на регламенти за признаване на заслуги на педагогическите специалисти с приноси в развитието на образователния процес;
- Поддържане на образователната среда чрез обновяване и разширяване на съществуващите и строеж на нови детски градини поради недостиг на места и чрез изграждане на нови или реконструиране на съществуващи училища за преминаване на едностранно обучение; Разширяване на достъпа до модерни ИТ технологии чрез образователна мрежа във връзка с ефективно провеждане на обучителния процес и участие в иновации от разстояние, бърз и качествен достъп до информация и приобщаване на други участници в иновационните процеси;
- Осигуряване на финансиране на отделните мерки и дейности съобразно приоритетите, жизнения цикъл на програмите и проектите, в които се участва, и във връзка с използваните възможности на институциите в СПУО от всички основни източници, осигуряващи средства за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците за личностно развитие;
- Прилагане на екипен подход на взаимодействие между всички участници в образователния процес; Създаване и развиване на общности между институции, учители, деца и ученици, родители и други заинтересовани страни.

XI. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

По стойност:

- Брой институции в СПУО на община Пловдив;
- Брой деца и ученици в образователната мрежа;
- Брой отпаднали деца и ученици от образователната система – по възраст;
- Брой реинтегрирани деца и ученици – по възраст;
- Брой деца и ученици, получили подкрепа – за всеки вид подкрепа съгласно чл. 178 и чл. 187 от ЗПУО;
- Брой деца и ученици на ресурсно подпомагане от РЦПППО - Пловдив;
- Брой деца и ученици, получили самостоятелно организирано подпомагане от детската градина или училището;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г.

- Брой педагогически персонал;
- Брой непедagogически персонал;
- Брой обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Брой нови или реконструирани институции в СПУО;
- Брой реализирани проекти и програми, пряко насочени към осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

По полза:

- Дейности по осигуряване на видове подкрепа съгласно чл. 178 и чл. 187 от ЗПУО;
- Дейности за повишаване на квалификацията на учителите и проследяване на напредъка им;
- Дейности за изграждане и развиване на уменията на децата и учениците съобразно утвърдените учебни програми и платформи и идентифицираните им потребности;
- Действия за подобряване на подкрепящата среда за личностно развитие с материални и нематериални ресурси;
- Действия по изграждане на ефективни мрежи за сътрудничество за всички участници в образователния процес;
- Дейности, насочени към устойчивост на постижения и на реализирани програми и проекти.

XII. ВРЪЗКА С ДРУГИ СТРАТЕГИИ

Целите и дейностите на настоящата областна стратегия са свързани и допринасят за постигането на целите на следните национални стратегически документи:

- ✓ Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030);
- ✓ Национална стратегия за детето (2019 - 2030);
- ✓ Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, Приоритет № 1: Образование и умения.

XIII. КООРДИНАЦИЯ, МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

В изпълнение на чл. 197, ал. 1 и ал. 2 от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО) всяка от 18-те общини в област Пловдив въз основа на областната стратегия по чл. 196 разработва общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците, която се приема от общинския съвет.

Стратегическите цели и мерките в Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Пловдив 2024-2026 г. се изпълняват чрез общинските стратегии и годишните планове на дейностите за подкрепа за личностно развитие.

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
в област Пловдив 2024-2026 г.**

За изпълнение на общинската стратегия ежегодно до 30 април общинският съвет по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието - Пловдив приема годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие съгласно чл. 197, ал. 3 от ЗПУО.

Съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на областния управител до 31 май заедно с отчета за изпълнение на дейностите от годишния общински план за предходната година. Въз основа на планираните и реализираните дейности за личностно развитие на децата и учениците се осъществяват проследяването на изпълнението, отчитането и постигнатите резултати през целия период на действието на областната стратегия.